

Godište XI. • broj 7 • srpanj 2016.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

**Crkva uvijek mlada –
Crkva se pomlađuje**

Ljeto u znaku odmora

Vrijeme za molitvu

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima |
Godina milosrđa | Putopis Svetom zemljom | Marija, zagovornica Hrvata
Hrvatsko kršćansko nazivlje | Znanost i vjera | Lectio divina

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici snimio Mateo Ivanković

Crkva uvijek mlada - Crkva se pomlađuje, FRA T. PERVAN
Ljeto u znaku odmora, FRA I. DUGANDŽIĆ

Gospina škola

Vrijeme za molitva, FRA M. ŠAKOTA
Kraljica cvijeća pred Kraljicom svijeta, FRA G. AZINOVIC
Odnos hijerarhijske crkve prema fenomenu Međugorja, A. REBIĆ
Gospini kolačići, P. TOMIĆ
Međugorje, oaza u duhovnoj pustinji, M. A. BRKIĆ
Bitka za život, P. TOMIĆ
Čedo u utrobi, P. TOMIĆ

35. obljetnica Gospinih ukazanja

Gdje je majka, tamo je dom, FRA B. RADOŠ

Događanja

Mladifest

Mladifest – događaj za procvat Crkve, M. KRAJINA
Priča o dva festivala, K. MILETIĆ

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Krunica, pojas za spašavanje svijeta, N. NAKIĆ
Obiteljski poziv i mrtvljenje, M. MILETIĆ

Godina milosrđa

Prvi korak do mira, FRA M. ŠAKOTA

Gospa nas potiče na dijalog, B. SKOKO

Marija, zagovornica Hrvata

Gospa od Zečeva, FRA K. LOVRIĆ

Putopis Svetom zemljom

Tabga, FRA A. ŠAKOTA

Hrvatsko kršćansko nazivlje

O riječi grijeh, njezinim oblicima i izvedenicama, M. MAMIĆ

Znanost i vjera

Ja, sebični gen, I. MUSIĆ

Lectio divina

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik

Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate

Lidija Paris
e-mail: lidija_paris@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 342

Lektura

Ana Vulelija

Grafičko oblikovanje

SBD, Mostar

Tisak

Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Uvodnik

GLAVNI UREDNIK
MARIO VASILJ
TOTIN

Međugorje – herbarij vjere

Ako ovih dana, dok promišljamo 35. obljetnicu Gospinih ukazanja i dok sve činimo za duhovni uspjeh 27. Mladifesta, pokušamo sebe osobno i našu međugorsku stvarnost pozicionirati na zemljovidu svijeta i ocrtati u biću Crkve, pojavit će nam se u mašti možda slika poput kompjutorske aplikacije koja prezentira kako na različitim dijelovima svijeta kucaju srca koja mole, okajavaju grijeha i žele promijeniti život. Diljem kugle zemaljske svjetlucaju tako milijuni duša koje Boga traže i svjedoče, duša koje žele na svom putu duhovne borbe i obraćenja doći u Međugorje tražeći ohrabrenje i poticaj za novi početak. Mnogi pojedinci, obitelji i različite crkvene zajednice hrle u Međugorje da budu duše, da budu ljudi slobodni s Kristom i nebeskom Majkom, da se sakramentima okrijepe za svakodnevne zadaće. Međugorje je ljudima svetište utjehe i pokajanja, ali ponajviše dostojanstva i slobode, u kojem već trideset pet godina Kraljica Mira svojim porukama učvršćuje čovječanstvo! Sigurno je, mnogi mole za tu milost da mogu doći i vidjeti Međugorje, da dožive obnovu vjere i promjenu vlastita života. Međugorsko ozračje novom vodom napaja kršćansku nadu kojoj – Međugorje svjedoči – premca nema. Ulaze te imaginarne svjetlucave kompjutorske točkice, duše vjernika sa svih strana zemlje u našu virtualnu i statističku stvarnost, ali je najvažnije da se te stvarne osobe i ljudske duše, kao u bezvremenskom ozračju, prepuštaju međugorskom miru – milosti najmilostivije Majke, u iskustvo kakvo se rijetko gdje može naći; osobito da se ispovjedi i odluče na obraćenje. Međugorje čovjeku ostavlja slobodu i dostojanstvo, traži početak svih početaka i djelatnu ljubav prema Bogu i čovjeku. Međugorje time postaje neosporiv i svima zanimljiv herbarij duhovnosti za vječna vremena, knjiga s otiskom duša koju će Gospodin na koncu vjekova sigurno prelistati.

U tom kontekstu Međugorje je mjesto koje u vrijeme ljetnog odmora nikako ne bi trebalo zaobići. Štoviše, Međugorje bi trebalo biti u planovima svih dobronamjernih i odgovornih pojedinaca, obitelji i svih koji znaju da bez Boga nema dobrog odmora. Tri i pol desetljeća svjedoče mnogi sa svih strana svijeta da barem jedan dan u Međugorju – dan molitve, sakramenata i liturgije – zlata vrijedi. Zorno to dokazuju i deseci tisuća mladih iz cijeloga svijeta, koji se već 27. put u molitvi i pjesmi okupljaju na Mladifestu. Lijepo je i utješno vidjeti kako mladost, razmišljajući o vječnom životu, pokajanje ne ostavlja za poslije, nego to čini već sada. Crkva se tako u Međugorju oslikava u dušama mladih kao osobit dar, predragocjeno dobro koje valja brižno njegovati i čuvati. Neka i na ovom Mladifestu doživljena ljubav sve mlade osnaži da hrabro krenu u život i da, zahvalni Kraljici Mira za duhovna iskustva koja su doživjeli u Međugorju, uvijek istom snagom svjedoče Božje ime.

FRA TOMISLAV
PERVAN

**MNOGO TOGA MOŽEMO
NAUČITI IZ SVETOGA PISMA,
KNJIGE ŽIVOTA. SV. BERNARD
JE OTVARAJUĆI SVETO PISMO
OBIČAVAO REĆI KAKO OTVARA
KNJIGU ISKUSTVA.**

Biblija nam na svakoj stranici i sa svake stranice govori o iskustvu Boga, a naše promišljanje o Bogu nikada ne bi smjelo biti misaono, umno, nego srcem, iskustveno. Samo tako govor o Bogu može biti uvjerljiv i svjedočki. Upravo kao što to čine svetoписамski autori koji su – slobodno možemo reći – teolozi *par excellence*. Iskustvena vjera uvijek prethodi promišljanju, teologiji, a ti autori svoja iskustva s Bogom pretaču u zapise koji se čuvaju, pohranjuju kao najveća svetinja, *svetohranište Riječi*.

Sveto se pismo Staroga i Novoga zavjeta oblikovalo nakon dviju katastrofa, lomova, ali i oslobođenja: Babilonskoga sužanjstva i Isusove smrti na križu te uskrsnuća. Rukopis je isti, Božji: *Nije li Mesija morao sve to pretrpjeti, kroz sve to proći, te unići u svoju slavu?* (usp. Lk 24,25sl.). Sva gorka povijesna iskustva pretaču se u velebni hvalopoj Bogu – Spasitelju, Otkupitelju, sva povijest, predavana, pripovijedana i promoljena, postaje *pravilom vjere* da je Bog vjeran svomu Savezu, svomu narodu. Nakon Babilonskoga sužanjstva završno se uređuje kanon starozavjetnih spisa, povijest Božjega djela u Izabranom narodu, a u svjetlu uskrsnuća promišljaju i novozavjetni pisci upravo Božju vjernost koja se očitovala u životu, riječima i djelima Isusa Krista, u njegovoj smrti i uskrsnuću te nam ostavljaju svjedočanstva življene vjere. Mi bismo se mogli nadovezati i u svome vremenu, jer Bog djeluje u svakom vremenu. Nakon komunističkoga robovanja i nebolomnih molitava, da konačno svane dan i noć se skrati, događa se Međugorje te potom i pad komunističkoga Crvenoga zmaja, dan slobode i neovisnosti. Krist i danas preko Međugorja ispisuje novo poglavlje Djela apostolskih. Treba u svjetlu Svetoga pisma iščitavati i sudobne događaje koji su se odvijali među nama prije četvrt stoljeća.

Što nam danas treba? Zaroniti u ta iskustva, zapisana svjedočanstva vjere, jer bez vjere da je Krist uskrsnuo, da djeluje, da je živ u Duhu Svetome, ne bismo imali svetih spisa. Zaroniti kao kad se spuštamo u kadu napunjenu vodom. Razina vode diže

se obujmom našega tijela uronjena u vodi. Tako je i sa svetim spisima. Biblijski tekst i naš životni kontekst trebaju se susresti te tada nastaje ono što nazivamo *živim Evanđeljem*, Pavlovim riječima, sinergija *Slova i Duha* u nama. Pismo trebamo upravo tako iščitavati, naime, da smo spašeni, oslobođeni, da je Duh u nama, da Krist ovdje i danas živi. Za to je potrebna molitva, kontemplacija, promišljanje Božje riječi, *lectio divina*, o čemu je divno zborio i pisao papa u miru Benedikt. Bog razgovara s nama kao s prijateljima u svojoj Riječi, a naš je zemljak sv. Jeronim rekao da je *nepoznavanje Pisma - nepoznavanje Krista*. Dati se prožeti Isusovim riječima, blaženstvima, Govorom

na gori, tražiti riječ koja me upravo ovdje i sada pogađa. Malo čitati, ali dugo i duboko promišljati što mi to Gospodin govori.

Danas je ona istinska, prava, iskustvena vjera rijetkost, a sam je Gospodin Isus govorio o *malome stadu koje se ne smije plašiti svijeta* (usp. Lk 12,32). U Starom zavjetu imamo poučnu zgodu o gorostasu Golijatu i mladcu Davidu. Kad je taj filistejski gorostas ugledao Davida, mladića rumena lica i okretna, prezreo je i njega i njegova Boga, ali mu je David s pračkom u ruci izišao u dvoboj *u ime Gospodina nad Vojskama, Boga Izraelova* (usp. 1 Sam 17,45). Prethodno su mu pokušavali navući Šaulovu bojnu opremu. U njoj je sam sebi bio smi-

ješan, nije se mogao kretati, sa sebe je zbacio sve što ga je sputavalo pa je s pračkom u ruci i nekoliko oblutaka pošao i ubio Golijata te mu njegovim vlastitim mačem odrubio glavu.

I mi smo suvremeni vjernici nerijetko suočeni i premiremo od straha pred *Golijatom* svoga doba, pred moćnim medijima, moćnicima ovoga svijeta, bankarima, političarima, koji su u jednoj, rado se zna reći, katoličkoj Hrvatskoj, odreda protuvjerski, protucrkveni, krajnje sekularni, promičući vrijednosti suprotne i naravnom, ali i katoličkom čudoređu. Upravo pred takvim *golijatima* ne bismo smjeli ustuknuti, prestrašiti se. Srce ne smije u nama premirati, jer nam je Isus obećao već

ovdje kraljevstvo. Isusova se blaženstva ne odnose na neki budući svijet, nego na ovozemnu zbilju. Naime, pod *malim stadom* ne misli Isus na neku prestrašenu grupu pojedinaca, zatvorenu u svoj *ghetto*, zauzimajući ježev stav odbojnosti prema svemu i svakomu. Ne, naprotiv! Riječ je o kreativnim pojedincima, o grupama s misio-narskim nabojem koje žele biti *svjetlo svijeta, grad na gori, koje žele biti sol – začim zemlje*, kako svijet ne bi obljutavio. Pojedinci su to i grupe, zajednice koje stvaraju kontrastni program postojećem društvu i društvenom *mainstreamu*. Stoga najnoviji rimski dokument ima znakovit naslov: *Crkva se pomlađuje*, a riječ je o tolikim duhovnim pokretima u Crkvi nakon Sabora.

Nije to nikakva utopija. Tko je prije trideset i pet godina mogao zamisliti da će Nebo, kao nekoč s Davidovom pračkom, a ovdje sa šestero mladih, pokupljenih negdje na stazama Podbrda, odnijeti pobjedu nad komunističkim Golijatom? S krunicom u ruci kao pračkom vjernici su krenuli u odlučni boj. Svi su mislili da je komunizam

I mi smo suvremeni vjernici nerijetko suočeni i premiremo od straha pred Golijatom svoga doba, pred moćnim medijima, moćnicima ovoga svijeta, bankarima, političarima, koji su u jednoj, rado se zna reći, katoličkoj Hrvatskoj, odreda protuvjerski, protucrkveni, krajnje sekularni, promičući vrijednosti suprotne i naravnom, ali i katoličkom čudoređu. Upravo pred takvim golijatima ne bismo smjeli ustuknuti, prestrašiti se. Srce ne smije u nama premirati, jer nam je Isus obećao već ovdje kraljevstvo. Isusova se blaženstva ne odnose na neki budući svijet, nego na ovozemnu zbilju.

Snimio Mateo Ivančević

**MORAMO SE
NAJPRIJE ZAPITATI
SPRAM SVOGA
ŽIVOTA, NJEGOVA
SMISLA, PITATI
SE SPRAM BITI I
POSLANJA CRKVE
U DRUŠTVU I
SVIJETU. TKO SMO,
ŠTO SMO, ODAKLE
DOLAZIMO, KAMO
IDEMO? KAKVA
JE TOPOGRAFIJA
NAŠEGA ŽIVOTA I
USMJERENJA?**

vjere i postaju pogani. Prije skoro šezdeset godina pisao je mladi teolog J. Raztinger kako je samo nominalna, „imenom kršćanska Europa postala rasadištem novoga poganstva, koje nezaustavljivo buja u samome srcu Crkve te prijete rastočiti je iznutra. Imamo Crkvu pogana koji su još samo imenom kršćani, ali su odavna u srcu živi i pravi pogani. Poganstvo imamo danas u samome srcu Crkve“. Stoga i ovaj poziv Neba. Tko želi reforme, treba duboko udahnuti i Duhom se prodahnuti, Duhom se napojiti. Treba nam reforma, prema uzoru Evanđelja, a ne modernizacija, prema duhu svijeta.

Tko je prije trideset i pet godina mogao zamisliti da će Nebo, kao nekoć s Davidovom praćkom, a ovdje sa šestero mladih, pokupljenih negdje na stazama Podbrda, odnijeti pobjedu nad komunističkim Golijatom? S krunicom u ruci kao praćkom vjernici su krenuli u odlučni boj.

Suzana Mateo Ivanković

uvijek bila otvoreni prosvjed protiv duha svijeta, ona je bila alternativa postojećemu. Izvorno 'alternativa' znači 's drugoga izvora', 'iz drugoga počela' (alter-natus), drugoga roda. Ne, kao što veli sv. Ivan u Proslavu *od volje muževlje, požude tijela, nego rođeni iz Duha i Duhom*. To su bili i ostali kršćani od samoga početka. Ne od svijeta, ali svim svojim žiljem u svijetu. Stoga i upitnik, može li naša vjera biti alternativa priklanjajući se i slijedeći duh svijeta, živeći pojmove i standarde svijeta bez Boga?

Vidimo kako se Crkva ne obnavlja nego modernizira. Sloboda se poima kao proizvoljnost, voluntarizam. Prenesemo li to u Crkvu, teško je razlikovati spasenje od ugone koju nudi svijet, spas koji dolazi od Boga i *wellnes-ugodu* koju su ljudi kadri svojim silama ponuditi. Poruka i vjera koja je jednom zauvijek predana svetima (Jud 3) te koju nam Crkva nudi pretače se u poruku vremena koju nude mediji. Moramo se najprije zapitati

prema Santiagu de Compostela, sv. Jakovu, na krajnjem zapadu Španjolske, tako su danas hodočasničke silnice usmjerene prema Međugorju, napose u ljetnim mjesecima. Svi mladi koji hodočaste u Međugorje imaju duhovnu pratnju tako da se tih dana slije u Međugorje iz cijele Crkve do sedamsto svećenika. Njih više od stotinu redovito su danočno u ispovjedaonicama ili na otvorenom u službi pomirenja.

Temeljna istina naše vjere jest da je *Riječ tijelom postala u osobi Isusa Krista*. Nije to činjenica koja se zbila prije više od dvije tisuće godina, nego je to i danas gola stvarnost,

Kad su Španjolci oslobodili zemlju od Maura, velebna su maurska zdanja, poput Mesquite u Cordobi, pretvorena u kršćanske prvostolnice. Slično su činili i islamski osvajači s kršćanskim crkvama. Mesquita bijaše biser njihova graditeljstva. Kad je Karlo V. došao u Cordubu i vidio preoblikovano zdanje u crkvu, izrazio se otprilike ovako: *To što ovdje gradite, možete naći svuda u svijetu. Ali ono što ste srušili, bijaše jedincato, jedinstveno*. Upravo je to veliki upitnik nama vjernicima: Ne rušimo li ono što bijaše jedincato u svijetu? Što nudimo svijetu kao vjeru, kao kršćanstvo? Svijet ne treba ono što se može pronaći na tržnicama ovoga svijeta, u veletrgovinama, nego treba dragocjeni biser, Isusa Krista. Modernizacija Crkve nije istodobno i njezina obnova. Vjera je

spram svoga života, njegova smisla, pitati se spram biti i poslanja Crkve u društvu i svijetu. Tko smo, što smo, odakle dolazimo, kamo idemo? Kakva je topografija našega života i usmjerenja? *Agere sequitur esse*, tj. moje/naše djelovanje proistječe iz onoga što jesmo, iz našega bitka. Ako smo od svijeta, činit ćemo djela svijeta, ali ako smo ukorijenjeni u Kristu, činit ćemo ono što Krist od nas traži.

Svjetlo koje se upalilo prije 35 godina na Crnici/Podbrdu postalo je vidljivo u cijelom svijetu i danas nema države na ovom planetu gdje nije upaljeno *međugorsko svjetlo*. O tome najzornije svjedoče okupljanja mladih u prvom tjednu kolovoza koja se održavaju od početka devedesetih godina, više od četvrt stoljeća. Šarenilo boja i nošnja, zastava i simbola svjedoče o izvorno katoličkoj naravi i Međugorja i svekolikih okupljanja ovdje. Međugorje nije izvan Crkve, nego u srcu Crkve, jer su ovdje u srcu zbivanja sakramenti pomirenja i euharistije te klanjanja i krunica. Ne odvija se to daleko u nekoj zabiti, nego je otvoreno svima. Ono je topografija žive vjere i iskustva Boga i Isusa Krista u Duhu Svetome danas. Kao što su nekoć hodočasnički putovi vodili

gdje svaki vjernik, s iskustvom vjere, postaje mjestom, tijelom u kome Riječ Božja – Isus Krist uzima tijelo kao nekoć u Djevici Mariji. To je trajna zadaća Međugorja – učiniti vidljivim, opipljivim, čujnim, zamjetnim što ustima priznajemo, a srcem vjerujemo. Kad se to ne bi događalo, iz dana u dan, iz godine u godinu, vjerujemo da bi Međugorje odavna nestalo s lica zemlje. Ono je doslovce postalo mjestom gdje Nebo dodiruje Zemlju, gdje se Riječ utjelovljuje u srcima. I to je ono što udahnuje život svijetu u kome živimo. I stalno se pitam, kakav bi katolički svijet izgledao da nije svih ti silnih međugorskih silnica i zračenja po cijelom svijetu? Crkva je uvijek mlada i ona se *trajno pomlađuje*, kako veli najnoviji vatikanski dokument.

Suzana Mateo Ivanković

LJETO U ZNAKU ODMORA

Odmor je idealno vrijeme da se na pravi način susretnemo sami sa sobom i s drugima. A prvi je uvjet pobjeći od zaglušne buke i navezanosti na bilo što čime smo zarobljeni, televizor, internet, mobitel... Samo tako je moguće doći k sebi, dotaknuti središte svoga bića i osjetiti potrebu za pravilnim odnosom prema drugom čovjeku i posebno prema Bogu.

FRA IVAN DUGANDŽIĆ

POTREBA I BLAGOSLOV ODMORA

Ljeto je za mnoge ljude vrijeme godišnjih odmora. S dolaskom toplih ljetnih mjeseci svake godine svjedočimo pravoj seobi iz unutrašnjosti kontinenta prema obalama toplijih mora. Iz dana u dan u medijima su među udarnim vijestima na prvom mjestu one o kilometarskim kolonama na cestama, o velikim gužvama u trajektnim i zračnim lukama, o

poremećajima u prometu izazvanim štrajkovima. Umorni i iscrpljeni, moderni nomadi – kako nazvaše moderne turiste – ne skrivaju svoju sreću kad nakon svih poteškoća, stignu željenom cilju. Jer, pred njima su željeni dani odmora, za mnoge najljepši u godini, dani za koje se živi, koji se pamte i o kojima će poslije pričati. Ljudi su se spremni tijekom godine toliko toga odreći kako bi zaštedjeli

potrebni novac za nekoliko tjedana odmora.

Zašto je odmor ljudima tako važan? Nema sumnje da svatko ima potrebu obnoviti svoje i fizičke i duševne sile iscrpljene napornim svakodnevnim radom. Potrebno je barem nakratko prekinuti iscrpljujući ritam uvijek istovremenog ustajanja, svakodnevne gužve u prometu do posla, odrađivanja radnog vremena

i ponovnog sudjelovanja u prometnoj gužvi na povratku kući. I tako iz dana u dan. Netko će možda pitati, zar se nije moguće odmoriti u mjestu prebivališta, bez napornog putovanja?

Samo djelomično, jer bitan je sastavni dio odmora i u tome da se čovjek makne iz ustaljenog životnog prostora, da zaboravi sve ono što ga podsjeća na mučnu svakodnevicu. Možemo opet pitati, zar to nije moguće odlaskom u bilo koje nepoznato mjesto? Zašto mase ljudi svake godine hrle baš na more i to uz cijenu velikih gužvi za koje znaju da ih ni ove godine ne će zaobići? Čini se da se baš u tom pitanju skriva tajna dubljeg smisla čovjekove potrebe za morskom obalom kao mjestom odmora.

VIŠE OD ODMORA I KUPANJA

Neka životna iskustva ljudi pamte čitav život i u mislima se na njih vraćaju. A mnogima jedno od najjačih iskustava jest prvi susret s morem. Trenutak kad se pred našim očima ukazalo plavetnilo, koje se na kraju obzora dodiruje s nebeskim svodom, zasigurno nam se neizbrižno urezalo u sjećanje. Iako toga nismo bili svjesni, taj morski beskraj nas je pozivao da izađemo iz malog, uskog i uskogrudnog kruga svoje svakodnevice. Kao da nam je tiho šaptao da je čovjek, unatoč iskustvu prolaznosti i umiranja, stvoren za beskraj, neograničen život. Pjesnik je svoje iskustvo pretočio u stihove kao nezaboravan san, kako je i nazvao svoju pjesmu:

„More za koje nisam znao da je tu, da uopće postoji, odjednom šumi, opkoljava me kao da sam njegova obala, stijena o koju se umiljato propinje. Čujem i njegove školjke iz dubina, pjesmu nalik vjetru s paluba sjajnih brodova, vidim otoke koji me približuju...” (K. Šego)

Dok čovjek u plavetnilu mora osjeća njegovu dubinu, negdje u podsvijesti mu žubori melodija života koji se ne miri s plitkim i trivijalnim iskustvima kojima nas svakodnevica zasipa i kojima se mnogi svjesno predaju, a pogotovo na odmoru. Dok se divimo toj ljepoti, ona nas tiho poziva da se počnemo diviti njezinu Tvorcu, jer su misli njegove šire od mora i namisli dublje od bezdana (Sir 24,29). Nešto od te svoje misli Stvoritelj je stavio u svoje najsavršenije

stvorenje, u čovjeka kojega je stvorio na svoju sliku (Post 1,27). I ništa ga na to ne može tako snažno podsjetiti kao morska širina i dubina, pa je to jedan od razloga zašto čovjek hrli k moru. Uz ugodan odmor, more mu pruža više od odmora. Posređuje mu slutnju o pravoj istini o svome životu i potiče čežnju za njom.

Uživajući u ljepoti Božjih stvorenja, čovjek je uvijek blizu njihovu Stvoritelju, samo toga treba postati svjestan. Daleko od Stvoritelja čovjek ostaje nedovršeno stvorenje, torzo. Na to je zgodno upozorio B. Pascal: „Stoički filozofi su učili: Povuci se u sebe; tamo ćeš naći mir – ali to nije istina. Drugi uče: izidi iz sebe; potraži

mu ono što je šest dana stvarao, Bog naređuje čovjeku da u njegovo ime stvoreno „obrađuje i čuva“, dakle čini ga suradnikom u svom djelu. To je veliko dostojanstvo čovjeka i njegova rada. On nije osuđen na prisilan rad, već mu Bog povjerava stvaralačku snagu da nastavi njegovo djelo. Zato čovjek svoj rad ne bi nikada smio degradirati samo na nužnu i katkada mučnu zaradu sredstava za život. Rad je puno više od toga. Čovjek se u

i daje mu zadatak da to čuva i obrađuje, poštujući šabat, što znači da i on treba nakon šest dana rada sedmi dan posvetiti Bogu i svome odmoru. U biblijskom govoru o suboti (šabatu) ključno značenje ima jedna mala riječ koju obično ne uzimamo dovoljno ozbiljno ili je posve prećujemo, a to je riječ „posvetiti“. Treća zapovijed započinje rečenicom: „Dan subotni obdržavaj i svetkuj, kako ti je naredio Jahve, Bog tvoj.“ (Pnz 5,12)

Povjerivši mu ono što je šest dana stvarao, Bog naređuje čovjeku da u njegovo ime stvoreno „obrađuje i čuva“, dakle čini ga suradnikom u svom djelu. To je veliko dostojanstvo čovjeka i njegova rada. On nije osuđen na prisilan rad, već mu Bog povjerava stvaralačku snagu da nastavi njegovo djelo.

Odmor je idealno vrijeme da se na pravi način susretnemo sami sa sobom i s drugima. A prvi je uvjet pobjeći od zaglušne buke i navezanosti na bilo što čime smo zarobljeni, televizor, internet, mobitel... Samo tako je moguće doći k sebi, dotaknuti središte svoga bića i osjetiti potrebu za pravilnim odnosom prema drugom čovjeku i posebno prema Bogu. Svjesno izabrana samoća i tišina nije isto što i osamljenost koja mnoge ljude pritišće i čini

Netko će možda pitati, zar se nije moguće odmoriti u mjestu prebivališta, bez napornog putovanja? Samo djelomično, jer bitan je sastavni dio odmora i u tome da se čovjek makne iz ustaljenog životnog prostora, da zaboravi sve ono što ga podsjeća na mučnu svakodnevicu.

sreću u rastresenosti – ni to nije istina: jer dolaze bolesti. Sreća nije ni izvan nas, ni u nama; ona je u Bogu, i ako njega nađemo, ni on nije izvan nas ni u nama.” (Blaise Pascal) Ali Biblija nas uči da nam je uvijek blizu i želi nas susresti. To može biti dobar recept za uspio odmor što nam ne će osigurati tek puko povlačenje u sebe, a još manje razuzdana rastresenost i bučna zabava, već svjesni susret s Bogom, izvorom prave sreće i radosti. Nema sumnje, ljude za vrijeme odmora obogaćuje uživanje u čistoj prirodi, čitanje lijepog štiva, susret s prijateljima, ali sve se to ne može mjeriti sa susretom s najvećim prijateljem, s Bogom. Zato odmor ne smije biti zaborav Boga, već naprotiv odmor u njemu.

I RAD I ODMOR SU OD BOGA

Svaki vjernik znade da su i sposobnost za rad i mogućnost odmora Božji dar. Završavajući slikovit opis stvaranja, biblijski pisac kaže: *Jahve, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt, da ga obrađuje i čuva.* (Post 2,15) Povjerivši

svom radu ostvaruje prema zamisli njegova Stvoritelja.

A to će se dogoditi samo ako poštuje i drugu Božju odredbu, ako svetkuje sedmi dan, i to po uzoru na Stvoritelja, jer biblijski pisac kaže: *I sedmoga dana Bog dovrši svoje djelo koje učini. I počnu u sedmi dan od svega djela koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti, jer u taj dan počnu od svega djela svoga koje učini.* (Post 2,2-3) Subota (hebrejski šabat), kao židovski dan odmora posvećen Bogu, dolazi od glagola *šbt* što znači „prestati“. Sa šestim danom stvaranja prestaje Božje djelovanje i on se sedmi dan odmara.

To treba biti putokaz i čovjeku kojemu Bog povjerava sve stvoreno

Možda je problem u samome prijevodu, jer u hrvatskom se jeziku izraz „svetkovati“ već prilično razvodnio. Zapravo bi trebalo prevesti „držeci ga svetim“. U pitanju je svetost sedmog dana, šabata. U biblijskom smislu „posvetiti“ znači nešto izuzeti iz prostora normalnog, običnog, svaki-danšnjeg, profanog; to dovesti u vezu s Bogom, i to molitvom i bogoštovljem. Budući da su prvi kršćani umjesto subote počeli slaviti nedjelju, prvi dan u tjednu u koji je Isus uskrsnuo, sve rečeno za starozavjetnu subotu sad vrijedi za nedjelju. Dakle, slobodno vrijeme koje čovjeku taj dan stoji na raspolaganju treba omogućiti da on taj dan bude povezan s Bogom koji je sam mir i odmor u sebi i da

se tako oslobodi svega što ga opterećuje i da nađe svoj mir. Dan Gospodnji trebalo bi posebno radosno slaviti za vrijeme odmora i tako Bogu zahvaljivati i za rad i odmor. No žalost nije tako. Mnogi baš na odmoru posve zaborave na Boga, pa onda i njihov odmor nije potpun, jer nije ispunjen njegovim mirom.

PREPUSTITI SE SAMOĆI I TIŠINI

Današnje vrijeme je odveć bučno. Dok pokušavamo na mjestima okupljanja velikog broja ljudi razgovarati sa sebi najbližom osobom, često ne čujemo ni sebe ni drugoga. Posljedica toga je da mnogi više ni ne pokušavaju stupiti u međusobni dijalog, pa ostaje dojam da svi nekamo žure. A ustvari ljudi bježe od sebe, mladi u buku zaglušne glazbe koja ne ostavlja nikakvu mogućnost normalne komunikacije, a stariji pred televizor čiji im katkada i vrlo upitan program postaje važniji od izmjene misli s najbližim osobama iz vlastite obitelji. I bijeg od sebe kao i zatvaranje u sebe za čovjeka su neprirodne pojave.

beznadnim. „Stvarna nesreća našega vremena nije osamljenost kao takva, već manjak sposobnosti za samoću. Zato je od odlučujuće važnosti njegovati kulturu sposobnosti za samoću.“ (O. Marquard)

Zašto? Zato što se Bog ne nadvikuje s ljudskom bukom, već govori tiho. Svjesno izabrana samoća čisti naše srce i čini nas sposobnim za pravilne odnose s drugima. Zato je dobro čuti savjet negdašnjeg tajnika Ujedinjenih naroda, Daga Hammarskjölda, koji je ostao upamćen ne samo kao uspješan političar već još više kao pravi vjernik među političarima: „Moli da tvoja samoća postane poticaj da pronađeš nešto za što možeš živjeti, a da to bude tako veliko da možeš i umrijeti za to.“

Mislim da ćemo se brzo složiti da danas vrijeme za molitvu nije lako pronaći. Koji su uzroci tomu? Ritam života današnjih ljudi jako je ubrzan. Sve je više obveza koje uzimamo na sebe, a koje nam potom uzimaju vrijeme za neke druge stvari. Nadalje, mnogo je različitih ponuda koje nas privlače predstavljajući se kao najvažnije u našem životu, što isto ima za posljedicu navezanost i oduzimanje vremena za molitvu. Da bismo shvatili moć tih sredstava komunikacije i našu nemoć da im se odupremo, dovoljno se sjetiti vremena koje posvećujemo gledanju televizora, interneta, mobitela, odlazaka u kladionice i sl.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

NAVEDENO BISMO MOGLI NAZVATI IZVANJSKIM RAZLOZIMA ZA NEUZIMANJE VREMENA ZA MOLITVU. No, postoje li i kakvi su nutarnji razlozi?

Imati vremena, vrijeme leti ili vrijeme sporo prolazi – sve su to relativni pojmovi. Ovisi o tomu komu vrijeme posvećujemo. Ako smo s nekim tko nam je drag, imamo vremena, vrijeme brzo prolazi i uvijek ga je malo. Radi li se naprotiv o osobi koju ne podnosimo, nemamo vremena i vrijeme nikako da prođe.

Pitanje vremena pitanje je prioriteta. Uzimamo vrijeme za ono što nam je važno: za obitelj, prijatelje, hobije... Stoga, kada netko kaže da za nešto ili nekoga nema vremena, treba provjeriti svoje prioritete. Ako kaže da nema vremena za molitvu, znači da mu molitva nije na prvom mjestu.

Gospa nam otvara oči za pravo stanje stvari: „Ovih dana malo molite, a mnogo radite. Zato molite!“ (5. 7. 1984.) Kad nas Gospa poziva na molitvu, time nas ne želi odvratiti od drugih životnih stvarnosti. Slično Knjizi Propovjednikovoj i Gospin je stav: „Sve ima svoje vrijeme.“ (17. 10. 1985.) Postoje dakle i druge stvari, poslovi, obveze koje su važne za život. Gospa nikad nije protiv rada. Naprotiv! Ona poštuje rad, ali ne želi da rad preuzme kontrolu nad nama. „Prestali su radovi. Sada se posvetite molitvi.“ (1. 11. 1984.)

Nije dakle problem što radimo nego što malo ili nikako ne molimo. Stoga Gospa želi da shvatimo pravu

VRIJEME ZA MOLITVU

Suzana Mateo Ivančević

istinu: „Ja, vaša Majka, kažem vam da malo molite.“ (9. 6. 1984.) A tek ova rečenica: „... ima dosta i onih koji ne mole u samoj župi, i moje je srce žalosno.“ (4. 10. 1984.)

Ako nemamo vremena za molitvu, sve drugo postaje nam važnije od onog što je najvažnije – a to je Bog. Zanimarimo li molitvu, tada gubimo orijentaciju.

Imaš li vremena?

U danu su 24 sata. Kako se služiš njima? Kome i čemu posvećuješ te sate? Možda ovako: 8 sati spavaš, 8 sati radiš, 2 sata potrošiš na obroke, 2 sata gledaš televiziju ili čitaš novine, 2 sata si s prijateljima u razgovoru, piješ kavu, 1 sat potrošiš na odmor, rekreaciju, šetnje...

To su 23 sata. Ostaje ti još 1 sat. Što s tim? Možda da taj sat vremena uzmeš za molitvu? Za Božju riječ?

Možda smo iskusili, a ako nismo, možemo naslutiti što znači ako izgubimo kompas, a nalazimo se u nepoznatom kraju poput nepregledne šume. Slično je u svakodnevicu. Izgubimo li 'kompas', ne znamo ni tko smo, ni tko su drugi, ni kamo idemo, ni što je bitno, a što nebitno. Tada nam se događa ono što je Isus rekao: „Ta što koristi čovjeku steći sav svijet, a životu svojem ugoditi?“ (Mk 8,36)

Vrijeme koje posvećujemo molitvi je dragocjeno jer nam se molitvom vraća orijentacija, stječemo 'kompas', budi nam se svijest o sebi i o drugima, o važnom i nevažnom, i jačamo duhom za razne životne izazove, za 'magle i oluje'.

Iz tih razloga Gospa traži da nam molitva postane prioritet nad svim drugim: „Pozivam vas, draga djeco, da vam molitva bude na prvom mjestu.“ (3. 7. 1986.) Dakle, ne da nam molitva bude jedina stvarnost, nego prva u danu.

Ponekad pomislimo da molitvom gubimo vrijeme. Povjerujemo li u to, nasjeli smo na veliku prijevartu, jer dobro znamo kako nam je 'izgubljeno' vrijeme posvećeno prijateljima jako dragocjeno. A koliko tek vrijedi 'izgubiti' vrijeme za Prijatelja, za Boga? Kao što ne žalimo za vremenom koje smo posvetili higijeni, hranjenju i vježbama tijela, isto tako – i još manje! – trebali bismo žaliti za vremenom posvećenom duši. To ćemo

shvatiti tek kad otkrijemo vrijednost molitve. „Draga djeco, posvetite vrijeme samo Isusu i on će vam dati sve što tražite.“ (25. 9. 1987.)

Vrijednost molitve shvatit ćemo i nalaziti ćemo ga kad otkrijemo Boga i važnost susreta s Njim. „Vi, draga djeco, ne možete shvatiti kolika je vrijednost molitve, dok sami ne kažete: Sad je vrijeme molitve, sad mi ništa ostalo nije važno, sad mi nije važna nijedna osoba osim Boga.“ (2. 10. 1986.) Uzeti vrijeme za molitvu znači uzeti vrijeme za otkrivanje i upoznavanje Boga. „Danas vas pozivam da vaša molitva bude molitva srcem. Neka svatko od vas nađe vrijeme za molitvu, tako da u molitvi otkrijete Boga.“ (25. 4. 1991.)

Vrijeme je dar, ali i zadatak. O nama ovisi kome ćemo ga darovati i na što ćemo ga potrošiti. Uzimanje vremena uvijek ima svoje posljedice. Važno je da budemo svjesni da vrijeme koje smo posvetili molitvi nije uzaludno potrošeno, da time nismo izgubili nego 'gubljenjem' vremena i te kako dobili.

Pavao nas pita: „Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?“ (Rim 8,35) Njega nitko i ništa nije moglo rastaviti od Krista. A nas? Postoji li netko ili nešto što nas rastavlja od ljubavi Božje, a time i od molitve?

Učenik dođe učitelju i kaže mu: „Jednom si rekao da Bog više cijeni da mu se daruje život nego riječi. On bi želio sve vrijeme moga života, a ne samo nekoliko sati. Je li onda uopće dobro moliti riječima i držati posebne sate molitve?“

Učitelj odgovori: „Zaručnik reče svojoj zaručnici: 'Imam mnogo posla. Ali sve što radim, sve to činim za tebe!' Međutim, ni jedno od njih nije našlo vremena razgovarati jedno s drugim. A kad su se onda jednom prilikom susreli, nisu umjeli ništa reći jedno drugom.“

Tko za drugoga ima samo riječi, taj za njega nema srca. Tko međutim za drugoga ima srca, taj za njega ima i riječi. Tko s drugim provodi vrijeme samo izvanjski, taj ga ne voli. Tko međutim drugoga voli, daruje mu i vrijeme.“

FRA GORAN AZINOVIĆ

GRAFITI SU KAO VENE. Kao što je ljudsko tijelo isprepletano vena-ma, tako i grafiti prepliću mjesta u kojima živimo. Ima ih svugdje; na svakoj zgradi, vijaduktu, na hotelima, trgovinama, trgovinama, spomenicima, ogradama, kućama. Oni su kao erozija! Rascjep u zidu! Pukotina! Kao moljac ili vrijeme sve nagriza. No, grafit je i poruka. I lijep je onoliko koliko je i njegova poruka lijepa.

Jedan od najpoznatijih umjetnika grafita je takozvani Banksy. Još nitko nije otkrio njegov identitet. Među njegovim grafitima osobito je znamenit onaj kojim je oslikan zid na Zapadnoj obali. Grafit s idiličnim motivima na zidu razgraničenja Izre-la i Palestine. Koja hrabrost!? Iscrta-ti u noći zid između dvije ratne zone s dječjim licima i bojama koje predstavljaju mir i radost. Ako se kaže za ikone da se ne crtaju već pišu, možemo li se usuditi reći i da postoje grafiti koji su kao ikone – ispisani!? Zadnji njegov grafit iscrtan je na zidu jedne škole kao zahvala školi što je jednu zgradu nazvala njegovim imenom. Na zidu uz grafit je stajala i ova poruka: *Djeco, ova je slika za vas, ako vam se ne sviđa, slobodno dodajte stvari i nacrtajte one koje se vama sviđaju, siguran sam da se učitelji ne će ljutiti*

ORHIDEJA NE PODNOSI KRAJNOSTI. NITI RASTE U HLADNIM NITI U IZUZETNO VRUĆIM I SUHIM PREDJELIMA. PA OD KUD IH ONDA IMA U MEĐUGORJU? I ZAISTA, MALO JE MJESTA U SVIJETU GDJE ČETE NA JEDNOM MJESTU NAĆI TOLIKO ORHIDEJA KAO OVDJE U MEĐUGORJU. MNOŠTVO NJIH! PLAVIH, BIJELIH, LJUBIČASTIH, CRVENKASTIH, ŽUTIH, PJEGASTIH I KAKVIH LI SVE NE! SVE TE ORHIDEJE PRIPADAJU JEDNOJ MAJCI. JEDNOJ ŽENI! MARIJI. ORHIDEJA JE MARIJIN CVIJET.

– zapamtite, uvijek je lakše dobiti oprost nego dozvolu. I odmah je sutradan jedno dijete na zidu, uz riječ OPROST, nacrtalo kraljicu cvijeća – ORHIDEJU. Koliko simbolike!

Orhideja je simbol oprosta. Pomirenja! Orhideja umire ako nema svjetlosti. Na njezinim listovima i cvijetu otkrivamo ima li manjak ili višak svjetlosti. Svjetlost je odaje ili skriva. Mjera njezina života je mjera svjetlosti kojoj je izložena. Nitko tako ne ovisi o svjetlosti kao orhideja. Orhideja je ovisnik! Orhideja je potrebna! Ona živi **od**, a ne kao drugo cvijeće **za**! Ona je više primatelj, a manje davatelj! Orhideja je simbol mira! Istraživanje kaže da u Italiji kad se muževi žele izmiriti sa ženama, kupuju najčešće orhideje. Orhideja ima prednost i pred ružom! I Talijani najčešće majkama poklone orhideju, jer orhideja je lijepa poput majke i traje duže od ruže, a zar ljubav nije trajanje!? Orhideja bi onda bila i slika pomirenja i slika trajanja, u konačnici cvijet ljubavi.

Orhideja ne podnosi krajnosti. Niti raste u hladnim niti u izuzetno vru-

ćim i suhim predjelima. Pa od kud ih onda ima u Međugorju? I zaista, malo je mjesta u svijetu gdje ćete na jednom mjestu naći toliko orhideja kao ovdje u Međugorju. Mnoštvo njih! Plavih, bijelih, ljubičastih, crvenkastih, žutih, pjegastih i kakvih li sve ne! Sve te orhideje pripadaju jednoj majci. Jednoj ženi! Mariji. Orhideja je Marijin cvijet. Kad udeš u međugorsku crkvu, ne možeš ne primijetiti tako uzvišen tabernakul, i s desne strane majku između stotina orhideja. Kip Gospe u moru orhideja. Kraljica cvijeća pred Kraljicom svijeta! Orhideja predstavlja zemlju kao najljepši cvijet, a Marija simbolizira nebo kao posljednja ljubav! Samo posljednja ljubav je ujedno i prva, a samim time i prava.

Tolike orhideje znak su i pomirenja. Zavjeta! Izmirenja! I njoj i hodočasniku zajedničko je jedno – ovisi o svjetlu, o Bogu. Hodočasnik je prinosi kao znak pomirenja i ponovnog susreta sa svjetlom. Ona je izraz njegove volje i srca da trajno bude obasuto svjetlošću. Nije li orhideja i znak ispovijedi? Ne pripadaju li najljepši cvjetovi upravo mjestu gdje se dogodilo najdublje oprostjenje!? Ljepota cvijeća govori o ljepoti oprosta. Mjesta gdje su se dogodile najveće tragedije čovječanstva su i mjesta najdubljeg oprostjenja, i na tim mjestima je prije ikakvog podignutog spomenika posaden cvijet. Cvijet!? Zato što je cvijet jednostavan!

Posaditi ga, ubrati i pomirisati može svatko. Cvijet je jednostavan, a oprost počinje jednostavnošću, baš kao i miris, dovoljno je jednostavno samo mirisati. Ispovijed se veže uz miris. Čovjek drukčije miriše kad postane čist milošću. Oprost je miris. Kako je to lijepo kazao Mark Twain: *Oprost je miris koji ljubičica ostavi na stopalu koje ju je zdrobilo.* Zato Međugorje miriše! Mjesto gdje je toliko oprosteno i gdje su ljudi došli zgaženi, izliječeni su mirisom ljubavi. Međugorje je parfumerija neba. Svijet je iznova postao svjež. Ako je parfem ključ sjećanja, onda i Međugorje podsjeća na miris koji je nebo obećalo zemlji. U Očenašu molimo: *Neka bude volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji...*, kako bi čudesno bilo umjetnički dodati: *Oče, neka naša zemlja miriše, poput tvoga neba, svojim mirisom obaspi našu zemlju.* Nebo valja prvo okusiti

Saima Mateo Ivanković

KRALJICA CVIJEĆA PRED KRALJICOM SVIJETA

Kraljica cvijeća pred Kraljicom svijeta! Orhideja predstavlja zemlju kao najljepši cvijet, a Marija simbolizira nebo kao posljednji cvijet. Marija je posljednja ljubav! Samo posljednja ljubav je ujedno i prva, a samim time i prava.

osjetilima pa onda srcem! Živjeti kraljevstvo Božje najprije osjetilima. Zar Isus nije to činio!? Zato je i tako mnogo pričao u prisposobama. Jer prisposoba se rađa iz očiju koje vide sijača, iz pšenice koja miriše na kruh života, iz mora koje talasa valove uha. Isus je živio kraljevstvo nebesko osjetilima. Možda ga je prvo mirisao, pa osjetio, onda u kruhu blagovao i tek tada u srcu ga nama ostavio kao plog novog svijeta. Međugorje je ispisano nevidljivim grafitom oprosta. Zid crkve na kojima su toliki ostavili nevidljive grafitne svoje duše. Poput tajnovitog Banksyja i svi su hodočasnici u tajnovitosti pisali po zidu crkve svoje nevidljive poruke. Stoga su osjetila važna! Iako ništa ne piše, razumije onaj tko čitati zna. Međugorje je najveći grafit svijeta. Tu je nebo ugraviralo svoje inicijale. Zato, dragi hodočasnice, dođi u Međugorje i obuci se u miris čistoće i ispovijedi. Bez parfema nikada niste potpuno obučeni. Ovdje se obucite u miris neba, jer Međugorje miriše nebom. Ovdje u ispovjedaonici svijeta pronađi svoj put i svoje vrijeme. Novi početak! Bog te poziva da živiš vrijeme, jer i Bog živi vrijeme. Kad bi Bog ušao silom, kad ne bi ljudima dopustio vrijeme za razmišljanje kako bi odgovorili, iznudio bi njihov odgovor; međutim, iznudeni odgovor nije više odgovor ljubavi. Upravo zato jer Bog želi našu ljubav, samim time i prepušta nama vrijeme. Bog ljubi kroz vrijeme. Zato, dragi čitatelju, Bog ti želi reći: *Na međugorskom zidu nacrtaj i upiši što god želiš poput djeteta, možda čak i orhideju, kao znak da si se pomirio sa Svjetlom – jer upamti, lakše je dobiti oprost negoli dozvolu.*

TEOLOŠKA PORUKA MARIJINIH UKAZANJA U MEĐUGORJU (2)

ODNOS HIJERARHIJSKE CRKVE PREMA FENOMENU MEĐUGORJA

ADALBERT REBIĆ

ODGOVORNI LJUDI U CRKVI U ODNOSU NA FENOMEN MEĐU- GORJA RAZLIČITO SU POSTU- PALI.

Neki su od njih bili protiv onoga što se dogodilo ili događalo u Međugorju, drugi su opet sve to oduševljeno zagovarali. Biskupska konferencija je ustrojila teološko povjerenstvo koje je imalo zadatak da ispita autentičnost Gospinih ukazanja u Međugorju i njihovu nadnaravnost. Tako je Biskupska konferencija povjerenstvu postavila prezahtjevne zadatke, koje ono nije moglo na potpuno zadovoljavajući način ostvariti. Komisija je dugo radila i na kraju dala neke zaključke. Njih su objavili biskupi na svom zasjedanju u Zadru 10. travnja 1991. Izjavili su prvo, da oni „od samog početka prate međugorska događanja preko dijecezanskog biskupa, Biskupske komisije i Komisije Biskupske konferencije Jugoslavije za Međugorje.“ I onda su zaključili: „Na temelju dosadašnjeg

istraživanja *ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama.*“ Kad se zna kako je Komisija radila i koji su članovi bili imenovani u Komisiju, mogao se s razumijevanjem očekivati takav pitijski zaključak.

Biskupi su pravilno ocijenili fenomen Međugorja kao *hodočasničkog mjesta*. Izjavili su: „Međutim brojna okupljanja vjernika s raznih strana, koji u Međugorje dolaze potaknuti vjerskim i nekim drugim motivima, zahtijevaju pozornost i pastoralnu skrb u prvom redu dijecezanskog biskupa, a s njim i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve.“

I u tome je Crkva postupila vrlo mudro.

Biskupi su tom izjavom ustvari *prihvatili* Međugorje kao mjesto hodočašća i najavili da će događanja u Međugorju pomoću svojih povjerenstava i dalje pratiti. Kardinal Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup i predsjednik Biskupske konferencije izjavio je za *Glas Koncila* od 15. kolovoza 1993: „Mi biskupi, nakon trogodišnjeg komisijskog studija prihvatismo Međugorje kao prošteništa, kao svetište. To znači da nemamo ništa protiv ako netko časti Majku Božju na način i u skladu s crkvenim naukom i vjerom... Zato to prepuštamo daljnjem studiju. Crkvi se ne žuri.“

Može li se očekivati da Crkva prizna Marijina ukazanja i njezine poruke u Međugorju? Crkva je strpljiva! Nije se

zaletavala ni s Lurdom ni s Fatimom. Moramo imati na pameti da je od početka „fenomena Međugorja“ prošlo tek 30 godina i da su svi sudionici (vidioci) „Gospinih ukazanja“ još živi i razmjerno još veoma mladi. Treba čekati odrastanje i sazrijevanje tih mladih ljudi.

Da bi došlo do priznanja istinitosti i autentičnosti „Gospinih ukazanja“, dosta ovisi i o samim sudionicima „Gospinih ukazanja“ i njezinih poruka. Njihov moralni lik odigrat će najodlučniju ulogu u tom procesu. Na kraju sve ovisi o njoj, Kraljici Mira iz Međugorja. Ako ona hoće da dođe i do javnog i službenog priznanja fenomena Međugorja, nitko se tome ne će moći oduprijeti, pa ni mjesni biskup, ako bude želio ostati poslušan Duhu.

Izvorni znanstveni članak objavljen 10. 4. 2013. u *Ethnologica Dalmatica*, 19

U sljedećem broju: Kako teološki objasniti fenomen Međugorja?

mary's
mealsa simple solution
to world hunger

Osnivač Mary's Meals-a (u prijevodu Marijini obroci), Magnus MacFarlane-Barrow je prvi put posjetio Međugorje 1983. godine. Međutim, njegov drugi posjet Međugorju 1992. godine, kada je dostavio prvu pošiljku humanitarne pomoći, promijenio je njegov život i živote milijuna djece diljem svijeta. Bio je to početak njegovoga humanitarnog rada i začetak humanitarne organizacije Mary's Meals koja danas, svakodnevno, hrani 1 101 206 djece diljem svijeta. CNN je 2010. godine Magnusa proglasio CNN Herojem dok ga je časopis TIME prošle godine uvrstio među 100 najutjecajnijih ljudi na svijetu.

Magnus MacFarlane-Barrow ne propušta priliku naglasiti kako je Mary's Meals plod Međugorja.

U ovoj knjizi Magnus pripovijeda kako su niz nevjerojatnih životnih okolnosti te ljubav i potpora ljudi oko njega doveli do stvaranja Marijinih obroka – organizacije čija vizija možda predstavlja ključ kojim se može iskorijeniti glad djece u svijetu. Ova ponizna, snažna i topla životna priča progovara posebnom snagom u suvremenom svijetu izobilja i privilegija; ona nam pokazuje koliki utjecaj može izvršiti samo jedna jedina osoba.

www.emedjugorje.com

Knjigu možete naći u suvenirnici
Informativnog centra MIR Međugorje.

Mary's Meals — plod Međugorja

Fra Ivan Dugandžić

MEĐUGORJE IZBLIZA

Gospina ukazanja i njihov odjek u Crkvi

U Međugorju nije uvedena nova pobožnost. Tu je izvorna kršćanska vjerska i molitvena tradicija na nov način doživljena, obnovljena i produbljena. U međugorskoj župnoj crkvi u središtu je vjerno naviještanje evanđelja i zauzeto slavljenje sakramenata. Milijuni ljudi potvrđuju da se nigdje euharistija ne slavi tako zanosno niti se ispovijed doživljava dublje kao susret u ljubavi s milosrdnim Bogom kao što je to slučaj u Međugorju.

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

www.emedjugorje.com

Knjigu možete naći u suvenirnici
Informativnog centra MIR Međugorje.

5. međunarodno hodočašće za osobe s invaliditetom

GOSPINI KOLOLAČIĆI

PAULA TOMIĆ

U nedjelju, 12. lipnja, sa župnom sv. misom u 11 sati završilo je ovogodišnje 5. međunarodno hodočašće za osobe s invaliditetom. Tema i ovogodišnjeg hodočašća bila je „U Marijinoj školi“.

Na prvu ruku moglo bi se zapitati: „Pa kako uvijek isto? Nije li to dosadno?“ Sve postaje jasnije ako se prisjetimo kako je to sa školskim programima. Svake nove školske godine dobivaju se uvijek isti predmeti (dapače, u većim razredima nadođaju se i još neki novi, zahtjevniji), ali to nikad nije ista matematika, priroda ili hrvatski... jer je GRADIVO drugačije... Svaki put je teže i opširnije. Tako je i s ovim hodočašćem. Program hodočašća naizgled ostaje isti (uvodni susret i predstavljanje, molitve križnog puta i krunice za nepokretne u dvorani I. Pavla II., a za sve one koji se mogu penjati, na Podbrdu i na Križevcu, predavanja i svjedočanstva, svete mise...), ali svaki put to bude s drugačijim milostima, težinama, žrtvama, prihvaćanjima, odricanjima, iznenađenjima...

Ove godine najviše prilagođavanja programa i planova uzrokovale su promjenljive vremenske prilike. I ovog puta pokazalo se da Gospa zna najbolje pa je sve što se činilo kao neuspjeh ispalo baš najbolje rješenje: tako je planirana zajednička krunica na Podbrdu moljena u žutoj dvorani uz puno radosti i milosti, a ipak suho vrijeme omogućilo je svima onima koji su se željeli popeti na Podbrdu da to i učine, uz prekrasna svjedočanstva znoja i žrtve volontera. I tu se nekako otkriva misija ovog hodočašća: U svijetu koji polako gubi kompas jer je izgubio Boga, ovi „mali ljudi“, ovo „trpeće mistično tijelo Kristovo“, pokazuju vrijednost i važnost patnje, žrtve i ljubavi kojom se izgrađujemo kao osobe i izgrađujemo Kraljevstvo nebesko oko sebe.

Snaga za roditelje

Osim za osobe s invaliditetom, veliku važnost ovo hodočašće ima i za roditelje osoba i djece s invaliditetom, prijatelje te osobe koje s njima rade. Životni ritmovi i puno obveza koje bolest nameće, svakidašnji stresovi, bitka s nepoznatim, neizvjesnim, nesigurnim... čine da na duši i srcu svakog roditelja stoji jedan ogroman teret kojeg su oni nekad više, a nekad manje svjesni... Gospa, Majka, ovdje u Međugorju svojom majčinskom ljubavlju skida ove terete sa srca, te nakon plača i ljekovitih suza nekako postaje lakše prihvatiti svoj križ.

Kako je počelo

Hodočašća za osobe s invaliditetom, njihove prijatelje i volontere u Međugorje započela je prvi put 1998. godine s. Rastislava Ralbovski iz Đakova. U suradnji s pokojnim fra Slavkom imali su tada osiguran besplatni smještaj u kući molitve Domus Pacis. Za jubilarnu godinu 2000. u hodočašće su uspjeli uključiti sve zajednice „Vjere i Svjetla“ u Hrvatskoj, a fra Leonard Oreč im je omogućio korištenje dvorane Ivana Pavla II. iza crkve za zajedničke točke molitve i svjedočanstva. Hodočašća su se, uz mali prekid, od 2006. godine redovito nastavila svakog zadnjeg vikenda u rujnu, s tim da su se glavni zajednički susreti premjestili u prostorije Majčinog sela. Cilj hodočašća je, osim pronalaženja ohrabrenja i nove snage za nošenje njihova križa, postao i uključivanje lokalnih udruga u rad i animaciju osoba s invaliditetom. Od 2011. godine udruga „Susret“ iz Čitluka pod vodstvom gđe Jasne Vasilj aktivnije se uključuje u te jednodnevne susrete.

Prvo međunarodno hodočašće za osobe s invaliditetom bilo je 2012. godine, u sklopu hodočašća iz Đakova, zadnjeg vikenda u rujnu, kada Udruga „Susret“ postaje i suorganizator, zajedno s Majčinim selom i župom Međugorje u organiziranju jednodavnog hodočašća za sve zainteresirane udruge iz okolice. Prekrasni dojmovi i ohrabrenja, posebno fra Svetozara Kraljevića, tada ravnateljica Majčina sela, potaknuli su sve tadašnje organizatore da se sljedeće godine, dakle 2013. pokuša s višednevnim programom.

Drugo hodočašće, a prvo višednevno održano je od 19. do 22. rujna 2013. pod nazivom „Živite svoju vjeru“. Predavanje za roditelje i prijatelje održao je fra Tomislav Pervan.

3. međunarodno hodočašće održano je od 23. do 26. 10. 2014., a fra Marinko Šakota imao je predavanje na temu „U Marijinoj školi“, koja je zatim postala i univerzalna tema svakog hodočašća. Na hodočašću je sudjelovalo oko 1 350 hodočasnika iz različitih jezičnih skupina (grupe iz Hrvatske, Poljske, Slovačke, Ukrajine, Latvije i Italije).

4. međunarodno hodočašće osoba s invaliditetom, na prijedlog samih župljana, pomaknuto je na mjesec lipanj, pa se tako održalo od 11. do 14. 06. 2015. U njemu je sudjelovalo oko 1 500 sudionika iz više zemalja. Poseban gost i predavač bila je Marie-Hélène Mathieu (utemeljiteljica međunarodnog pokreta „Vjera i Svjetlo“).

Svake godine hodočašće raste po broju sudionika i po kvaliteti programa, ponajviše zahvaljujući pomoći samih župljana Međugorja koji im omogućuju besplatni boravak.

Gospin kolač

Ono što najviše motivira i nas organizatore, a i sve volontere i roditelje koji ovdje dolaze, jest sreća i osmijeh koji se vidi na licima osoba s invaliditetom. Kada se odvrtne filmovi i snimke, pogledaju slike, začuđujuće je otkriti koliko svaka ova osoba uz svoju težu ili lakšu teškuo živi i proživljava svaku pjesmu, molitvu, koliko živi za zagrljaj ili nečiju toplu riječ. I u tome otkrivam ljepotu ovog hodočašća malenih za malene, jer se nitko ne može pohvaliti da je nešto sam učinio. Svatko je bio samo jedan od sastojaka koji treba ići u tijesto od kojeg je Gospa ispekla slatki kolač zajedništva kako bi barem malo okrijepila one koji u svojim svakodnevicama nose puno patnje i gorčine.

KNJIGA: „Nikad više sami“

Na prošlogodišnjem hodočašću za osobe s invaliditetom kao gošća i predavačica bila je Marie-Hélène Mathieu, suosnivačica međunarodnog pokreta „Vjera i Svjetlo“. Oduševljena njezinim radom i njezinim publikacijama, gospođa Lidija Paris s entuzijazmom je prevela te organizirala sve procese oko izdavanja njezine knjige „Nikad više sami“, u kojoj opisuje pustolovinu nastanka tog pokreta. Kao dar župnika fra Marinka Šakote, knjiga je svečano uručena nacionalnom koordinatorskom Zvonimiru Vnučecu i podijeljena kao poklon svim članovima „Vjere i Svjetla“.

Život jači od dijagnoze

Na 5. međunarodnom hodočašću za osobe s invaliditetom imali smo prilike čuti i svjedočanstvo Anne i Gianluce, roditelja djevojčice s Downovim sindromom. Na impresivan način, glazbeno-scenskim izričajem, dočarali su svoje roditeljske osjećaje radosti iščekivanja novog života, djevojčice koju su još nerođenu nazvali Lucija (Lucy), pa osjećaje razočarenja kad je doktorica otkrila da djevojčica ne će biti zdrava, a onda i zbunjenosti kad im je rekla da postoji „utješno“ rješenje: „prekid trudnoće!“ Bili su tužni i razočarani. I zbog toga što su se bili veselili zdravom, a dobili bolesno dijete, ali i zbog toga što im se predlagalo da ubiju to malo nedužno stvorenje. Majka je donijela odluku da donese Luciju na ovaj svijet i da svijetu pokaže kako i takva djeca na ovom svijetu imaju svoju misiju. Danas svojim projektom IL MONDO DI LUCY svjedoče o toplini ljubavi i žrtve koja je veća i jača od svake hladne medicinske dijagnoze i ohrabruju roditelje koji čuju iste takve dijagnoze da se ne pokolebaju i ne uplaše, nego da se pouzdaju u Boga i njegov plan koji ima za svaki ljudski život. (Marija Gašpar)

SVJEDOČANSTVA

NAKON 40 GODINA PRIKOVANOSTI U KUĆI, GOSPA JE DOVELA K SEBI

Iz Slavenskog Broda na 5. međunarodno hodočašće osoba s invaliditetom došle su Dubravka i njezina majka. Dubravka 40 godina nije izašla iz svojeg dvorišta i mama se stalno brine o njoj. Ona ima 46 godina, a na nivou je tromjesečne bebe. Prije 2 mjeseca uključile su se u aktivnosti zajednice „Vjere i Svjetla“ u Slavenskom Brodu i prvi put izašle zajedno iz kuće. Ove godine su odlučile krenuti sa zajednicom i na putovanje u Međugorje. Nakon 40 godina Dubravkina se mama maknula iz Broda! Uspjele su se popeti i na Podbrdo. Tamo su suze išle svakom prolazniku. Volonteri iz zajednice koji su je nosili kažu da su imali osjećaj kako nose živog raspetog Isusa i stavljaju ga pred našu Majku. Dubravkina mama kaže kako je, otkada je čula za Međugorje, stalno molila Gospu da joj dođe, i nakon 35 godina Gospa ju je pozvala s njezinom Dubravkom. Gospodin naše želje uslišava kada dođe vrijeme, zato nikada ne odustaje od molitve!

ANTE REMETIN, VOLONTER IZ SPLITA

Okupljeni oko volontera iz akademske crkve sv. Filipa Nerija iz Splita ovoga puta nas je došlo oko 220 hodočasnika. Već desetak godina volontiram pri njihovim hodočašćima u Lourdes, a ovo mi je drugi put kako sam ovdje u Međugorju. Iskustvo koje se ovdje živi nemoguće je riječima opisati. Vidjeti tu radost i koliko sve ovo znači osobama s invaliditetom te toliko ispuni da ne trebaš niti spavati. Jednostavno letiš!!!

S. MARIJA KLARA KLARIĆ, PRATITELJICA

Dolazim iz Đakova. Svaki novi susret donosi neke novine. Svaki put naučim nešto novo od te djece: jednostavnost, ljubav i koliko nam je malo potrebno da bismo bili radosni. I mogu reći da se zaista osjeća živa Božja prisutnost i prisutnost Majke Božje među nama.

Ljudi milosrđa

Oko 1 700 sudionika se s pjesmom i molitvom zahvalilo svojim domaćinima – župljanima koji su ih i ove godine primili i ugostili besplatno i s puno ljubavi. Koordinator hodočašća, međugorski župnik fra Marinko Šakota na kraju sv. mise i sam se zahvalio župljanima ovim riječima: „Župa naša, to s pravom želim naglasiti i istaknuti, postala je župa milosrđa. Župljani župe Međugorje postali su ljudi milosrđa, jesu ljudi milosrđa, i Bogu hvala na tome!“

PROSLAVA JUBILEJA BOLESNIH I OSOBA S INVALIDITETOM ZAJEDNO SA SV. OCEM

Providonosno je bilo i to da se naše međugorsko hodočašće podudarilo s jubilejem milosrđa za bolesne i osobe s invaliditetom koje se održavalo u Rimu od 10. do 12. lipnja. A propovijed Svetog Oca kao da je objedinila sve ono što su i naši propovjednici fra Marinko Šakota, fra Ivan Široki, đakon Ivan Tutiš i don Jozo Mužić ovih dana hodočašća s oltara poručivali. Tako je i Sv. Otac istaknuo: „Poznat nam je prigovor koji se, osobito u ova vremena, odnosi na život obilježen snažnim fizičkim ograničenjima. Smatra se da bolesni ili osobe s invaliditetom ne mogu biti sretni zato što ne mogu ostvariti stil života koji nameće kultura uživanja i zabave, kao da 'ono što je nesavršeno treba biti skriveno' kako ne bi smetalo 'sreći i miru povlaštenih' ili 'stavilo u krizu dominantni model'. Stoga se zaključuje da je bolesne i osobe s invaliditetom bolje 'držati odvojene', u 'kavezu'. U nekim slučajevima se smatra da je bolje riješiti ih se što prije, kako ne bi postali neodrživ gospodarski teret u razdoblju krize.“

„Međutim“ – naglasio je Papa – „to je iluzija čovjeka koji zatvara oči pred bolešću i invalidnošću, ne shvaćajući istinsko značenje života, koji uključuje i prihvaćanje patnje i ograničenja. Svijet ne postaje bolji zato što je sastavljen samo od naizgled 'savršenih' osoba, nego kad raste solidarnost među ljudima, međusobno prihvaćanje i poštovanje.“

Sreća koju svi žele može se postići samo ako smo sposobni ljubiti; drugoga puta nema. Koliko se samo osoba s invaliditetom i u patnji iznova otvara životu čim otkriju da su ljubljene! Isus je liječnik koji liječi medicinom ljubavi, jer uzima na sebe našu patnju te ju otkupljuje.

Način na koji živimo bolest i invalidnost pokazatelj je ljubavi koju smo spremni pružiti. Ne dajmo se stoga uznemiriti ovim kušnjama. Znamo da u našoj slabosti možemo postati jaki i primiti milost dopunjanja onoga što nedostaje Kristovim patnjama poradi njegova tijela Crkve; tijela koje, na sliku uskrsloga Gospodina, zadržava rane, znakove teške borbe; ali su to rane zauvijek preobražene ljubavlju.“ (Papa Franjo, propovijed u nedjelju 12. 06. na misi za jubilej bolesnih)

Razgovor s g. Franjom Tolićem

MEĐUGORJE, OAZA U DUHOVNOJ PUSTINJI

**MARKO
ANTONIO
BRKIĆ**

Gospodine Toliću, predstavite se čitateljima Glasnika mira.

Ja sam Franjo Tolić, rođen u Grudama kao treće u obitelji s desetero djece. Studirao sam u Dubrovniku i Sarajevu, gdje sam i diplomirao na Filozofskom fakultetu. Radio sam u izdavačkoj djelatnosti, posebno u izdanjima za mlade i kulturu, u Sarajevu, a 1977. prešao sam u dnevni list Oslobođenje. Početkom 1980-ih radio sam u republickom Izvršnom vijeću. Za vrijeme sarajevske Olimpijade, 1984., tadašnje vlasti, preko Komisije za odnose s vjerskim zajednicama, organizirale su i tzv. „religijski servis“ za goste koji su dolazili iz inozemstva, a ja sam bio jedan od dvojice zaduženih za taj dio. Prije odlaska u mirovinu obnašao sam funkciju tajnika Crvenog križa Bosne i Hercegovine.

Kada ste prvi put čuli za ukazanja u Međugorju?

Nedugo nakon prvih ukazanja. Fra Jozo Zovko, tadašnji župnik u Međugorju, navraća u Izvršno vijeće Bosne i Hercegovine (tadašnja republička Vlada) i traži susret s predsjednikom Komisije za odnose s vjerskim zajednicama, drugom Muhamedom Bešićem.

Kako to da ste fra Jozu tada primili Vi, a ne g. Bešić?

G. Bešić je tada bio na službenom putu u Berlinu. Imali smo informaciju da 'ima nekih problema s posjećivanjem crkve u Međugorju', a budući da je g. Bešić bio odsutan, ja sam kao pomoćnik u Komisiji za odnose s vjerskim zajednicama tada primio fra Jozu. Tada smo u Komisiji imali tri savjetnika za tzv. 'velike' vjerske zajednice, ja sam bio zadužen za odnose s Katoličkom Crkvom. Tada je doista vladala politika da ne treba izbjegavati susrete s vjerskim službenicima

Kao da je smrt J. B. Tita 1980. bila sama uvertira u turbulentno desetljeće koje će biti obilježeno velikom ekonomskom krizom i napetim društvenim i političkim odnosima. Opstojnost tvorevine, znane kao Jugoslavija, ozbiljno je dovedena u pitanje. U takvim okolnostima, u kojima su vjera i religija bilo pomaknute potpuno na društvene margine, nerijetko i zlopotrebljavane za obračun s onima koji nisu odgovarali režimu, na početku vrelom hercegovačkog ljeta, u Bijakovcima, u župi Međugorje pojavilo se šestero djece koja tvrde da im se ukazuje Gospa. Tadašnji društveni organi i tijela sustava, u općenito napetim odnosima, nisu ništa prepuštali slučaju, žurno su reagirali i počeli se „baviti“ ovim fenomenom. Pokušali smo pronaći jednoga od istaknutijih 'funkcionara' tadašnjeg sistema i došli do g. Franje Tolića, koji je u tom vremenu obnašao dužnost savjetnika u republickoj Komisiji za odnose s vjerskim zajednicama BiH. Razgovarali smo u Sarajevu, gdje g. Tolić i živi. Uz zvuke zvona obližnje crkve Presvetog Trojstva prisjećamo se pojedinosti iz njegova osobnog iskustva vezana za događaje u Međugorju. Ovo kratko, ali vrijedno svjedočanstvo pokazatelj je da u teškim vremenima postoje ljudi od integriteta i načela, koji su i u vremenu vladavine ideologije i čvrste partijske ruke mogli opstati unutar sistema i braniti neka važna humanistička i općeljudska načela i vrijednosti.

nego, dapače, deviza je bila da se mnoge stvari mogu kroz službene razgovore razjasniti, pa i riješiti.

O čemu ste razgovarali na tom susretu?

Fra Jozo se požalio da se tadašnje rukovodstvo u Čitluku prema fratrima, župnoj zajednici i hodočasnici ne ponaša korektno niti u skladu s tadašnjim Zakonom o pravnom položaju vjerskih zajednica.

O čemu se konkretno radilo?

Naime, tadašnja milicija (policija) je na lokalitetu Tromeđa bilježila brojeve registracijskih oznaka automobila koji iz pravca Ljubuškog i pravca Čitluka dolaze u Međugorje. Djecu – vidiocima – oko šest sati uvečer, pred misu, kad je vrijeme ukazanja, trpaju u kombi pa ih onda vode na izlete, na Bunu, u Mostar i drugdje da ne bi fizički bili prisutni u Međugorju. Tražio je da zaštitimo djecu.

Kako ste po tom pitanju postupili?

Postupao sam u skladu sa svojim ljudskim opredjeljenjem. Po Ustavu tadašnje države, pa i po programu Partije, nigdje nije zapisana borba protiv religije na način da se religija zabranjuje. I tada je zajamčena bila sloboda kretanja, vjere, sloboda savjesti, vjeroispovijesti, i ja sam u tom smislu i zauzeo stav. Tada me je fra Jozo pitao jesam li spreman to i potvrditi, a ja sam rekao: Spreman sam, to su moji stavovi, principi po kojima djelujem. Međutim, malo sam se iznenadio kad je fra Jozo tog istog dana, dakle 26. srpnja 1981. na večernjoj misi, prepričao taj naš razgovor. Tada je rekao otprilike ovo: „Dolazim s izvora bistrije vode, gdje je politika nešto drugačija od one koja se ovdje vodi.“

Kakav je dojam tada na Vas ostavio fra Jozo?

Inteligentan, obrazovan i posvećen svome pozivu. Osobito je na tom susretu iskazivao brigu za vidiocima.

Tko su bili u to vrijeme važniji akteri na jugoslavenskoj političkoj sceni?

Bilo ih je u to vrijeme mnogo i svi su bili važni. No, od važnijih političara u kontekstu Međugorja naveo bih Branka Mikulića, koji je tada bio predsjednik Predsjedništva BiH, Milku Planinc, predsjednicu Saveznog izvršnog vijeća de facto jugoslavenske Vlade u to vrijeme, Hamdiju Pozderca, predsjednika Ustavne komisije SFRJ, kasnije i predsjednika SR BiH i Muhameda Bešića, predsjednika Komisije za odnose s vjerskim zajednicama.

Kad već spominjete Branka Mikulića, osobito gorak okus ostavio je njegov govor na Tjentištu, 4. srpnja 1981.

Tako je. U tom je govoru izjavio da su međugorsku Gospu izmislili klero-nacionalisti s ciljem podriivanja socijalističkog sistema, što je bio više nego dovoljan signal za društveno pozicioniranje ovog fenomena. Od tada je, rekao bih, otvoren politički lov na sve koji su iskazivali bilo kakve simpatije ili interese prema fenomenu Međugorja.

Nekoliko dana nakon toga dolazi i do famoznih susreta političara iz tadašnjeg Socijalističkog saveza s tadašnjim općinskim rukovodstvom u Čitluku.

Da tada su uslijedili česti sastanci političkog vrha BiH i općinskog rukovodstva u Čitluku. Koliko politički vrh u to vrijeme nije imao jasnu strategiju na koji se način uhvatiti u koštac sa „slučajem Međugorje“, govori i ova anegdota. Naime, kako su hodočasnici u Međugorje već počeli dolaziti u sve većem broju, iz kabineta Branka Mikulića ide nalog svim direktorima autoprijevoznih tvrtki „da se ne daju autobusi za prijevoz hodočasnika u Međugorje, nego da se kaže – nema goriva, nema guma, redukcija je par-nepar vožnja itd.“ Takva je uputa išla. I Hamdija (Pozderac, op.a.) je, čuvši za tu naredbu, a ne znajući od koga je, rekao: „Koja to budala zabranjuje ljudima?“ Takvi neusklađeni stavovi političkog vrha u samim početcima osobito su zbunjivali rukovodstva na lokalnim razinama. Prigodom jednog od gore spomenutih sastanaka, netko je od lokalnih političkih dužnosnika zava-pio: „Pa pobogu, koga ćemo slušati? Onaj dođe i kaže: „Zabranite im sve“, drugi dođe i kaže: „Pustite im sve!“

Tadašnji državni aparat događaje u Bijakovcima i Međugorju stavio je među prioritete svoga djelovanja. Je li u to vrijeme postojala

određena kritična masa, barem u redovima istaknutijih političara hrvatske nacionalnosti, koja bi na neki način stala u obranu Međugorja?

Ne bi se moglo reći. Moram priznati da su u obračunu s ovim fenomenom prednjačili upravo neki Hrvati, a osobito oni koji su imali vlast na lokalnoj razini. U namjeri da se dokažu u prokazivanju međugorskog fenomena djelovali su često i revnije i angažiranije nego se to od njih tražilo. Ipak, bilo je i ljudi koji su drugačije reagirali. Po mojim saznanjima, neki ljudi koji su radili u Komisiji za odnose s vjerskim zajednicama, ali i neki partijski moćnici, kao što je bio Hamdija Pozderac, puno su pridonijeli da se stvari relativno smire i brzo svedu u 'normalno' stanje. Doduše, s takvim 'političkim zaledem' bilo je puno lakše ljudima koji su se bavili ovim, kao što su Mate Šalinović ili Muhamed Bešić, tadašnji predsjednik Komisije za odnose s vjerskim zajednicama, kojega moram doista pohvaliti za korektan odnos prema cijelom slučaju.

Međutim, u većini su ipak bili oni koji nisu birali sredstva kojima bi dokinuli sve ono što se u Međugorju tada događalo?

Nažalost, da!

Kako su partijski dužnosnici gledali na zatvaranje fra Joze Zovke?

Na zatvaranje fra Joze Zovke politika je gledala kao na konačno rješenje međugorskog problema. Padne li fra Jozo, pada i Međugorje.

Radilo se dakle o politički montiranu procesu?

Naravno da se radilo o politički montiranom procesu. Tadašnji sistem je na fra Jozu gledao kao na glavnog ideologa i pokretača svega onoga što se tada u Međugorju događalo i nužno ga je, ne birajući sredstva, bilo ukloniti. Njegovim uklanjanjem Međugorje je trebalo biti dezorijentirano i izgubljeno.

Niti njegov tretman u zatvoru nije bio u skladu s tadašnjim zakonom. Sjećam se da je jednom prigodom netko tražio posjet fra Jozi, u Foči, i mi smo iz Komisije tada morali ići u pravosuđe, da bismo isposlovali dozvolu za posjet. Vjerujte, mi smo tada morali voditi borbu s drugim organima u sistemu da moraju izdati

dozvolu. Da i fra Jozo na to ima pravo. Da je i on čovjek i da ga tako i treba tretirati.

Određene optužbe nisu mimoišle ni Vas?

Da, ali ništa što bi bilo vezano uz Međugorje. Sumnja na mene je postojala uvijek. Razlog leži vjerojatno u tome što je moj otac osuđen da je pomagao škriparima, a moj stric pripadnik domobranske pukovnije. Iako su me optuživali svojevremeno iz vrha Partije da sam kleronacionalist, ja sam govorio da nisam ni klerik niti nacionalist nego Hrvat, i da to smatram normalnim. Nakon pada Rankovića 1967. godine sve je bilo bitno drugačije. Moji Grudani su me mogli najviše, ako tako mogu reći, koštati glave. Ja sam u to vrijeme, sredinom osamdesetih, zajedno s pokojnim prof. Nikolom Filipovićem držao predavanje u školi u Grudama, o odnosu prema religiji. I tada me jedan od slušatelja upitao 'Smije li prosvjetni radnik biti religiozan?', na što sam rekao: „Što se tiče vjere, to je njegova osobna stvar. A što se tiče prava – ima pravo!“ I od tadašnjeg direktora škole te sekretara mjesnog komiteta stigle su prijave do Hamdije (Pozderca)! Hamdija ih je sve odbio uz komentar: „Ma što o tome znaju oni koji u životu nisu pročitali ništa više od etikete na Zvečevo konjaku! Ako je Franjo tako rekao, mi stojimo iza toga što je rekao.“

Nakon što ste prestali obnašati funkciju svjetnika u Komisiji za odnose s vjerskim zajednicama, jedno vrijeme ste bili tajnik Crvenog križa Bosne i Hercegovine?

Da, bio sam jedno vrijeme tajnik Crvenog križa Bosne i Hercegovine u to vrijeme važnog društvenog resursa u socijalističkom sustavu. U prilog tome govori činjenica da su osim aktivista i humanista, suradnici i rodbina najviših komunističkih prvaka bili u samom vrhu strukture Crvenog križa – predsjednik Crvenog križa Jugoslavije bio je Mane Budisavljević (Jovankin brat, Titov šogor).

U tom razdoblju ste se češće susretali s hercegovačkim fratrima?

Da. Iz tog se vremena sjećam i jedne zgodne anegdote koja se tiče i Međugorja. Naime, jednom sam prigodom bio domaćin predsjednici Crvenog križa Brazila koja je došla u posjet Crvenom križu Jugoslavije, na čijem je čelu tada bila Štefa Špiljak, supruga Mike Špiljaka, jednog od najutjecajnijih komunista u SFRJ (bivšeg predsjednika Predsjedništva Jugoslavije, a nakon toga bio je predsjednik Centralnog komiteta Saveza Komunističke Hrvatske, op. M.A.B.). Uvažena gošća htjela je posjetiti Međugorje. Tadašnji predsjednik Crvenog križa Bosne i Hercegovine meni kaže: „Pripazi ih, otidi, odvedi ih u Međugorje, budi im dobar domaćin.“ I ja njih odvedem u Međugorje. Obje su bile već u šezdesetima, a Špiljkova je bila malo i punija žena. Čim smo došli u Međugorje, gošća iz Brazila izrazila je želju da se popne na brdo Crnicu, na samo mjesto ukazanja. Štefa Špiljak, našavši se u neugodnoj situaciji, upita me: „Što ću ja? Ja nisam očekivala da će ona htjeti ići gore na brdo, po onom kamenjaru. Što ću, ima li smisla da ja idem?“ Ja sam joj odgovorio: „To je Vaša stvar, ali ja ću ići.“ I polako, znam, ljetno je bilo, vruće, sandale u ruku, Brazilka ide prva, ja za njom. Domalo, okrenem se i pogledam, a Štefa se izula i ona polako za nama. Bili smo mi gore na brdu, i spustili se, vratili se u župni ured. Kupila je tada Štefa podosta krunica, koje je poklonila

Bilo je i smiješnih situacija. Kad su neki od tadašnjih lokalnih 'funkcionera' dolazili kod fratara i tražili da se sa zida župnog ureda skine Gospina slika, jedan se fratar, mislim da je to bio fra Zrinko Čuvalo, oštro usprotivio rekavši: „Kad ti iz svoga ureda skineš Titovu sliku, i mi ćemo Gospinu!“

kolegici iz Brazila. Tad je u župnom uredu bio fra Viktor, a mislim da je bio i fra Leonardo Oreč. I tad se Štefa malo opusti i kaže: „Ima ovdje neki Bog. Ma, da sam ja mogla jutros zamisliti da ću se ja popeti na ono brdo. I to bosa! Ima neki Bog.“ Ona nije mogla zamisliti da će moći hodati po onakvom kamenjaru, i to bosa.

Kako danas gledate na Međugorje?

Međugorje je oaza u današnjoj duhovnoj pustinji. Oaza koja rađa dobrim plodovima. Ti plodovi su upravo ono što svijetu najviše i treba: obraćenje, mir, ljubav, tolerancija i zajedništvo. U Međugorje sam dok sam bio mlađi, dolazio češće. Rado sam išao na mjesto ukazanja na Podbrdo, zatim u crkvu, no, priznajem da na Križevcu još nisam bio. Za Međugorje me vežu i prijateljstva s nekim dragim ljudima. Drago mi je vidjeti da Međugorje raste, da se razvija. Lijepo je vidjeti i toliki broj hodočasnika kojih je, čini mi se, svakim danom sve više.

G. Toliću, hvala Vam na razgovoru.

Hvala Vama na pozivu.

Jednom prigodom u Sarajevu, koliko se sjećam bio je to susret katoličkih vjerskih službenika, moj poznanik fra Kornelije Kordić upoznao me s fra Viktorom Kosrom. Kao pomoćnik u Komisiji za odnose s vjerskim zajednicama susretao sam veliki broj svećenika, no taj me se fratar svojom skromnošću, a još više oštroumnnošću, osobito dojmio. Nekako, čini mi se više iz kurtoazije, stavio sam mu se na dispoziciju bude li me nekada trebao. Fra Viktor je moje obećanje shvatio vrlo ozbiljno. Domalo, na moja vrata kuca fra Jozo Zovko, mladi župnik iz Međugorja. Nisam ga mogao odbiti jer je došao na preporuku fra Viktora.

BITKA ZA ŽIVOT

Međugorje je doista mjesto u kojem se od samih početaka ukazanja širi snažna poruka važnosti i vrijednosti života. Gospa nerijetko u porukama Boga Oca naziva Bogom Stvoriteljem (usp. *Zato vas pozivam da ljubite najprije Boga Stvoritelja vaših života, a onda ćete i u svima Boga prepoznati i ljubiti, kao što on ljubi vas.* 25. studenog 1992.) te otkriva da tek onda kad uzljubimo Njega – začetnika života, postajemo sposobni ljubiti i cijeniti život i Božja stvorenja. Ovaj Prvi međunarodni PRO LIFE seminar u Međugorju upravo je otkrio korijen problema ove naše „kulture smrti i struktura grijeha“ te bespoštednog rata protiv nerođene djece i života, a to je upravo napuštanje i udaljavanje od Boga i svake odgovornosti prema Njemu. Bez Boga, ljudske želje za moći, zaradom i kontrolom postaju nezasićene i počinju zadirati u božanske principe života i smrti.

IDEJA ZA POKRETANJEM JEDNOG PRO LIFE SEMINARA RODILA SE SPONTANO 2014. GODINE NA DRUGOM MEĐUNARODNOM DUHOVNOM SEMINARU ZA LIJEČNIKE I MEDICINSKO OSOBLJE, NA KOJEM JE GLAVNI PREDAVAČ BIO P. KORNELIJE MARKO GLOGOVIĆ, I SAM VRLO ANGAŽIRAN U BORBI ZA ŽIVOT NEROĐENE DJECE.

Zajedno s međugorskim župnikom fra Marinkom Šakotom i voditeljicom lokalne inicijative „40 dana za život – Mostar“ Teom Sušac uočili su u ljudima

veliku potrebu za duhovnim iscjeljenjem prenatalnih rana, kao i rana koje su nastale kao posljedice pobačaja. Jedna je dimenzija izmjenjivanje i širenje informacija o životu koji počinje od začeca, o važnosti svakog ljudskog života i novosti koje on nosi..., ali sasvim druga i dublja dimenzija je liječenje ranjenih srca koja su živjela razapinjanje neželjenosti u trudnoći ili koja su i sama razapela „Nevinog Jaganjca“ u liku svog nerođenog djeteta u svojoj utrobi.

Međugorje se uistinu otkriva kao idealno mjesto za ovu misiju: *Mnogi*

hodočasnici svjedoče o iskustvu nutarnjeg mira i kako dobivaju snagu pobijediti nutarnje nemire i tjeskobe. Dr. Andrej Resch, profesor biblijskih znanosti na Alfonizianumu i ravnatelj instituta za granične znanosti, parapsiholog, svjedoči u istom smislu kad kaže da je Lourdes mjesto ozdravljenja, Fatima mjesto pokore, a Međugorje mjesto nutarnjeg mira. To je milost koja se osjeća jer je Marija kao Majka spremna uzeti svako svoje dijete u naručje i voditi ga k Isusu. (usp. fra Slavko Barbarić, Poruka za sadašnji trenutak, str. 210).

BITKA ZA ŽIVOT

Rat protiv života danas je sve snažniji i agresivniji jer su u njega utkani mnogi sebični interesi: od farmaceutske industrije (industrije koja proizvodi abortivna sredstva do industrije umjetne oplodnje, surogat majčinstva...), industrije užitaka, industrije prodaje ljudskih organa, kozmetičke industrije, industrije oružja... „Milijuni djece nastavljaju umirati zbog abortusa. Pokolj nevine dječice nije se dogodio samo nakon rođenja moga Sina. On se ponavlja i danas, svakoga dana.“ (poruka od 2. veljače 1999.)

Bog je u svojoj biti Život i Životvorac i u njemu smo svi mi ljudi povezani u beskonačni lanac života i pozvani smo štiti i čuvati život. Zato je svaka odluka za život zapravo odluka za Boga. I obrnuto, svako uništavanje i ubijanje života je rat protiv Boga. Ipak, Život se ne može uništiti. To svjedoči Gospa kad kaže: „Djeca ubijena u majčinoj utrobi su sada kao mali anđeli oko Božjeg prijestolja.“ (poruka od 3. rujna 1992.) i zato ovaj seminar želi i nadalje pružati NADU TE OBNAVLJATI POVJERENJE U

BESKRAJNU BOŽJU LJUBAV I MILOSRĐE po kojima sve ima svoju svrhu i smisao u Božjem planu spasenja!

MAJČINSKA LJUBAV JE „BITI ZA DRUGOGA“

Fra Slavko za Gospu kaže: *Ona je rodila Život, zato poznaje uvjete života i želi nam pomoći da živimo i da s drugima živimo. Tko prihvati božansku nazočnost, ljubav, blagoslov i božanski zagrljaj, bit će sposoban BITI ZA DRUGE, ljubiti ih, blagoslivljati i zagrliti. Tko bude tako s Bogom, on će biti čovjek mira i nosit će mir.* (usp. Poruka za sadašnji trenutak, str. 108). Isti ovaj koncept „bivanja za drugoga“ fra Ante Vučković je u svojim predavanjima samo nazvao drugim imenom: GOSTOLJUBIVOST! U ovom našem svijetu sebičnosti, individualizma, samodostatnosti, propagande po kojoj si „samo ti važan“ – Biblija nas uči da je nasuprot tome GOSTOLJUBIVOST temelj svega postojanja i temelj ove naše stvarnosti. Naime, GOSTOLJUBIVOST znači: DATI MJESTO DRUGOME! Gostoljubivost otkrivamo u stvaranju svijeta: Bog koji je bio od početka bio je „gostoljubiv“ i dao mjesto čovjeku i svem stvorenu. Gostoljubivost otkrivamo i ovdje u Međugorju: domaćini su gostoljubivi i daju domove i srce hodočasnici. Gostoljubi-

Predavači na *Prvom međunarodnom PRO LIFE seminaru*, seminaru za život, pod naslovom „Čedo u utrobi“ (Lk 1,41) „Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan“ (Lk 6,36), bili su **fra Ante Vučković, ofm** (član franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu) i **Zrinka Jelaska** (profesorica hrvatskoga jezika i fonetike iz Zagreba). Na seminaru je sudjelovalo oko 130 sudionika iz 15 zemalja, a seminar je preveden na 5 svjetskih jezika. Osim predavanja, program seminaru uključivao je i molitvu na Podbrdu i Križevcu, večernje svete mise u župi, a sve je završilo razmjenom iskustava sudionika i župnom nedjeljnom svetom misom. Koordinator seminaru bio je fra Marinko Šakota, međugorski župnik.

vost je bila vidljiva i na ovom seminaru jer je prvi put izvođen u istovremenoj suradnji muškog i ženskog predavača. Međutim, najviše od svega, tajnu gostoljubivosti otkrivamo u tijelu TRUDNE ŽENE koja gostoljubivo u samoj sebi daje mjesto „drugome“ – svom djetetu! Ovo dijete nije samo neka „zigota“, „nakupina stanica“, „plod“ – kako to svijet prvo lingvistički dehumanizira radi lakše i fizičke dehumanizacije i likvidacije. Biblija dijete naziva ČEDOM, riječju koja označava kako dijete nije samo dijete nego „ljubljeni dijete“. A to je onda i Božja nakana za svakoga od nas: da budemo „čeda u utrobi“ – ljubljeni djeca Božja.

Privedila: Paula Tomić

ČEDO U UTROBI

Živimo u vremenu u kojem su ljudi jako pažljivi u odabiru riječi za određene radnje, ljude, akcije... Strahovito se pazi kako se nekoga ne bi uvrijedilo, odnosno stvarno nazvalo pravim imenom koje i zaslužuje. Vrijeme je to „političke korektnosti“, odnosno izbjegavanja gesti, ponašanja ili uporabe izraza koji predstavljaju ili se mogu protumačiti kao vrijeđanje ili omalovažavanje određene društvene skupine ili manjine. Tako se značenje riječi „razvodnjava i ubija“, a samim time i geste i radnje, a osobe koje te riječi označavaju također u ljudskom poimanju i svijesti gube na svojoj težini i značaju. Evo primjera kako se neke nove riječi žele implementirati i u Crkvu, a sve u svrhu ravnopravnosti spolova i rasne jednakosti. Tako bi trebalo nekorektne Oca, Sina i Duha Svetoga zamijeniti korektnima „Stvoritelj, Otkupitelj i Branitelj“ ili još bolje u „Jedan Bog, Majka svih nas“. Umjesto „Sin Čovječji“ korektnije bi bilo da stoji „Biće ljudsko“, a popularnu američku pjesmu „Bog naših otaca“ trebalo bi prevesti u „Bog svih vjekova“. Naša sugovornica prof. Zrinka Jelaska u svom radu i životu upravo pokazuje ovu apostolsku hrabrost nazvati pravim imenom, ono što svijet već odavno „dehumanizira i odosobljava“, a o čemu se točno radi, pročitajte u razgovoru koji slijedi:

Zrinka, zajedno s fra Antom Vučkovićem bili ste jedan od predavača na 1. međunarodnom seminaru za život, naslovljenomu „Čedo u utrobi“, koji se održao ovdje u Međugorju od 16. do 19. lipnja 2016. Kako je došlo do ove suradnje?

Fra Antu Vučkovića upoznala sam prije petnaest godina u Hrvatskoj

katoličkoj misiji u Zurichu, na seminaru patera Rufusa Pereire i gospođe Erice Gibello. Domaćin nam je bio fra Karlo Lovrić, kojega radosno srećem u Međugorju. Bila sam jedna od prevoditeljica koje je okupio fra Smiljan Kožul, što je uključivalo i pripremanje sudionika za razgovor i ispovijed. Fra Ante je ostao još i na tom seminaru jer je bio u blizini. Vraćali smo se zajedno u Zagreb, razgovarali i tako je počelo naše prijateljstvo. Kad ga je međugorski župnik fra Marinko Šakota pozvao da održi ovaj seminar, on je pozvao i mene. Iz naših je razgovora

i zajedničkih iskustava s različitim seminarima fra Ante znao koliko su meni važna djeca u majčinoj utrobi, ali i to razdoblje svačijega života koje nas bitno određuje (kao što je odredilo i sv. Ivana Krstitelja, posebno oko pola godine nakon njegova začeca kada je čuo glas majke svojega Gospodina). Često smo slušali jedno drugo u javnim nastupima pa je znao da se

slažemo. A pozvao me i zato što je prikladnije da o temi čeda u utrobi govori i jedna žena kojoj je dvaput darovano dijete.

Ovo nije Vaš prvi dolazak u Međugorje. Međugorje je na neki način i ključno za Vaše obraćenje. Možete li nam reći i nešto o tome?

Prvi sam put čula za Međugorje kada su moji roditelji 1982. odlučili otići tamo da vide što se to događa. Tada nisam znala da je tata u Međugorju dao zavjet da će izmoliti bar jednu Zdravomariju kad god prođe kroz Kamenita vrata, kako bih se ja obratila (a nije točno ni znao kako sam loše živjela jer mu se nisam povjerala). To mi je rekao tek poslije jedanaest godina, na Srce Marijino, dan kada sam se vjenčala u crkvi (i ne znajući da je to nadnevak mojega krštenja). Jasno da sam bila sretna i zahvalna. No uskoro me počelo kopkati zašto se molio baš za mene, odnosno zašto samo za mene, a ne i za moju sestru Višnju. Odgovorio je da ja utječem na druge ljude pa će se i oni oko mene obraćati kada se jednom ja obratim. Kad sam ga upitala kakav je to on otac kada moli samo za jedno dijete, a ne i za drugo, samo se smješкао. Nije imao ni najmanji osjećaj krivnje. To se ponovilo nekoliko puta i bilo mi je vrlo čudno. Kako može ostati tako miran?! Sve dok jednoga dana nisam shvatila da doista nije ništa kriv jer zamisao i nije bila njegova. Gospa ga je potakla. Ja sam njezina, rođena sam u njezinu proljetnomu mjesecu pa sam njoj na krštenju posvećena imenom. Pa i tatino je objašnjenje svojevrsna jaka rečenice: „Ali ja sam molio za tebe da ne malakše tvoja vjera. Pa kad k sebi dođeš, učvrsti svoju braću.“ (Lk 22,32)

Kako sam se ja dugo obraćala, a život mi je bivao povremeno jako težak, treće godine nakon vjenčanja stigla sam i ja u Međugorje, kao hodočasnica. Ove se godine napunilo dvadeset godina kako dolazim. Odmah sam se u Međugorju osjetila kao riba u vodi, kao ptica u zraku, kao ljubljeno dijete Božje. Kao da mi je Međugorje rodno mjesto.

O Međugorju ste čak snimili i jednu TV emisiju?

Jesam. Zajedno sam s urednicom Ljubicom Benović tijekom festivala mladih u Međugorju snimila

jezičnu emisiju „Hrvatski među gorjem: mali svjetski jezik“. Snimale smo je lako i poletno u tehnički teškim uvjetima: stalno su nam, u razna vremena, dolazili novi snimatelji koji su bili u žurbi. No na montaži smo uspjele svojim oduševljenjem zaraziti i montažera koji se jako trudio iscijediti svaki mogući djelić snimljenoga da sastavi emisiju, i redatelja koji je stvaralački prihvaćao mnoge naše prijedloge. Dao je i da glazba bude jedna od mojih omiljenih pjesma – Pjevaj aleluja Isusu. Okosnica je emisije činjenica da je hrvatski po broju govornika i onih koji ga uče malen jezik (iako pripada među službene jezike neke države), ali je u Međugorju glavni jezik sporazumijevanja, jezik koji stranci uče da bi što potpunije sudjelovali u misi, krunici, klanjanju... Fra Slavko Barbarić govorio nam je o babilonskome problemu prevodenja, snimali smo ispovjedaonice s napisanim različitim jezicima, Francuze kako uz piće

Shimio Mateo Ivanković

pjevaju „Gospa majka moja, Kraljica Mira...“ Ta se emisija mnogo puta davala na HTV-u. Moj prijatelj Zoran, profesor hrvatskoga, redovito ju prikazuje svojim učenicima. Tu emisiju, u kojoj sam navedena kao scenaristica, smatram jednim od najljepših i najvažnijih djela u svome životu. Nedavno sam u sjajnomu dokumentarnom filmu Ljiljane Bunjevac-Filipović „Međugorje – Evo ti majke“, napravljenom 2011., prepoznala nekoliko naših kadrova i tako se obradovala.

Kako ste se počeli zanimati za temu djece u utrobi i važnosti zaštite prijerodnoga života?

Ne sjećam se kako je i kada točno počelo, no znam da sam u jednomu trenutku uočila da su mi mnogi bliski ljudi neželjena djeca. Za njih su roditelji govorili da su višak, da ih nisu trebali, da ih je bar netko nagovarao na pobačaj i slično. Trajalo je dok nisam shvatila da mi je prijerodni život životna tema. Ona se očito u meni razvijala od mojega začeca, a razvija se i danas – o tomu bih mogla napisati cijelu knjigu da stignem.

No važan je trenutak u tomu bio čas kada sam prvi put saznala da sam trudna jer je tada počelo moje svjesno slavljenje Boga. Moja je kći odgojena sa znanjem da me je njezino začece uputilo Bogu. Jest da mi je dugo trebalo dok mu ne stignem, vukla sam se korak po korak, ali u njegovu smjeru.

Kako se bavim lingvistikom, počela sam čitati medicinske i psihološke članke o razvoju djeteta u utrobi i vadila bilješke o svemu što mi se činilo važnim za jezik. Služila sam se činjenicama da djeca u utrobi primaju jezik svim svojim osjetilima i da usvajaju majčin govor pa poslije ro-

polako i ritmično govoreći: Bum, bum.“ Poslije sam u znanstvenim radovima pročitala da američka djeca često spominju zvuk boom, boom (što se čita bum). To je zvuk srca, koji prolazi kroz plodnu vodu.

Prije nekih petnaestak-dvadesetak godina shvatila sam koliko ljudi malo znaju o djetetovu životu u utrobi općenito, a i o utjecaju toga bitnoga dijela našega života na nas. U dva sam navrata na zabrinutu izjavu svojih prijateljica da su trudne (obje su bile u teškim životnim okolnostima) oduševljeno rekla da ću ja biti kuma. Kad sam vidjela kako se njihovo lice od jasnoga mijenja u radosno, shvatila sam kako je važno svaku trudnicu obasipati pažnjom, radošću i ljubavlju te graditi okružje u kojemu se začeto dijete doživljava kao dar. Tomu ja pridonosim veseljem koje pokazujem u pogledu na trudnice koje i ne poznajem, poštovanjem i raznježenosti koju ne skrivam u susretu s trudnim prijateljicama i znanicama, objašnjavanjima o utjecaju iskustva u utrobi na naš odnos prema drugima i životu, predavanjima u kojima govorim o jezičnomu razvoju u majčinoj utrobi...

Većina žena danas kao da nisu svjesne da se majkom ne postaje tek kada se dijete rodi, nego čim se ono začne. Mnoge žene koje su imale spontane pobačaje tuguju i zato što nisu majke. A jesu. Prave majke. Imale su djecu, samo su im ona umrla. Nisu ih rodile i primile u svoje naručje, ali su im darovana bar na kratko na ovomu svijetu. I muškarci su očevi ako im se začelo dijete, njihovi roditelji djedovi i bake. Mnogi jedinci imaju brata ili sestru, ali na nebu. Srest će ih kada pođu s ovoga svijeta i živjeti s njima u vječnosti.

Pobačaj se među ostalim naziva i čišćenjem. Za zašto se dijete u utrobi kaže da je nakupina stanica koja će se 'malo očistiti'. Imaju li žene pravu i potpunu informaciju što pobačaj uistinu jest?

Da, jezik kojim se govori o djetetu u utrobi vrlo je važan. Ljudski jezik, jedan od najvećih darova svojstvenih čovjeku, meni pravo čudo, ima mnogo uloga. Riječima se upućuje na izvanjezičnu stvarnost (primjerice, bez riječi ne bismo znali ništa o svojim precima, ali ni o Riječi koja je tijelom postala), riječima se može i stvarati (primjerice lik bratca

Zrinka Jelaska kći je hrvatskoga akademika i jezikoslovca Stjepana Babića i Miroslave dj. Šapina. Rođena je u Zagrebu, gdje je završila osnovnu školu (jedno polugodište u Kölnu) te jezičnu gimnaziju. Na Filozofskome fakultetu u Zagrebu diplomirala je hrvatski jezik i književnost te fonetiku (1979.). Magistrirala je iz područja fonetike (1984.), a doktorirala iz područja filologije, i to jezikoslovlja (1997.). U Sjedinjenim Američkim Državama pohađala je jezikoslovna predavanja na četiri sveučilišta (Connecticut, MIT, Michigan i Stanford). Od 1983. radi na Filozofskom fakultetu u Zagrebu; najprije kao asistent pripravnika na Odsjeku za fonetiku, pa znanstveni asistent na istraživačkim projektima Centra za strane jezike i probleme govora, a od 1990. stalno je zaposlena na Odsjeku za kroatistiku, na Katedri za hrvatski standardni jezik, sada kao redovita profesorica. Osim u SAD-u, gdje je dva puta dobila Fulbrightovu stipendiju, dvije je godine predavala njemački na Sveučilištu u Kölnu. Zrinka je također članica Franjevačkoga svjetovnoga reda, udana je i majka dvoje odrasle djece.

Jaglenca i sestrice Rutvice), mijenjati svijet (primjerice učiniti čovjeka kršćaninom ili dvoje bračnim parom na vjenčanju)... No jezikom se može stvarnost krivotvoriti – laganje i klevetanje zloraba su jezične stvaralačke uloge. Ako namjerni pobačaj nazovete čišćenjem, riječju koja upućuje na uklanjanje nečistoća i postizanje čistoće, zbunjene i nesretne žene lakše će se odlučiti na taj čin. Znam žene koje su očajne zbog svojega djeteta ubijena u utrobi ponavljale: „Ali meni su rekli da je to hrpa stanica! Samo hrpa stanica!“ Prekasno su shvatile što su učinile. Nadam se da će sve te žene i svi koji su ih na pobačaj nagovarali, u njemu sudjelovali ili ga nisu spriječili, čuti Isusove riječi upućene Ocu: Oprosti im jer nisu znali što čine.

Pobornici se abortusa služe vrlo suptilnim metodama. Moto je njihovih kampanja sloboda i pravo na izbor.

Sloboda je nešto čemu svi ljudi teže, toliko jako da su mnogi za nju spremni i umrijeti. Sam ju je Bog smatrao toliko važnom da ju je dao čovjeku da mu na njegovu ljubav može uzvratiti u slobodi. No da bi čovjek bio slobodan i mogao doista slobodno odabirati, mora znati cijelu istinu: mora znati što bira i što će se sve dogoditi kada izabere jedno, drugo ili treće. A mnogi nisu sposobni shvatiti istinu ili ju ne mogu prihvatiti jer nisu slobodni. Zato žele slobodu kakvom ju oni poimaju, i to slobodu samo za sebe i one koji su kao oni. Molimo s Isusom Oca našega da im oprost i jer ne znaju što čine.

Pravo na izbor lijepo zvuči, no ono ne bi smjelo uključivati izbor bez ikakvih granica. Obrana života drugih i drugačijih civilizacijski je doseg današnjega društva. Rijetko se u zapadnoj kulturi tko bori za pravo da ubije drugoga. To otvoreno čine tek oni koji žele pravo na obranu, koji žele moći ubiti krivca ako im ugrožava život. Ne znam da se itko izriješkom bori za pravo da ubija nevine. Zato se dijete u utrobi, živo od začeca, iako maleno, nevino, majci i ocu na početku posve nevidljivo, i ne naziva djetetom. Jer većina ljudi ne bi samo tako nasjela na tvrdnju da imaš pravo ubiti

drugoga čovjeka, posve nevinoga, samo da tebi sada život bude jednostavniji. Znaju da bi ih namjerni čin ubojstva rođenih ljudi, uključujući i način kako su nekoga ubili, prognozirao do kraja života. To znaju čak i ako bi koga nehotice, slučajno ubili. Još nisu osvjestili da je tako i s nerođenim ljudima. Mnogi to osjete tek kad je prekasno, katkada shvate što su učinili znatno kasnije.

Možete li podijeliti s nama neke dojmove i iskustva sa seminara?

Bilo ih je jako mnogo, od sadržaja koji sam čula od supredavača fra Ante, preko dubokih i potresnih svjedočenja sudionika i prelijepe glazbe, spremnosti prisutnih svećenika da mole zajedno s nama za sudionike do susreta s pojedincima. Pjevačica je imala glas kao anđeo, trio je svirao tako čisto, usklađeno i glazbeno i duhovno da mi se često plesalo od radosti. Mnogi su nam dolazili i zahvaljivali. A ja sam bila zahvalna njima što su došli, što im je stalo do ove teme, što će prenositi ono što su čuli i doživjeli drugima. Sadržajno me se najviše dojmilo objašnjenje fra Ante da Isus nije znojeci se krvavim znojem, molio Oca da ga oslobodi muke (jer kakav bi to bio otac čija je volja da mu sina muče, ponižavaju i ubiju), nego da ne povrijedi ljubav prema Ocu i ljudima što god mu činili, posebno onima koji ga budu mučili i odbacivali. I uspio je, pred smrt je molio Oca da oprost mučiteljima jer nisu znali što čine. Postalo mi je jasno za čime ja trebam težiti. Osjećajno me se najviše dojmilo zagrljaj osobe čiju je braću majka pobacila i osobe koja je pobacivala svoju djecu. To je bila ljubav na djelu koja može doći samo od Boga.

Poruka za čitatelje Glasnika mira?

Sjetite se, posebno kada vam je teško, da je cijelo nebo pjevalo od radosti i slavilo Boga kada ste se začeli, bez obzira kako se to i kada dogodilo. Čak i ako vas roditelji ili tko drugi nisu htjeli. Baš vas, takve kakvi ste rođeni. A tako je sa svakim začetim djetetom, i onima koja se nikada nisu rodila. I da su va, i njima, nisam Boga koji vas je stvorio, imenom zazvao i rekao: Ti si moj! ili Ti si moja!, radovali i svi rođaci i preci koji su s njim.

Privedila: Paula Tomić

Propovijed fra B. Radoša na 35. obljetnicu ukazanja – Međugorje, 25. lipnja 2016.

GDJE JE MAJKA, TAMO JE DOM

DRAGI ŽUPLJANI, HODOČASNICI, SLUŠATELJI, ŠTOVATELJI MEĐUGORSKE GOSPE, KRALJICE MIRA!

Jedan od osnovnih materijala kojim se mi ljudi danas služimo jest staklo. Staklo nas štiti od vjetera, kiše i hladnoće, ali nam ne uskraćuje pogled. Naš pogled kroz njega ide kilometrima daleko. No, kad drugu stranu stakla premažemo tankim slojem srebra, onda pogled više ne ide u daljinu. Onda to više nije prozirno staklo nego ogledalo koje svraća pogled na nas same. Dok se gledamo u ogledalu, divimo se onom lijepom na nama, ali zapazimo i ono što nam se manje sviđa i redovito to odmah odlučimo popraviti. Ogledalo je pokazalo prljavštinu na licu i raščupanu kosu – treba to odmah oprati, počestljati i urediti. Pokazalo je boru na licu, treba je nekako ukloniti ili barem sakriti.

Svaki jubilej je poziv da slojem skrušenosti i poniznosti premažemo staklo našega života kako bismo se vidjeli onakvima kakvi jesmo. I ova velika obljetnica koju danas obilježavamo nije samo prigoda za slavlje. Ovo je zapravo duhovno ogledalo koje nas želi upozoriti na ono dobro, ali i loše u našem životu i potaknuti nas na promjenu i popravljavanje. Razmišljat ćemo stoga večeras o tri koraka: 1. Hvala za sve dobro. 2. Oprosti za ono loše. 3. Popravljajmo se u duhu Marijine rečenice izgovorene na svadbi u Kani Galilejskoj: „Činite sve što vam moj Sin kaže!“

Crkva nam svjedoči o velikim i brojnim Božjim djelima što ih kroz povijest učini svom narodu. Pozvani smo zato kao vjernici doživati si neprestano u sjećanje ono čime nas Bog obdara. Koliko samo ljubavi i brige, koliko pozornosti i velikodušnosti pokaza Bog prema čovjeku, tom vrhuncu svog djela stvaranja. Evanđelje nam neprestano govori o ljubavi. Sve što Bog pomisli naspram čovjeka bijaše misao ljubavi, u svakoj riječi koju izgovori bijaše riječ ljubav, u svakom činu koji poduze bijaše pečat njegove ljubavi, svaki njegov korak koji učini bijaše korak ljubavi prema čovjeku. Bog je ljubav. Njegovo je ime ljubav, njegovo prezime ljubav. Mjesto gdje stanuje – zove se ljubav, posao kojim se bavi – zove se ljubav.

Taj Bog ljubavi stvori nas, stvori tebe i mene. Stvori nas na svoju sliku, sebi slične, kaže Sveto pismo. Stvori nas na sliku ljubavi. Iz ljubavi i ovog posebnog dana pristupamo ovom stolu Gospodnjem da blagujemo na ovoj gozbi Božje ljubavi.

Slavimo danas 35. obljetnicu posebne

Božje nazočnosti među nama, koju nam očitova preko svoje i naše majke Blažene Djevice Marije – Kraljice Mira. Ovaj dan nam ponovno u svijest doziva bezgraničnu Božju ljubav. Kad Bog progovori, tko taj govor može ne čuti? Kad se glas Gospodnji zaori, tko može zatvoriti svoje uši? Tamo gdje Bog svojim usnama ljubavi utisne poljubac, trag ostaje zauvijek! A upravo se to dogodilo ovdje u ovoj župi, na brdu Crnici prije 35 godina. Starozavjetni psalmist

Stimio Mateo Ivanković

pjeva: *Ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud se muče graditelji!* Tamo gdje Gospodin postavi temelj, u koju zgradu on ugradi armaturu svoje ljubavi, ne postoji potres koji je može uzdrmati, niti vjetar koji je može srušiti.

A bijaše ovdje i potresa i vjetrova i oluja. Bijaše ovdje i pojedinačnog, ali i sustavno organiziranog protivljenja ovom djelu Božjem. Bijaše ovdje i napada i progona. Znaju to vrlo dobro, i na svojoj koži su osjetili vidioći, svećenici i brojni župljani ove župe. Ali ostade ovo Božje djelo, proživi ono mladenačko razdoblje, doživi i punoljetnost, a evo ovih dana i punu zrelost – svojih 35 godina.

Ovo je kako netko reče *ispovjedaonica svijeta*. Ja bih nadodao: *Ovo je i propovjedaonica svijeta*. Svakodnevno je ovdje i po nekoliko propovijedi na različitim jezicima, i tako svih 35 godina. Na tisuće i tisuće propovijedi je ovdje održano. Bijaše među njima mnogo onih koje su nam se svidjele. Bijaše mnogo onih „dobrih, pametnih, poučnih, dubokih, teoloških“ propovijedi, kako volimo reći.

No, večeras mi se sve to čini tako malo važno. Sve su to u konačnici bile samo ljudske slabe i mlake riječi. Sve to nije vrijedno ni spomena, a kamoli jedne rasprave ili tonskog zapisa. Sve je to ništa spram jedne velike i stalne propovijedi koju nam ovdje Kraljica Mira već 35 godina prenosi. Marija, na nebo uznesena, ponizna sluškinja koja sluša i svaku Božju riječ prebire u svom srcu, progovori ovdje, progovori tebi i meni. Progovori ovdje ne riječima kakvog velika i poznata propovjednika, mudra teologa ili spretna novinara, nego progovori ovdje i govori sve ove godine govorom ljubavi, govorom majke.

A kad majka govori, svaka riječ je važna. Kad majka govori, svaka je riječ puna topline i blagosti, svaka prepuna majčinske ljubavi i brige. Zato mi se i ove riječi koje sada izgovaram čine tako slabe, da bih najradije u srcu uskliknuo: Progovori, Marijo, i meni večeras, propovijedaj nam ti večeras! Neka svaka tvoja poruka dodirne moje srce! Neka tvoj govor postane plan i program mog života, moje obitelji i moga naroda.

Hvala ti, Majko, hvala za svu strpljivost s nama. Hvala što se nisi umorila kroz sve ove godine. Hvala što nas iznova okupljaš pod svoje majčinske skute i što nam na uho svaki put šapneš one nezaboravne riječi: *Draga djeco, ja vas volim, grlim, ja za vas zagovaram!*

Nastavak na 32. str

Stimio Foto Danu

HODNJA MIRA

Znakovita je Hodnja mira. Njezin cilj je Međugorje, centar mira iz kojeg se već trideset godina čuje Gospin poziv na mir. Poruka ove hodnje je da se u Međugorje uvijek treba zaputiti svjesno i pripravno, a najbolje bi bilo hodočastiti pješice u molitvi. Razlog je jasan: lako se dogodi da se u Međugorju živi ili u Međugorje dođe, a da se u duh Međugorja ne uđe. Kad srce nije pripremljeno i nutarnja čula nisu otvorena, tada čovjek prolazi slijep i gluhi, gladan i žedan pored izvora mira.

I ove godine na svetkovinu sv. Ivana Krstitelja 24. lipnja 2016., u petak, i na uočnicu 35. obljetnice Gospinih ukazanja brojni hodočasnici sudjelovali su na 25. Hodnji mira, koja je oko 6.10 h pošla od samostana sv. Ante na Humcu do župne crkve sv. Jakova u Međugorju

Hodočasnike je ispred crkve sv. Ante na Humcu na Hodnju mira ispratio humački gvardijan fra Velimir Mandić, a potom i međugorski župnik fra Marinko Šakota koji je rekao: „Evo nas ponovno na početku Hodnje mira, molitve za mir, od Humca prema Međugorju, s Marijom i Isusom na putu za mir.“ Uz molitvu i pjesmu u čast Kraljice Mira, pristigli su pred međugorsku župnu crkvu sv. Jakova oko 9.30 h, gdje su ih pljeskom dočekali ostali hodočasnici koji su pristigli na 35. obljetnicu Gospinih ukazanja. Pred međugorskom župnom crkvom molitveni dio predvodio je fra Vjekoslav Miličević. Hodnja je završila blagoslovom s Presvetim.

Svečano proslavljena 35. obljetnica Gospinih ukazanja

U subotu 25. lipnja 2016., u Međugorju svečano je proslavljena 35. obljetnica Gospinih ukazanja. Osim domaćih hodočasnika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, u Međugorju su u organiziranim skupinama boravili i hodočasnici iz Gvatemale, Libanona, Koreje, Portugala, Brazila, Slovačke, Kine, Španjolske, Argentine, Meksika, Austrije, Njemačke, Švicarske, Poljske, Italije, Ukrajine, Litve, Latvije, Francuske, Češke, Šri Lanke, SAD-a, Irske itd. Osim uobičajenim prometnim sredstvima prijevoza, zamjetan broj hodočasnika u Međugorje je pristigao pješice, kako bi ispunili svoje zavjete Kraljici Mira i zahvalili za udijeljene milosti. Od samoga jutra svećenici su bili na raspolaganju za sakrament sv. ispovijedi. Misna slavlja na hrvatskome jeziku slavljena su u 5, 6, 7, 8, 9 i 11 sati, a središnji večernji molitveno-liturgijski program počeo je u 18 sati molitvom krunice i nastavio se svetom misom u 19 sati i cjelonoćnim klanjanjem. Večernju svetu misu na vanjskom oltaru međugorske župne crkve predslavio je fra Branko Radoš, voditelj Katoličke misije u Luzernu, u koncelecijaciji provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenka Šteke, međugorskog župnika fra Marinka Šakote, sveukupno sa 251 svećenikom. Večernje misno slavlje uveličao je Veliki župni zbor „Kraljica Mira“, uz pratnju simfonijskog orkestra iz Dubrovnika pod ravnanjem maestra Domenika Briškog. Molitveni program izravno je prenosila Radiopostaja „Mir“ Međugorje, a program su preuzimale brojne druge radiopostaje.

Nastavak sa 28. str

Koliko si nam samo puta, Marijo, ovdje rekla: *Kad biste znali koliko vas volim, plakali biste od sreće! Želimo večeras zaplakati od sreće!* Zaplakati od sreće što si svijetu podarila Onoga koji je smisao i cilj i ispunjenje svake nade naše. Što si nam prije 35 godina na Crnci ponovo u naručju donijela, pokazala i darovala Onoga koji je Put, Istina i Život – Krista Gospodina. Puštamo, Marijo, suze radosnice što si izabrala ovo mjesto i naš hrvatski narod. Puštamo suze radosnice zbog svih onih sinova i kćeri našega i svih naroda od Amerika do Azija, od Europe preko Afrike i Australije, koji su čuli tvoj glas i u njemu prepoznali majčinsku ljubav.

Ti nam veliš: *Ja vas pozivam, draga djeco, molite i postite jer molitva i post i ratove mogu zaustaviti. Klanjajte se križu moga Sina, jer s križa dolaze mnoge milosti. Neka molitva bude svaki početak vašeg dana i zasun svake večeri!* Hvala ti Marijo za svaku ovu riječ. Hvala za svakog župljanina ove župe koji s molitvom u svoj dom prima svakog hodočasnika i s molitvom ga ispraća. Hvala za svakog starca i staricu koji uz svoj radioprijemnik prebiru zrnca svete krunice odazivajući se tvojem pozivu i čineći tako širom svijeta jedan čvrsti lanac molitve.

Hvala za svaku Zdravomariju koju ovdje izgovori Nijemac i Poljak, Francuz, Irac, Švicarac, svaki Kanađanin, Koreanac i Libanonac. Hvala ti, Marijo, za svakog hodočasnika, za onog žute, bijele, crne ili crvene kože u kojem smo prepoznali sliku Tvoga Sina. Hvala za svakog koji ovdje glasno i punim srcem govori svima nam razumljivim jezikom – jezikom molitve. Hvala za sve one koji ovdje u svojoj žalosti, boli i patnji prepoznaju tvoju bol i patnju, koji svoje križeve ujediniše s križem tvoga Sina. Neka ti je hvala, Marijo, za sve stare i mlade, zdrave i bolesne koji staviše tvoga Sina na prvo mjesto u svome životu, koji svijetom ponosno kroče zato što su tvoja i Božja djeca. Hvala ti što si ovaj suhi kamenjar pretvorila u oazu Božjeg milosrđa.

Dok na očima naviru suze radosnice, nažalost počinju teći i žalosnice. Kako ne zaplakati nad tolikim zlom u današnjem svijetu, a Bog nas je stvorio za dobro? Kako ne zaplakati i nad činjenicom da su mnogi, Marijo, povrijedili tvoj majčinsku ljubav, da

smo mnogi mačem boli iznova proboli tvoje majčinsko srce? Oprosti stoga za svaku psovku i kletvu u mojem narodu. Za svaku hladnoću i povrnost u našem duhovnom životu. Oprosti za nemar za nadahnuća Božja i tvoj majčinski govor. Oprosti što smo se navikli na tvoju prisutnost i što smo se prestali čuditi ovom čudu Božjem. Oprosti što su nam ovozemaljski pansioni postali važniji od stanova koje nam tvoj Sin priprema. Oprosti što nam je Brdo ukazanja postalo preobično, a Križevac prestrm pa smo gotovo zaboravili kakav je pogled s njih. Oprosti što nam je važno postalo biti moderni nego biti Božji. Što nam je moda ispred pobožnosti, rastrošnost ispred skromnosti, lažna veličina ispred poniznosti.

Svjesni smo naših posrtaja i padova, životnih lutanja i vrludanja. Svjesni smo da smo bez Boga prazni pa ma kako bogati i nesretni bili, pa ma kako slavni bili. Želimo i tražimo izmirenje i očišćenje. Želimo se iznova okupati u rijeci Božjeg milosrđa koja protječe ovim međugorskim ispovjedaonicama. Želimo srcem i dušom zavapiti oprosti, ali nakon toga osnaženi Duhom Svetim i oboružani odlučnošću činiti ono što nam tvoj Sin kaže. Ovdje smo da se iznova opredijelimo za ono Božje, a odbacimo zamke Zloga.

Prije nekoliko godina na televiziji je bila jedna emisija o Crkvi. Naime u jednu englesku župu dolazi mladi svećenik. Nedjeljnu misu pohađa svega nekoliko osoba, i to onih starijih, i on sa svojim najbližim suradnicima razmišlja što poduzeti da ljude vrati u crkvu. Ulagali su puno truda, organizirali različite skupove, ali nažalost rezultata nije bilo. No, svećenik nije odustajao. Odlazio je u škole, na sportske terene, u kino dvorane, kafiće i disco klubove – odlazio je svugdje gdje su se okupljali mladi. Pokušavao im je progovoriti koju riječ i posvijestiti važnost vjere. No, rezultata nije bilo. Oni bi mu se samo nasmijali, odmahnu li rukom, čak se i izrugivali s onim što im je nudio.

Na kraju taj mladi svećenik sa svojim suradnicima odlučio pozvati dvojicu stručnjaka za marketing koji su trebali osmisлити strategiju kako mladima približiti Crkvu. Nakon tri mjeseca istraživanja došli su župniku s konkretnim planom, a on se zvao „Crkva light“. Sve naime što je Crkva nudila trebalo je pojednostaviti i približiti mladima. To su i učinili. Iz mise su izostavili sve što se moglo izostaviti. Uveli su modernu glazbu. Dopustili su da mladi pod misom sudjeluju svojim komentarima, igrokazima, plesnim nastupima. Uveli su čak i zvučne i svjetlosne efekte, ali rezultat je izostao. Mladi su iz radoznalosti došli dva-tri puta i više ih nije bilo. Stručnjaci za marketing su naplatili svoj program iako nije polučio gotovo nikakav uspjeh.

Danas je vrlo popularno sve što nosi oznaku „light“. Nije ni čudno, jer to su proizvodi bez štetnih učinaka, a dobre kvalitete. Bar nam ih tako reklamiraju. U trgovinama nam tako nude Coca-Colu light, sir light, Cigarette light... Eto, došli smo dotle da nam treba i Crkva light. Preteško je ovo što Krist traži, pa to treba razvodniti i razblažiti... Zar baš svake nedjelje ići na misu, zar svaki dan moliti? Zar čitavog života biti vjeran bračnom drugu? Zar Gospa stvarno ozbiljno misli kad kaže postite, i to dvaput tjedno, klanjajte se mome Sinu, ispovijedajte se...? Zar se to stvarno ne može malo razblažiti i razvodniti?

Može! I mi to nažalost i činimo. Jedan od najvećih grijeha danas jest što smo spremni sve razvodniti. Pri-

lagodujemo evanđelje nama i našem ponašanju, umjesto da bude obratno. Škrtarimo i cjenkamo se kad je Bog u pitanju, a ne pitamo se što bi bilo da On s nama škrtari, da On razvodnjava i razblažuje svoju ljubav i milost prema nama. Što bi bilo da On jutros nije mislio na nas? Nikada još nismo na ispovijedi od njega čuli: „Nemoj više dolaziti dok se ne popraviš i do kraja ne obratiš.“ Ne, nikada, nego svaki put: „Ja te odriješujem od grijeha tvojih, oprošteno ti je, idi i nemoj više grijesiti!“

Ne tražimo zato od Boga mrvice, jer On mrvica nema, On daje sve. Ne očekujemo od njega ono što je prolazno i sumnjive kvalitete. Nema zato „Crkve light“, nema „evanđelja light“, nema „života light“... Bog nam ne nudi limunadu života, nego puninu života... Ili jesi ili nisi. „Ne možete služiti Bogu i bogatstvu!“ – reče nam Isus.

Ovdje smo danas da u ogledalu života priznamo tko smo i kakvi smo. Ovdje smo da bore koje je na nama ostavio grijeh ne skrivamo nego u Božjem milosrđu liječimo. Ovdje smo, Marijo, da ti iznova kažemo: Tvoji smo iako smo slabi. Ti nas se ne odriješ iako smo grješni. Želimo da i nama ponoviš ono što si davno rekla: *Mir, mir i samo mir mora zavladati između Boga i između ljudi.* Neka mir tvoga Sina uništi nemir naših srdaca. Neka naš jezik umjesto psovki, kletvi, ogovaranja i praznih riječi izgovara ubuduće riječi blagoslova i hvale. Neka naši mladi budu graditelji svijeta mira i pravde. Neka molitva i post unište svaki rat u našim obiteljima, narodima i ovom nemirnom svijetu.

Znamo, Marijo, tamo gdje je majka, tamo je dom. A mi više ne želimo biti lualice, ne želimo biti beskućnici, dosta nam je obijanja tuđih pragova, želimo na ovome svijetu dom ispunjen mirom i toplinom. Zato smo ovdje sve ove godine i ovih dana da ti iznova kažemo: Ovdje je naš dom, ovom podneblju i mi pripadamo. Ovdje smo da ti iznova zapjevamo: *Hvala ti, Majko, hvala ti draga, naša duša sada procvjetaše tobom.*

Na tisuće puta si nam kazala: *Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.* A mi hvalom uzvraćamo i vjernički ponizno obećavamo: *Za svu ljubav, Majko draga, što je ovdje na nas izli, dajemo ti obećanje biti bolji neg' smo bili.* Pomozi nam da tako i bude! Amen.

Neopisiv je doživljaj susreta s našom nebeskom Majkom

Početkom lipnja, četiri dana nakon što su sklopili brak, Klaudija i Zoran Šumić hodočastili su u Međugorje. Upoznali su se na neokatekumenskim susretima u Žepču. „Od onoga dana kada me je majka kao dječaka prvi put dovela u Međugorje, uvijek se iznova rado vraćam u ovo sveto mjesto. Ovoga puta smo supruga i ja u Međugorje došli zahvaliti Kraljici Mira na svemu što je učinila za nas. Međugorje nam znači puno. Međugorje je dar za obraćenje svih ljudi. Ovo je mjesto molitve, ispovjedaonica svijeta i mjesto zajedništva svih naroda. Ovdje smo donijeli odluku graditi kršćansku obitelj i biti otvoreni životu“, govori Zoran. Klaudija dodaje: „Neopisiv je doživljaj susreta s našom nebeskom Majkom. Međugorje je izvor milosti za sve one koji ovamo dolaze. Ono nam daje hrabrost i snagu za dalje.“

Kad dođem ovdje, kao da se ponovno rodim

Sa skupinom hodočasnika iz Zenice u Međugorje je hodočastila i 72-godišnja Anđelka Pušić.

„Čudesna je privlačnost Međugorja. Kad dođem ovdje, kao da se ponovno rodim. Ovdje u tišini svetišta uvijek osjetim duboki mir. Zadnjih desetak godina vraćam se ovamo zahvaliti Majci Božjoj, Kraljici Mira, na primljenim milostima kroz proteklu godinu i zamoliti je za pomoć; za našu djecu, rodbinu, prijatelje i cijeli svijet. Gospa nas ovdje liječi od beznađa, oslobađa briga i pokazuje pravi put“, rekla nam je gospođa Anđelka.

Biciklima iz Italije u Međugorje

Nicola De Li Borio i Giovanni Soria hodočasnici su iz Italije koji su biciklima hodočastili Kraljici Mira u Međugorje. Na dugačkom i ustrajnom putu od 1 400 km pratilo ih je još pet prijatelja. Dana 19. lipnja, nakon devetodnevnog putovanja, stigli su u Međugorje.

„Prvi sam put u Međugorje došao prije dvije godine. Gledajući ljude koji su dolazili u ovo mjesto, noseći svoje boli i teškoće, ostao sam njime duboko fasciniran. Jedne večeri dok sam bio ispred crkve vidio sam ljude koji su na biciklima dolazili do crkve. Donio sam tada odluku da ću, ako se ikad vratim u Međugorje, doći biciklom. No, što zbog velike udaljenosti, što zbog zahtjevne logistike, ostvariti ovu zamisao nije bilo nimalo jednostavno. Zahvaljujući Giovanniiju te još petorici prijatelja uspjeli smo u naumu i danas smo tu.“

Giovanni Soria dodaje: „Ovo je moj prvi susret s Međugorjem. Prije godinu i pol dana Nicola mi je predložio ovo hodočašće. Budući da nisam nikada bio na vjerskom hodočašću, odbio sam njegov prijedlog. Ali, Nicola je bio uporan. Želio je da ja budem taj koji će ga pratiti. Toliko je inzistirao da ga na kraju nisam mogao odbiti. Sada sam mu, nakon iskustva Međugorja i ovog hodočašća, jako zahvalan.“

Pješice iz Rame u Međugorje

Mnogi su hodočasnici došli pješice u Međugorje za 35. obljetnicu Gospinih ukazanja. Među njima je i skupina od 20 hodočasnika iz Rame. Na hodočašće su pošli 23. lipnja, u 5 i 30 iz sela Ploča, a stigli su na samu obljetnicu 25. lipnja u 16 sati. Svi su došli sa svojim osobnim problemima, zavjetima i željama kako bi svojom poniznom i ustrajnom molitvom zahvalili Gospi na darovima i bili sudionicima proslave 35. obljetnice Gospinih ukazanja u Međugorju.

Josip Pločkinjić iz ove skupine istaknuo je gostoprimitstvo ljudi, koji su ih i ove godine primili tijekom hodočašća, pružili im smještaj i hranu. Zahvalni su svima, a naravno iduće godine pozvali su sve koji mogu da im se pridruže na hodočašću Kraljici Mira od Rame do Međugorja.

Zbor Frame Hercegovina – „Kraljici Mira“

Ususret 35. obljetnici Gospinih ukazanja Radiopostaja „Mir“ Međugorje objavila je glazbeni spot u kojem sudjeluje zbor Frame Hercegovina, koji je otpjevao međugorsku himnu „Kraljici Mira“, u narodu poznatiju kao „Došli smo ti Majko draga“. Tekst i glazbu je napisao pok. fra Stanko Vasilj, a aranžman Živko Ključić. Zborom Frame Hercegovina ravnao je fra Tihomir Bazina.

Pjesmu „Kraljici Mira“ u izvedbi zbora Frame Hercegovina možete poslušati na youtube kanalu Radiopostaje „Mir“ Međugorje: https://www.youtube.com/watch?v=J_oF4zk1xpw&feature=youtu.be

Statistike za lipanj 2016.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 189 750

Broj svećenika koncelebriranih: 4 080 (136 dnevno)

Marijanski zavjet za Domovinu

„Marijanski zavjet za Domovinu“ je hodočašće koje povezuje marijanska svetišta od istoka do juga Hrvatske. Započelo je u ljeto 2015., kada je od 21. lipnja do 29. kolovoza hodočašće obuhvatilo više od 1500 km od Gunje do Dubrovnika. Ove godine hodočašće će proći kroz 18 hrvatskih marijanskih svetišta, a obuhvatit će i Međugorje.

Hodočašće je pokrenula katolička mladež zajedno s braniteljima, okupljeni u bratovštini „Marijanski zavjet za Domovinu“.

„Cilj je da molitvom i hodom očuvaju temeljne vrijednosti naše Domovine te da zajedničkim hodom različite generacije upoznaju i promiču moralnu, kulturnu, prirodnu i povijesnu baštinu svoga naroda. U ovako objedinjenom zavjetnom hodočašću, izriče se zahvalnost i moli za slobodu, dostojanstvo, vjernost, i napredak našega naroda“, ističu organizatori.

Ovogodišnja hodočasnička ruta prema planu polazi iz Osijeka 12. lipnja i nakon gotovo 1700 km i 75 dana hoda, završava u Dubrovniku 25. kolovoza 2016. godine.

LJUBAV

Ljubav nas ne prisiljava
nego čini najbolje
od onoga što pronalazi u nama.

Ljubav ne čeka
da ju mi tražimo
nego nam uvijek
prva dolazi u susret.

Ljubav ne očekuje
nego nas gleda
kako bismo osjetili
njen pogled.

Ljubav ne ponižava
nego se trudi
oko našeg povjerenja.

Mi ne pronalazimo ljubav
nego Ljubav pronalazi nas.

Gospodine, ti si Ljubav.
Tvoja snaga i blagost,
tvoje očitovanje i skrivanje,
tvoja bliskost i neizmjernost
u meni čine prostor
ljubavi i svježine.

Potičeš me
dublje osjetiti radost
a s njom i patnju.
Potičeš me
dublje osjetiti ljubav
a s njom i ranjivost.

fra Stanko Ćosić

Spontanost i autentičnost krasila je Mladifest od samoga početka, i to međugorsko događanje ničim nije umanjilo značaj Svjetskog dana mladih koji vodi sam Papa, a moćne strukture prate planom i programom, financijskom potporom, barem kruhom i vodom! Dogodila se je čudesna kršćanska kompatibilnost! Uz veliki svjetski brod na pučinu se izvezla i mala lađa međugorskog Mladifesta koji se, možemo to i ovako protumačiti, događa u godišnjem ritmu i biva tako trajna duhovna priprava i za Svjetski dan mladih.

MATE KRAJINA

AMERIČKI KATOLIČKI PISAC GEORGE WEIGEL KOMENTIRAO JE NADOLAZEĆI SVJETSKI DAN MLADIH U KRAKOWU I USTVRDIO „DA SVJETSKI DAN MLADIH DOLAZI KUĆI, JER UNATOČ TOME ŠTO SU OVI GLOBALNI FESTIVALI VJERE SLUŽBENO ZAPOČELI 1986. (U OSMOJ GO-

posebno je upamćen onaj prvi koji je predvodio legendarni splitski svećenik don Josip Čorić. Naime, autobus je bio iz Knina, a vozač Srbin pod utjecajem *deutschmaraka* ispričao je miliciji priču o ekskurziji na Petrovu goru, dr. Mladenu Stojanoviću i sl. Na Kaptolu su bili pozdravljeni ovacijama. To je nešto što se ne smije zaboraviti!

desetak zemalja. Za usporedbu ova dva događaja trebala bi cijela knjiga: prednosti i upitnike moglo bi se redati danima. Zato odmah jasno i glasno: Susreti mladih na svakoj razini su nešto najbolje i najkonstruktivnije što se događa čovječanstvu i Crkvi.

Zapravo, Mladifest u Međugorju, koji ničim administrativnim nije

visoko stablo... Spontanost i autentičnost krasila je Mladifest od samoga početka, i to međugorsko događanje ničim nije umanjilo značaj Svjetskog dana mladih koji vodi sam Papa, a moćne strukture prate planom i programom, financijskom potporom, barem kruhom i vodom! Dogodila se je čudesna kršćanska kompatibilnost! Uz veliki svjetski brod na pučinu se izvezla i mala lađa međugorskog Mladifesta koji se, možemo to i ovako protumačiti, događa u godišnjem ritmu i biva tako trajna duhovna priprava i za Svjetski dan mladih.

No, idemo *in medias res*, u središte zbivanja! Čemu Mladifest u Međugorju i koji je njegov *raison d'être*?

Za Mladifest ima barem 77 dobrih razloga koje bismo, da imamo vremena i prostora, mogli navesti – ali evo barem njih sedam:

1. Tamo se događa širokogrudnost i slika prve Crkve koja moli i zahvaljuje. Poučak je to za nadobudne demokrate ovoga svijeta da vide kako izgleda demokracija i tolerancija, kako se u različitosti svijeta nalazi zajednički nazivnik – Isus prema kojemu usmjerava Njegova Majka. I tamo nema segregacije niti rasizma: svi su tamo s ljubavlju i poštovanjem prihvaćeni. Polazi se od toga da svi mogu doći Majci koja će ih uputiti prema Kristu Spasitelju. Mladifest je i svojevrsan susret, prožimanje različitih kultura, konstruktivan dijalog koji ima cilj ovaj svijet učiniti boljim i plemenitijim mjestom preko vlastitog predanja Bogu, posebno kroz sakramentalni život.

2. Nema u Međugorju palača, muzeja ni katedrala. Duša tamo ostaje sama pred modrim nebom, najčešće vedrim ili ponekad tamnim – a sve ovisi o percepciji pojedine

nja: U Međugorju nema naglašene parade ni modne poze – duhovne niti svjetovne – sve je to svedeno na minimum. Mladima ostaje „obračun“ sa samima sobom – s idealima, ali i grijesima. Zvijezde i kamen tamo kao da traže odluku i konkretnost, pokajanje i obraćenje. Na svjetskim skupovima mladih takvih prigoda je premalo: muka i trka, znoj i protokol... U Međugorju je sve mirnije, moralna načela se mogu mirno razmatrati, a iskazuju se jako transparentno, dirajući čak i u najteža pitanja. Tamo se sustavno razgovara o predbračnoj i bračnoj čistoći, poziva na različite zavjete i odluke.

4. Mladi na Mladifestu svjedoče i nama starijima. Izazivaju divljenje! Tko može ostati hladan pred pedesetak tisuća mladih koji kleče satima na tvrdu šljunku? Sve teorije o zavjerama i zločinstvima postaju beznačajne i padaju u vodu pred silnim svjedočanstvom vjere i ljubavi. Disperzira se ta činjenica na sveukupni katolički korpus. Koliko li su samo roditelji sretni da im djeca mole, da su na misi, da Bogu u ruke predaju – svoje dane, svoje ljubavi, svoje parnice i svoju iskonsku čežnju za ljubavlju u svećeništvu ili kršćanskoj braku.

5. I nema u Međugorju lažnih duhovnih balona, patetike i snoviđenja. Ugodno iznenađuje konkretnost, odlučnost i zahtjevnost. Ima tu jada i slikovito rečeno duhovnog krvarenja koje traži previjanje i vidanje rana. Ima i ushita, jer je mladost takva. Cijeli taj koloplet raspoloženja, bio tužan ili radostan traži i treba pomoć i blagoslov Neba. Spasa nema u površnosti, nego se naglašavaju herojske krjeposti i upućuje na pravi put milosrđa i solidarnosti, na empatiju prema drugima i pokajanje pred sobom.

6. Na Mladifestu se ne nude jeftina rješenja na granici karizmatske naive, ali kao što je na to upozorio sv. Ivan Pavao II. prigodom jednog posjeta Hrvatskoj, u Međugorju su ozbiljno shvatili „da laganih rješenja nema“, da se traže herojska djela koja teže svetosti života. Propovjednici usmjeravaju mlade prema Evanđelju i Katekizmu Katoličke Crkve te na osobno obraćenje. Da je više vremena, valjalo bi napraviti analizu i citirati članke Katekizma koji su se ovdje čuli i čuju. Nadam se da će se s tom praksom i nastaviti.

Mladi na Mladifestu svjedoče i nama starijima. Izazivaju divljenje! Tko može ostati hladan pred pedesetak tisuća mladih koji kleče satima na tvrdu šljunku? Sve teorije o zavjerama i zločinstvima postaju beznačajne i padaju u vodu pred silnim svjedočanstvom vjere i ljubavi.

MLADIFEST DOGAĐAJ ZA PROCVAT CRKVE!

DINI PONTIFIKATA IVANA PAVLA II.), ONI SU SE DAVNO PRIJE DOGODILI U NJEGOVOJ PRAKSI I MAŠTI DOK JE PAPA JOŠ BIO MLADI SVEĆENIK U KRAKOWU.

On je u najmračnijim godinama staljinističkog terora izradio dinamičnu mrežu okupljališta – kampova za mlade.“

Na razini Crkve u Hrvata sa susretima mladih započeo je kardinal Franjo Kuharić 1985. godine Velezborom mladih u zagrebačkoj katedrali. Iz tog vremena samo malo sjećanje: od nekoliko desetaka autobusa s juga Hrvatske stiglo ih je (zbog policijske zabrane) u Zagreb samo nekoliko, a

Ovaj mjesec događa se Svjetski susret katoličke mladeži u Krakowu, na kojem se očekuje nekoliko milijuna mladih. Crkva u Poljskoj je za to sposobna, ima vjere i duha, ima veličanstvenih prostora, dovoljno vode i kruha. Čak ni trgovci nisu pohlepni. Događaj je to za koji se treba moliti, posebice svjesni neopoganstva koje se uvodi u Europu i svijet.

No, gotovo istodobno, početkom kolovoza događa se još jedan susret mladeži ovdje kod nas: Mladifest u Međugorju. Događa se svake godine u isto vrijeme. Međugorski susret mladih slobodno se može nazvati i „svjetskim“ jer dolaze mladi iz sedam-

uspostavljen – nije ga pokrenula niti Franjevačka provincija – poput samonikla duhovnog endema šarmirane katolički svijet, posebice mladež koja još uvijek traži Boga i poseban zagovor Njegove Majke, Kraljice Mira.

Što je to niknulo novo na hrvatskoj i međugorskoj njivi, kakvo je to okupljanje mladih sa svih strana svijeta? Kakav odgovor dati? Jedno je jasno: nikakav ljudski marketing ne bi mogao nešto ovako domisliti. Ovdje se naziru jasne konture milosti i djelovanja Duha Svetoga! Pokretač fra Slavko Barbarić sigurno nije ni slutio kako će se od njegova nadahnuća, kao gorušičina zrna razviti moćno i

duše. U siromaštvu i iskrenosti, u kršćanskoj benevolentnosti može se otkriti samo radost, mogu se nazrijeti duhovne konture vječna i mistična Tijela Kristova, svete Katoličke Crkve. Ostvaruje se ona toliko plemenita dimenzija zajednice – Crkve i Krista, koji joj je glava. Uče mladi na konkretnom primjeru što je i kakva je Crkva, kako je valja jačati i razvijati, poštivati i ljubiti.

3. Svjetskom danu mladih možemo radosno kao ocjenu dati čistu peticu. To je nešto najbolje što nam se događa! I međugorski Mladifest se može vrjednovati isto! Nema dvojbe: sve je tamo za 5+! Evo obrazlože-

Što je to niknulo novo na hrvatskoj i međugorskoj njivi, kakvo je to okupljanje mladih sa svih strana svijeta? Kakav odgovor dati? Jedno je jasno: nikakav ljudski marketing ne bi mogao nešto ovako domisliti. Ovdje se naziru jasne konture milosti i djelovanja Duha Svetoga!

7. Evo i onog najvažnijeg! Sve bi bilo manjkavo bez osobnoga čina pomirenja i pokajanja. Srećom, ovdje se deseci tisuća ispovijedaju i donose odluke za život. Zamislite: čak daju zavjete za godinu ili godine života! Kako to optimistično zvuči... Slika je to koju valja prezentirati svijetu: kolone mladih koji se ispovijedaju, umjesto da kao u nekim zemljama grijeh pišu na papiriće i ritualno s prezbiterima to spaljuju u peći.

Neka ovakva događanja pomognu Crkvi i svijetu – neka stotine tisuća mladih – koji se smjenjuju na pozornici Mladifesta u Međugorju – ovaj naš život učine plemenitijim, neka ga uz zagovor Gospe, Majke Naše usmjere prema Kristu, prema kojemu nam se je ravnati. Ako želimo život vječni, ako želimo radostan život, pa makar i mukama protkan na ovome svijetu, moramo se držati nekih stozera, a susreti mladih po svijetu, naši nacionalni, pa i ovaj međugorski koji je internacionalni, dobra su priprava, dobar poticaj i temelj za odgovor na osobne, crkvene i društvene zadaće koje su pred svakom osobom.

Poznati je katolički pisac Michael D. O'Brien nakon Mladifesta 2012. godine događaj prokomentirao ovako: „Kada gledam ovu mladež, vidim istinske junake. Oni su Crkva, oni su budućnost i trebamo ih brižno formirati. Oni su Tijelo Kristovo koje ponovno oživljuje u ovoj zoni smrti. Ako ih ne budemo podržavali, odgovarat ćemo kao za grijeh propusta. Sada je trenutak za velike odluke i svjedočenje. Mladi su tako prekrasni. Možda nisu ni svjesni koliko su prekrasni. Mi, stariji i stari, moramo pronalaziti načine kako ih štiti, poučavati i podupirati. Jednostavno, moramo ih njegovati za novo proljeće Crkve. To je proljeće stvarno započelo! Vidimo divne primjere i znakove nade diljem kršćanskoga svijeta. Svjedoče tome i ovi susreti mladih, ovdje u Međugorju.“

Neka i ovaj 27. Mladifest pokaže radost zbog vjere u slobodi, zbog ljubavi u vjeri, zbog prigode da još uvijek možemo činiti dobro i jačati Crkvu. Imperativ je poduprijeti svjetske susrete ili dane mladih, naš međugorski festival mladosti, pa i druge slične manifestacije na nižim razinama, sve do župe ili dekanata! Upućujmo djecu i mlade na takve događaje i veliki blagoslov niknut će među nama!

MEĐUNARODNI MOLITVENI SUSRET MLADIH

Međugorje, 1. 8. – 6. 8. 2016.
BUDITE MILOSRDNI! (Lk 6,36)

PONEDJELJAK, 1. 8. 2016.

18.00 • Molitva krunice

19.00 • **SVEČANO OTVARANJE MLADIFESTA**

Euharistija

21.00 – 22.00 • Klanjanje pred Presvetim

UTORAK, 2. 8. 2016.

06.00 – 06.40 • Krunica na Podbrdu kod Gospina kipa

09.00 • Molitva

Kateheza

Svjedočanstva

12.00 • Anđeo Gospodnji

Predah

16.00 • Svjedočanstva

18.00 • Krunica

19.00 • Euharistija

20.30 – 21.30 • Meditacija sa svijećama

i molitva pred križem

SRIJEDA, 3. 8. 2016.

09.00 • Molitva

Kateheza

Svjedočanstva

12.00 • Anđeo Gospodnji

Predah

16.00 • Svjedočanstva

18.00 • Krunica

19.00 • Euharistija

20.30 – 21.30 • Procesija s Gospinim kipom

i klanjanje pred Presvetim

ČETVRTAK, 4. 8. 2016.

09.00 • Molitva

Kateheza

Svjedočanstva

12.00 • Anđeo Gospodnji

Predah

16.00 • Svjedočanstva Cenacolo

18.00 • Krunica

19.00 • Euharistija

21.15 • Predstava zajednice Cenacolo

PETAK, 5. 8. 2016.

09.00 • Molitva

Kateheza

Svjedočanstva

12.00 • Anđeo Gospodnji

Predah

16.00 • Svjedočanstva

18.00 • Krunica

19.00 • Euharistija

20.30 – 21.30 • Klanjanje pred Presvetim

21.30 – 22.00 • **POSLANJE**

Oproštaj uz pjesmu

SUBOTA, 6. 8. 2016.

Uspion privatno

05.00 • Sv. misa na Križevcu

NAPOMENE

- Ponijeti sa sobom mali radio s FM frekvencijom i slušalice, Bibliju, suncobran.
- Skupine koje će sudjelovati na Mladifestu neka ne planiraju druge programe.
- Za vrijeme trajanja susreta mladih (osim u nedjelju) ne će biti sv. misa za hodočasnike tijekom prijedodjeva. Svi će hodočasnici dolaziti na sv. misu navečer, zajedno s mladima.
- Za cijelo vrijeme Mladifesta osiguran je simultani prijevod na hrvatski, engleski, talijanski, njemački, francuski, španjolski, portugalski, poljski, slovački, slovenski, mađarski, rumunjski, ruski, češki, korejski, arapski, mandarinski kineski i kantonški kineski.

PRIČA O DVA FESTIVALA

Sjećam se onih trenutaka kada sam prvi put vidio slike s Ultra Music Festivala u Splitu. Dok sam ih promatrao, nekako su se nesvjesno počele nizati jedne druge slike iz mojih sjećanja. Sjećanja na momke i djevojke iz Cenacolla, na predstavu 'Iz tame u svjetlo', koju sam više puta gledao i – iako tek kao gledatelj – duboko proživljavao zajedno s njima u Međugorju. Priču o njihovim životima, padovima i – na kraju – uskrsnuću na novi život. Sjetio sam se njihovih lica, ozarenih, nakon što je Uskrsli u njima odnio pobjedu nad smrću. Sjetio sam se scena na koje sam redovito zaplakao, koje su bile toliko žive i snažne, u kojima su pokretima, pogledima, očima govorili snažnije od riječi, o njihovoj boli, padu i mukotrpnoj borbi, ali i silnoj radosti što su u toj patnji pronašli Krista! I zaista, među njima sam kroz brojne dolaske u Međugorje stekao nekoliko prijatelja koji su neizmjereno obogatili moj život. Njima sam zahvalan što na mlade koji lutaju i padaju u potrazi za ljubavi, za srećom, za smislom na različitim stranputicama života – gledam drugačijim očima. I tako nekako, slike su se pomiješale i ja sam u trenutku vidio i prepoznao među onim mladima na Poljudu osobe koje traže onu istu ljubav, radost, mir kao i bezbrojni mladi koji su prolazili kroz Međugorje.

**KREŠIMIR
MILETIĆ**

U ČOVJEKOVOJ JE NARAVI UPISANA TA SKLONOST I UPUĆENOST NA ZAJEDNIŠTVO. I nije čudno što je upravo to zajedništvo ili čovjekova upućenost i sposobnost za zajedništvo posebna meta Zloga. Radi se o duhovnom boju, u kojem čovjekoubojica otpočeka vodi svoj specijalni rat protiv muškarca i žene, ljudskog života, braka i obitelji –

stožernih temelja čovječanstva. Ideja danonoćnih razvratnih zabava uz drogu i pijanstvo svakako urušava i uništava sliku Božanskog stvaranja i sklonost slavljenju čovjeka kao krune Božjega stvaranja, koje je na vrhuncu urešeno dragocjenim i prekrasnim biserima žene i muškarca stvorenima na sliku Božju (usp. Post 1,26-27). Čovjeku se tako nudi koncept nepre-

stanog izbjegavanja bilo kakve odgovornosti, ranjavanje njegove izvorne sposobnosti i upućenosti na stvaranje trajnih veza, braka i obitelji. Pretjerana seksualnost i seksualizacija, bez ikakvih granica, želi utisnuti potpuno iskirljenu sliku o nestalnosti ljudskih veza, o ljubavi koja nema trajnost već je podložna hiru, trenutnom interesu ili požudi. Brak i

obitelj se predstavljaju kao 'zatvor' za čovjekovu slobodu, prostor u kojem se sužavaju čovjekovi potencijali, a plodnost i začecje kao problem koji je potrebno riješiti kontracepcijom. Rezultat ovakvih podvala je vidljiv u zabrinjavajućim demografskim pokazateljima koji zapravo govore o doslovnom izumiranju jedne civilizacije koja je iz svojeg korijena slavnodobitno izbacila Boga.

Istražujući pozadinu samog fenomena Ultra Music Festivala, naišao sam tako na nekoliko interesantnih i znakovitih podataka. Ultra Music Festival je od svojih skromnih početaka 1999. godine od malog, jednodnevnog festivala u Miamiju (SAD) prešao velik put da bi izrastao u najmasovniji međunarodni festival elektronske glazbe. Jedan od organizatora i osnivača Ultra Music Festivala je Russell Faibisch, koji je dao ime festivalu inspiriran nazivom albuma 'Ultra' Depeche Modea iz 1997. U početcima je to bio jednodnevni događaj u Miamiju. Od 2007. postaje dvodnevni festival, a 2011. godine je održan prvi trodnevni event, da bi 2013. trajao 6 dana tijekom dva vikenda.

Misija Ultra Worldwidea je proširiti ove festivale širom cijelog svijeta. U posljednjih nekoliko godina festival se događa na pet kontinenata – u Sjevernoj Americi, Južnoj Americi, Europi, Aziji i Africi. Johannesburg, Miami, Ibiza, Split, Singapur, Tokyo, Rio, Bali, Buenos Aires, Santiago, Bangkok, Hong Kong, Taipei, Manila, Santa Cruz, Lima i Asunción – sve su to domaćini Ultra festivala.

UMF danas donosi Miamiju zaradu od čak 80 milijuna \$, što ukazuje na činjenicu da ovaj festival uz svoj zabavni karakter ima i vrlo naglašen i primamljiv ekonomski učinak. Ovaj ekonomski učinak se najčešće spominje kao glavno opravdanje u raspravama koje se vode o svemu onome što dolazi uz sam festival, pokušavajući na taj način umanjiti ili zasjeniti onu drugu stranu medalje koja govori o brojnim problemima s alkoholom, drogama, razvratnošću i rušenjem dostojanstva ljudske osobe.

Ono što mi je posebno privuklo pažnju bila je filozofska podloga samog festivala. Cijelo ovo događanje naime ima i svoju 'duhovnu dimenziju'. U korijenu ovog događanja je tzv. PLUR (Peace Love Unity Respect) filozofija, koja je u osnovi vrlo slična hipijevskom pokretu 60-ih godina

Saintho Foto Danni

prošlog stoljeća. Peace (Mir), Love (Ljubav), Unity (Jedinstvo), Respect (Poštovanje) filozofija je sastavni dio svojevrsnog vodiča za 'rejvere'. Govori o načinu života, vrijednostima, ponašanju i unutarnjem kodeksu ponašanja (moralu) koji vlada među sljedbenicima ove filozofije.

Bilo bi predugo pojašnjavati svaki od ovih pojmova, njegovo značenje i smisao u ovoj kolumni, no praktično su ovo već poznati elementi rodne

ideologije koja je 60-ih godina prošlog stoljeća krenula iz SAD-a, tzv. 'seksualne revolucije' koja je vodila k tzv. oslobođenju čovjeka i njegove spolnosti, rušenju svih moralnih barijera na području spolnosti s tenedencijom potpunog redefiniranja čovjekove antropologije, braka i obitelji.

S druge strane, par sati vožnje autom od Splita – jedno potpuno drugačije okupljanje mladih. Kraljica Mira privlači tisuće mladih u Međugorje na Festival mladih. Što je to što ih privlači? I oni traže smisao, ljubav, snagu, zajedništvo. Ali traže na pravome mjestu. I to je velika milost i dar. Milost koja poziva na poniznost i molitvu za

sve one koji lutaju na stranputicama života. Mi jednostavno ne smijemo ostati pasivni u promatranju tolikih duša koje traže Gospodina ili lutaju prevarene brojnim podvalama i zamkama Zloga. U Poljskoj je primjerice biskup koszalinsko-kołobrzeski Edward Dajczak osmislio Przystanek Jesus (Isusova luka), akciju u sklopu koje mladi laici i svećenici dolaze na veliki rock festival Przystanek Wo-odstock i tamo razgovaraju s mladim

posjetiteljima o vjeri i Isusu. Biskup je educirao i poslao 300 laika tamo da evangeliziraju mlade. Rezultat je često zapanjujuć – evangelizatori pričaju o velikom broju mladih koji se nakon dugih godina okretanja od Crkve ispovijedaju i primaju pričest, ili prvi put u životu odluče slijediti Isusa. Nekada se dogodi i da naprosto slušaju o Bogu i Njegovoj ljubavi, bez ikakve vidljive promjene, ali plodovi dolaze kasnije i oni o tome svjedoče.

Mislite da nismo pozvani organizirati se i na ovakvim festivalima u Hrvatskoj? Tko će tim mladima navijestiti Isusa? Svakako, od komentiranja ili osuđivanja teško da će se bilo tko od njih obratiti i upoznati Krista. Nismo

Mladi u Međugorju imaju priliku iskusiti ljepotu i radost zajedništva u Kristu i to iz godine u godinu zajedno proživljavaju. To jednostavno treba doživjeti. Ali vjerujem da bi svi mi osjetili neizmjernu radost da jednog dana i na Festivalu mladih čujemo svjedočanstvo obraćenja nekog mladića i djevojke s Ultre. Zato još danas molimo za sve njih! Neka nas u tome prati zagovor Kraljice Mira!

pozvani na osuđivanje već na vrlo aktivnu evangelizaciju. Potrebno je izaći iz sigurnosti naših vjerskih skrovišta i otisnuti se s Isusom i Marijom u borbu za duše. S druge strane, iznimno je važno da postoji Festival mladih u Međugorju. Ovi susreti važno su ohrabrenje i znak mladima da nisu sami na tom putu, da unatoč raznim pritiscima s kojima se suočavaju u svakodnevnom življenju vjere, postoje još toliki drugi iz cijeloga svijeta koji su poput njih. U toj zajedničkoj molitvi, pjesmi i slavljenju sakramenata, vrućini, znoju, umoru i druženju oni ostvaruju iskrene međusobne susrete, započinju prijateljstva, uče o ljepoti različitosti kao bogatstvu Crkve. Mladi u Međugorju imaju priliku iskusiti ljepotu i radost zajedništva u Kristu i to iz godine u godinu zajedno proživljavaju. To jednostavno treba doživjeti. Ali vjerujem da bi svi mi osjetili neizmjernu radost da jednog dana i na Festivalu mladih čujemo svjedočanstvo obraćenja nekog mladića i djevojke s Ultre. Zato još danas molimo za sve njih! Neka nas u tome prati zagovor Kraljice Mira!

KRUNICA,

POJAS ZA SPAŠAVANJE SVIJETA

NIKOLINA NAKIĆ

NEBROJENO SAM PUTA PROČITALA SVJEDOČANSTVA HODOČASNIKA IZ MEĐUGORJA KOJI SU ISTICALI KAKO SU SE U MEĐUGORJU VRATILI MOLITVI – U BITI MNOGI SE NISU NI VRATILI NEGO SU NA TOM MJESTU PO PRVI PUT U ŽIVOTU ZAISTA – MOLILI. Srcem, dušom, suzama i osmijehom, ljudi različito mole na različite nakane, no s jednom zajedničkom poveznicom: nogama na tvrdom kamenu, a duhom tamo gdje mu je ustvari i mjesto – u visini. Mnogi su tek ovdje upoznali apsolutnu ljepotu i snagu krunice, molitve toliko moćne, a toliko puta omalovažavane i zvane molitvom za bakice, jednoličnim slijedom jednih te istih ponavljajućih molitvi koje se ustvari mole na „autopilotu“, a da u zbilji ništa nije dalje od istine. Današnji svijet odlučio je odbaciti krunicu – odlučio je odbaciti i molitvu – no Fatima, a posebno Međugorje, pretvorili su je doslovce u pojas za spašavanje svijeta koji se utapa.

Pogledajmo samo čovjeka s kraja dvadesetog stoljeća, dakle u vrijeme kad je počela djelovati Gospa u Međugorju. Nakon industrijskih, tehnoloških i seksualnih revolucija pojedinac se našao na vjetrometini s jedne strane izložen teškom relativizmu, a s druge strane u vlasti galopirajućeg konzumerizma. Sva pravila i tradicije, koji su se nekako uspjeli održati kroz vjekove, kao da su u tom određenom vremenu imali biti napušteni i prezreni, čovjek je jednostavno počeo gubiti kompas na svim poljima. No, tada, u tom trenutku nebo djeluje i pojavljuje se Gospa. Vidljiva nekima, a dostupna svima, poput metafore majke koja posjeda svoju nestašnu djecu oko sebe i strpljivo im počinje pričati priču ispočetka.

Dječice, molite! – koliko li je samo puta to rekla? I reći će još nebrojeno mnogo puta, sve dok budemo blagoslovljeni njenim dolaskom na način kakav je odabrala u Međugorju. A mi – slušamo li je uopće? Sama činjenica da nam je tu jednostavnu uputu potrebno toliko puta ponavljati, govori više o nama, o stanju u našim duhovnim životima, nego bilo što što bismo mogli sami o sebi reći ili napisati. Naše svakodnevnice s tisućama svojih banalnosti toliko su nas obuzele da smo izgubili fokus. I da nije ovog svjetionika svijeta, davno bi nas već „progutala noć“.

Molite, molite, molite! – i taj triptih smo toliko puta čuli, a da nismo promijenili ništa.

„Ne ponavlja li ona non-stop jedne te iste stvari?“, pitala me jednom jedna moja prijateljica, jedna od onih skeptičnih.

„Pa jel moliš i postiš?“, upitala sam je.

„I ne baš“, dobila sam odgovor.

Čemu se onda čudimo? Znamo za priču o jednoj ovci naspram njih devedeset i devet, svaka duša je beskrajno vrijedna i dragocjena, a gdje se nebo ne bi trudilo nad ljubljanim čovje-

kom kad su milijuni i milijuni ovčica koje lutaju i puta ne nalaze?

Gospa poznaje čovjeka i prevrtljivi ljudski karakter, i veličina Međugorja leži upravo u niti Marije kao personifikaciji mitske Arijadne, niti koju je dobacila čovječanstvu – u obliku krunice, korak po korak. Posebnost i specifičnost Međugorja nalazi se upravo u činjenici da ovaj put Gospa odgaja – prvo vidioc a onda i sve nas – učeći nas kako moliti, kako početi, kako nastaviti, koliko moliti i na koji način. Može se ta njena profinjena pedagogija nazvati i treningom duše, jer kao što sportaš trenira tijelo i sa svakim treningom njegove su mogućnosti sve bolje i bolje i streme maksimumu, tako je i s duhom i vremenom koje provodimo u molitvi. Definitivno je istina da što se više moli, to se lakše moli. Nisam jednom čula od ljudi da je najteže bilo započeti s onom prvom deseticom krunice.

U čemu je onda problem s modernim čovjekom i molitvom? Rekla bih – u vremenu koje je rezervirano za razgovor s Bogom – ono gotovo da ne postoji. Mi danas naime imamo vremena za sve, samo ne želimo naći vremena za molitvu. Molitva je na kraju krajeva i znak povjerenja, naše priznanje da ne držimo sve konce u svojim rukama, čin prepuštanja i spoznaja da su neke stvari van naše moći, a i s tim današnji čovjek – čovjek kontrole – ima problema. Sve je u redu dok prividno imamo kontrolu – uz pomoć medicine, tehnologije i znanosti dojam kontrole i upravljanja vlastitom sudbinom jači je nego ikada u povijesti... No dovoljno je jedno ispadanje iz tračnica da postanemo svjesni vlastite krhkosti. Zašto Međugorje tako dobro „sjedna“ hodočasnici? Upravo zato što se

Divan li je Gospin plan sa svima nama. Njegove obrise naziremo svakog novog kolovoza i baš svaki put kad ugledamo toliku razdraganu mladost u molitvi, spoznajemo da ima nade za ovaj naš svijet, ima nade dok smo u zasjenu njenog plašta i ne preostaje nam drugo nego zadivljeno uzdahnuti i reći jednom, dvaput, sto puta: Gospe, hvala!

navedeni faktori poklapaju: to je mjesto gdje dolazimo moliti, ostavljamo svoju svakodnevicu po strani, i ono što nas inače odvlači je svedeno na minimum, a s druge strane postoji jedna svjesnost da su stvari i te kako izvan naše kontrole. Sve se poklapa – na mjestu gdje se nebo otvara zemlji i čovjek otvori svoje srce.

Iz tog je razloga neobično važno da u Međugorje hodočaste mladi ljudi, ljudi pred kojima tek predstoji život i zasnivanje obitelji, da se utvrde u evanđeoskim vrijednostima i osnaže za sve izazove koje će im život sigurno podastrijeti. Utvrditi mladog modernog čovjeka u vjeri i molitvi, učiniti ih svjedocima evanđelja, poslati ih u svijet koji više nego ikada vapi za evangelizacijom – predragocjeno je i upravo u toj činjenici leži važnost Mladifesta. Objasniti mladima da su baš oni sol zemlje, ona iskra koja će održati svjetlo, potaknuti ih da osnuju obitelji i da u istom tom duhu odgajaju svoju djecu, osvjestiti im vrijednost kulture života koju im nudi njihova Crkva naspram kulture smrti koju im nudi svijet – ništa nije važnije od toga, ne kad je budućnost čovječanstva u pitanju, a mjesto koje im to sve skupa omogućuje je upravo Međugorje. Divan li je Gospin plan sa svima nama. Njegove obrise naziremo svakog novog kolovoza i baš svaki put kad ugledamo toliku razdraganu mladost u molitvi, spoznajemo da ima nade za ovaj naš svijet, ima nade dok smo u zasjenu njenog plašta i ne preostaje nam drugo nego zadivljeno uzdahnuti i reći jednom, dvaput, sto puta: Gospe, hvala!

OBITELJSKI POZIV I MRTVLJENJE

„Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene i evanđelja, spasit će ga.“ (Mk 8, 34-39) Zvuče li vam ove Isusove riječi oštro i oporo? Koje osjećaje u vama izazivaju? Mogu li se ove Njegove riječi primijeniti u pozivu jedne majke ili oca?

MIRTA MILETIĆ

ISUS OD NAS TRAŽI DUBLJI KRŠĆANSKI ŽIVOT, TRAŽI DUBLJE ODRICANJE, ODBACIVANJE ONOGA ŠTO MISLIMO DA JESMO, ODBACIVANJE NAŠE UMIŠLJENOSTI I OHOLOSTI.

On nam nudi božansko sinovstvo i sudjelovanje u unutrašnjem životu Presvetog Trojstva. Zamislite kakva ponuda! No toj se ponudi nepre-

stano opire naše vlastito ja, naše klanjanje ugodnostima, novcu, blagostanju i zemaljskoj sigurnosti. Upravo zbog toga nam je potrebno mrtvljenje.

Mrtvljenje je odricanje od samoga sebe kako bismo dopustili Isusu da bude u nama. Zapravo imamo paradoks! Moram umrijeti samom sebi da bih zadobio nadnaravni život! Isus

svaki dan prolazi pored nas i pita: „Želiš li biti do kraja moj u pozivu koji si odabrao?“ Da bismo mu odgovorili na pitanje, moramo svaki dan „malo umrijeti“, malo se zanijekati, odreći se djela koja nas odvajaju od Boga. Kako bismo slijedili Isusa, moramo postati gospodari samih sebe i usmjeriti svoje korake u određenom smjeru. Crkva nas često podsjeća na

važnost mrtvljenja, a posebno se u Crkvi ustalilo da jedan dan u tjednu, u petak, razmišljamo o potrebi odricanja i plodovima koje ubiremo odričući se samih sebe, uskraćivanjem ili nekim mrtvljenjem. Mrtvljenje može biti post ili nemrs, prikazivanje Bogu nečega što nam je teško ili djelo milosrđa.

Mrtvljenja dijelimo na više vrsta i sva su primjenjiva za naš, obiteljski poziv. Postoji **pasivno mrtvljenje**. Ono podrazumijeva s ljubavlju prikazati Bogu sve situacije koje nam dolaze neočekivano ili prilike koje ne ovise o našoj volji. To mogu biti vrućina, hladnoća, bolest djeteta, nečija drskost. Osim pasivnih mrtvljenja potrebno je provoditi i ona koja omogućavaju život u obitelji, na poslu. To su **aktivna mrtvljenja**. U njih spadaju točnost dolaska na posao, srdačnost s kolegama na poslu i borba protiv lošeg raspoloženja. Moliti oprost ako smo nekoga uvrijedili, služiti djeci i supružniku bez mrmljanja i prigovaranja, nastojati da sve što smo započeli i završimo na najbolji mogući način. Moguće je mrtviti i razum, pa možemo govoriti o **mrtvljenju razuma**. Ovo mrtvljenje možemo vježbati izbjegavanjem komentiranja i nemilosrdnog kritiziranja. Koliko je u našim međusobnim susretima i razgovorima komentiranja tuđih postupaka i mana? Koliko predrasuda i presuda ljudima koji su drugačiji od nas!? Koliko ogovaranja!? Pričamo li češće o sebi ili drugima?

Isus svaki dan prolazi pored nas i pita: „Želiš li biti do kraja moj u pozivu koji si odabrao?“ Da bismo mu odgovorili na pitanje, moramo svaki dan „malo umrijeti“, malo se zanijekati, odreći se djela koja nas odvajaju od Boga.

Mrtvljenje volje provodit ćemo ustrajnom borbom protiv sebeljublja i samohvale. Trudit ćemo se manje govoriti o sebi, svojim djelima i uspjesima. Radije ćemo naše eventualne uspjehe i dobra djela pripisati Bogu. Potrebno nam je i **mrtvljenje osjetila** (vid, žrtvice za vrijeme objeda...) i **unutarnje mrtvljenje**. Unutarnjim mrtvljenjem odbacivat ćemo beskorisne misli koje nas usporavaju na putu svetosti, a posebno ćemo na njih paziti kada nam dođu za vrijeme molitve ili svete mise. Ovdje možemo vježbati ne vraćati se na uvrede i teške situacije koje su se dogodile u našem braku. Ne se vraćati na stare rane! Potrebno je očistiti pamćenje od misli samosažaljenja, osvete i ljubomore.

Doista je puno načina i situacija u kojima je moguće mrtvljenje u obiteljskom pozivu. Gospodin nam nudi svaki dan ispočetka priliku da mu kroz mala svakodnevna mrtvljenja budemo bliži. Toliko je situacija u obitelji koje možemo „ugrabit“ kao svoje „bodove“ za nebo. Ne propuštajmo ih!

Još je jedna komponenta vrlo važna prilikom mrtvljenja. Važno je da su naša mrtvljenja stalna, ponizna, diskretna i radosna. I naravno, iznad svega, da ih činimo iz ljubavi.

Fra Tomislav Pervan

MEĐUGORJE

ZAVIČAJ DUHA – ZEMLJOVID VJERE

Povijesnoteološki kontekst Međugorja jest povijest spašenja. Ništa čudnovato ni neobično u povijesti Božjeg djelovanja u svijetu i svome stvorenju. Nikad Bog nije beznažno napuštao čovjeka ni čovječanstvo. Kad bi čovjek napustio Boga i pouzdavao se u svoje sile, što je napose vidljivo u Starom zavjetu, redovito bi nastupala propast i katastrofa u Izraelu. I nama danas mora biti jasno da nas narodom ne čini ni gospodarska ni vojna moć, već izravni zahvat našeg Boga u našu povijest. Gospodin je obećao svojim *zemlju*, a ne *državu*. On nas je izabrao, vodio i vodi. Samo pod vodstvom jednog Boga moguće je sačuvati čistu ideju Boga i sazrijevati kao Božji narod. Čovjek čezne za prostorom gdje će odahnuti, biti prihvaćen, potvrđen, čezne za prostorom gdje nestaje otuđenja te postaje domaći u vjeri i životu. Zato mu treba Crkva utjelovljenog boga koji je Bog svih ljudi poput dobrog domaćina. To je Međugorje nudilo i ostvarivalo od svojih prvih dana među nebrojenim hodočasnici.

www.emedjugorje.com

Knjigu možete naći u suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

PRVI KORAK DO MIRA

FRA MARINKO ŠAKOTA

UZROK ZAŠTO NISMO NOSITELJI MIRA ILI ŠMO TO PRESTALI BITI JEST U ČEKANJU NA DRUGE. Čekamo da drugi načine prvi korak, da zamole za oprostjenje, da se ispričaju, da nam pruže ruku. A drugi? I oni vjerojatno čekaju na nas. I tako sve ostaje nepromijenjeno zbog pasivnog stava obiju strana.

Gospin stav je potpuno drukčiji: „Vi budite oni koji će se obraćati i vašim životom svjedočiti, ljubiti, praštati.“ (25. 8. 2008).

Ove Gospine riječi nisu ništa drugo nego pojašnjenje Isusovih riječi: „Vi ste sol zemlje... Vi ste svjetlost svijeta.“ (Mt 5,13,14)

Mi, a ne drugi! Ja, a ne drugi! To je bit kršćanstva. „Pretječite jedni druge poštovanjem“ (Rim 12,10), kaže Pavao. Kršćanin je onaj tko pretječe druge u donošenju mira. „Nositelj mira mora biti aktivan ili ga nema. Nije dopušteno kršćaninu čekati da drugi ljudi, s kojima smo na bilo koji način u kontaktu, čine prve korake. Kad smo u sukobu, teško je oprostiti, ali i tražiti oprostjenje. Kad čujemo da Marija moli i zagovara nas, i mi ćemo se lakše odlučiti za molitvu, shvatiti kako ne smijemo pasivno gledati nemire i osuđivati one koji nemaju mira. Mir se mora nuditi.“ (fra Slavko B.)

Kako i gdje početi?

„Mi zacijelo ne možemo početi u srcu drugoga čovjeka, mi možemo početi samo u svojem srcu.“ (fra Slavko Barbarić)

Što se događa kada čekamo na druge da se promijene i da poduzmu prvi korak i što se događa kada ne čekamo na druge nego mi budemo oni koji se mijenjaju, želimo ilustrirati vlastitim iskustvom.

Prijatelj i ja hodamo po obližnjoj planini. Hladno je. Koračamo po snijegu. Tlo po kojem hodamo je zamrznuto. Pričamo o nekim životnim pojavama. Dotakli smo se i nekih ljudi iz naših obitelji, prijatelja i poznanika...

Prijatelj pripovijeda iz vlastitog iskustva kako se jako iznenadio kad

je u čovjeku koji mu je inače blizak, osjetio promjenu. Primijetio je da to nije više ista osoba. S tom osobom bio je u dobrim odnosima, ali nešto se poremetilo. „Osjećao sam“, kaže, „da se drugi sve više udaljavao. Nije više bilo bliskosti. Odnosi među nama su se ohladili. On ne dolazi u mene, ne pozdravlja me. Kad smo se jednom susreli, ljutito je pričao optužujući me za nešto što nije bila istina. Osjećao sam da sve to vodi prema sukobu ne samo među nama dvojicom nego i među našim obiteljima, jer se i njegova žena počela ponašati kao i on.“

Nastavljamo hodati, a prijatelj će: „U takvoj situaciji u meni se postavljalo pitanje: Što učiniti? Da se i ja udaljim od njega? Da sve to ispričam svojoj ženi pa da se i naša obitelj udalji od njihove? Sve više razloga mi je opravdalo stav da se i ja trebam ohladiti prema njemu i njegovoj obitelji. Bila je to velika kušnja.“

„I, kako si na to reagirao? Kakvo je sada stanje?“, upitah ga. „Dobro, jako dobro“, odgovorio je. „Odnosi su sada odlični! Pričamo kao i prije. Nema više nikakvih problema.“

„Kako se problem riješio? Što se dogodilo?“, bio sam radoznao. Nakon nekoliko koraka i kratkog razmišljanja nastavio je: „Vidiš, situacija koju sam ti opisao slična je trenutku i mjestu na kojem se mi sada nalazimo. Hodamo po snijegu, hladno je. I još uz to, sve je smrznuto. Što misliš da sad još i bura (hladan sjeverni vjetar) zapuše? Što bi bilo?“ Odgovorio sam: „Bilo bi još hladnije. Još bi više steglo.“

„A što misliš da se pojavi sunce?“, nastavi prijatelj. „Što bi se tada dogodilo?“ „Bilo bi toplije“, odgovorih. „Ako bi bilo ne znam kako hladno“, nastavi on, „sunce bi malo-pomalo otapalo led.“

Slika koju je upotrijebio, odmah mi se svidjela. Idući dalje, prijatelj je nastavio glasno razmišljati: „Shvatio sam da ništa nisam mogao promijeniti kad sam primijetio udaljšavanje spomenute osobe. Pokušavao sam prići, pričati, ali nije bilo rezultata. Ta osoba se sve više udaljavala, a odnosi među nama sve više su postajali poput leda. Da, ne postoji samo led u prirodi. I mi ljudi možemo se pretvoriti u led. Takva je bila ta osoba, ali i ja sam u sebi sve više osjećao da se pretvaram u led. Misli i osjećaji su me sve više salijetali i šaputali mi: I ti se udalji od njega! Jednom prilikom dođe mi misao: Iako je on takav, ja ipak imam izbor. Ta osoba je hladna. Ako i ja nastavim u smjeru u kojem sam pošao, ako i ja postanem hladan, u našim odnosima bit će još hladnije.“

Hodali smo s pogledom ispred sebe, gazeći po snijegu. „Shvatio sam, ako se odlučim biti kao bura, da će biti još hladnije. Odnosi među nama će se zalediti. Sve više ćemo se udaljavati jedan od drugoga.“

„Ključno je bilo“, nastavi prijatelj, „kad sam shvatio da unatoč svemu imam izbor, da se ne moram ponašati kao što se on ponaša prema meni. Slično je to ovom suncu koje sada sja. Iako zimi sunčeva toplina nije toliko snažna kao ljeti ili u proljeće, ono ipak djeluje. Led se malo-poma-

Mališan je posjetio djeda. Našao je kornjaču i počeo ju promatrati i diviti joj se. Istog časa, kornjača se uvukla u svoj oklop i dječak je uzaludno pokušavao štapićem je izmamiti van. Djed, koji je sve to promatrao, spriječio ga je da dalje muči životinju: „To je pogrešno. Dodi, pokazat ću ti kako se to radi“, reče i ponese kornjaču u kuću te ju stavi pored peći da se ugrije. Za nekoliko minuta, kad se kornjača ugrijala, ispružila je glavu i noge iz oklopa i počela hodati prema dječaku. Djed će na to: „Nikada ne pokušavaj nekoga prisiljavati na nešto. Samo ga nastoj grijati svojom dobrotom i tada će se taj od neprijatelja pretvoriti u prijatelja.“

lo topi. Ja sam ti, prijatelju, odlučio biti kao sunce. I promjena se dogodila. Ali ne samo u meni. I ta osoba se počela mijenjati. I u njoj se led otapao.“

„Kako se dogodila ta promjena? Što si ti učinio?“, upitah ga. „Otišao sam u njegovu kuću“, reče prijatelj, „i kao da se između nas ništa nije poremetilo, pozvao ga na večeru u moju obitelj“. „Je li prihvatilo tvoj poziv?“, sa zanimanjem sam čekao ishod. „Da. Najprije se iznenadio da sam došao u njega jer već neko vrijeme uopće nismo pričali niti smo se pozdravljali. A onda, kad sam njega, suprugu i djecu pozvao na večeru, sve se počelo mijenjati.“

„To iskustvo“, nastavi prijatelj, „donijelo mi je najvažniju spoznaju: Da sam ja, a ne drugi, pozvan načiniti prvi korak. Ne čekati da se na suprotnoj strani otopi led nego biti sunce.“

Ova priča i slike koje je prijatelj upotrijebio podsjetile su me na Gospine riječi: „Pozivam vas opet na molitvu srcem. Ako molite srcem, otopit će se led vaše braće i nestat će svih zapreka. Obraćenje će biti lako svima koji ga žele primiti. To je dar koji morate izmoliti za svojeg bližnjega.“ (23. 1. 1986.)

Na pitanje što je to poniznost, stari je otac odgovorio: „Poniznost se sastoji u tome da svome bratu, koji se o tebe ogriješio, oprostiš prije nego što te zamoli da mu oprostiš.“

BOŽO SKOKO

„NIJE NAJVEĆA BUDALA ONAJ KOJI NE ZNA ČITATI, NEGO ONAJ KOJI MISLI DA JE SVE ŠTO PROČITA ISTINA“ – NAPIŠAO JE DAVNO KNJIŽEVNI NOBELOVAC IVO ANDRIĆ. Međutim, ta njegova tvrdnja čini se posebno aktualnom danas kad imamo inflaciju informacija, vijesti, novina, portala, knjiga... Svi nam pokušavaju prodati svoju istinu, svoj pogled na svijet i svoje vrijednosti. A pritom sve je manje onih koji žele slušati druge i uvažavati njihovo mišljenje. Novi mediji i društvene mreže omogućili su svakome da javno obznani što misli i zna, te se izbori za pozornost, što je nekada bila privilegija uskog kruga ljudi. Međutim, to što danas lakše dolazimo do publike, ne znači i da smo postali pametniji. „Mudar čovjek govori jer ima nešto za reći, dok budala govori jer želi nešto reći“ – tvrdio je mudri Platon. Doduše, nekada je takvima koji su željeli nešto reći, a objektivno nisu imali što ili su svojim govorom trovali prostor oko sebe, bila dostupna tek kakva birtija gdje su tražili svoju publiku, a danas su im, zahvaljujući suvremenim tehnologijama, na raspolaganju milijuni okupljeni oko radija, televizije, facebooka ili internetskih portala.

Tumači društvene zbilje tako postaju i oni pismeni, i manje pismeni, dobronamjerni i zlonamjerni, oni koji uistinu imaju što reći, i oni kojima bi bilo mudrije da šute. Običnom čovjeku je zato vrlo teško razlučiti u tom komunikacijskom kaosu što je vrijedno, a što nije, što se uistinu dogodilo, a što je samo medijski privid, tko je stvarno loš, a koga su uspjeli okarakterizirati lošim bez obzira na njegovo pravo lice, po čemu se ravnati, a što zanemariti, kome vjerovati, a koga se kloniti...

Zavirimo li na društvene mreže ili anonimne komentare ispod članaka na Internetu, svaki put ostanemo šokirani koliko se ondje nalazi mržnje, ljubomore, vrijeđanja,

Šturmio Mateo Ivančević

GOSPA NAS POTIČE NA DIJALOG

omalovažavanja svih onih koji misle ili se ponašaju drugačije, te neistina i podvala. Ono što objavljujemo, govori o nama i ostavlja naš trag na javnom forumu, makar se skrivali iza lažnih profila ili imena. A ono što čitamo, svjesno ili nesvjesno utječe na nas i naše poglede na svijet. Pa kad takav način komunikacije postane masovna praksa, onda se uistinu trebamo zamisliti nad psihološkim profilom i zdravljem našeg društva.

A kako stvari pomalo izmiču kontroli, svjedoči činjenica da je takav komunikacijski stil uspješno zaživio čak u dijelu javnih medija i političkih institucija, koji sve više poprimaju jezik ulice. Jasno, i sami mediji su uvelike pridonijeli srozavanju razine javne komunikacije, budući da nam je medijska scena protekla dva desetljeća obilježena padom razine profesionalnosti, objektivnosti i etičnosti. Svjedočili smo neistinitom izvještavanju, bujanju anonimnih izvora, prikazivanju

samo jedne strane, manipuliranju činjenicama, narušavanjima temeljnih prava čovjeka, propagandnim sadržajima, porastu senzacionalizma i komercijalizacije te podgrijavanjem prakse da baš svatko može biti novinar i tako oblikovati javno mnijenje. Nažalost, sloboda izražavanja pretvorena je u zlorabu medija, a čovjek i njegovo dostojanstvo su postali prilično nebitni!

Isus nas je lijepo učio kako ne smijemo iznositi lažna svjedočanstva na bližnjega svoga. Mnogim starim narodima, koji čak nisu bili upoznali kršćanstvo, to je također bilo jedno od prirodnih načela.

Primjerice, američki Indijanci su govorili – poštuju mišljenje drugih, njihove želje i riječi, nikada ne govorite loše o drugima, negativne misli stvaraju bolest uma, tijela i duha... A naše društvo, stoljećima kasnije, kao da je zaboravilo komunicirati, unatoč cjelokupnom napretku i komunikacijskim tehnologijama, kao da ne znamo više uvažavati mišljenje drugih i kao da nam je istina postala jeftina roba za trgovanje. A čovjek nam je, umjesto brat, postao konkurencija, preprjeka, sredstvo, roba pa i vuk. Nažalost svjedočimo krizi dijaloga, jalu i ogovaranju na svakome koraku... „Ako

Komunikaciju treba učiti cijeli život i iznova se prilagođavati svakoj novoj situaciji. A na tom putu imamo sjajnu učiteljicu – Gospu koja nas punih 35 godina u Međugorju uči jasnoći u iznošenju vlastitih poruka, odgovornosti, slušanju, strpljivosti i skromnosti... Ona nikome ne nameće svoja stajališta, iako govori o vječnim istinama, ona ne docira već potiče na dijalog, ona ne poručuje da moramo već da bi to bilo dobro za nas, ona ima strpljenja i s teškim sugovornicima... Kad bismo barem dio takve komunikacije unijeli u naše živote, svijet oko nas bi bio sasvim drugačiji.

Ako netko ne misli poput mene, neka se makne iz mog života, neka se izbriše s liste mojih virtualnih prijatelja...“ Baš takve poruke svakodnevno vidimo po društvenim mrežama. Kao da smo mi jedini u pravu i kao da je naš pogled na svijet jedini ispravan. A ima i onih koji misle da će se uzdići ponižavajući druge, pa onda ne štede ni riječi, ni epiteta kako bi druge prikazali u što gore m svjetlu.

netko ne misli poput mene, neka se makne iz mog života, neka se izbriše s liste mojih virtualnih prijatelja...“ Baš takve poruke svakodnevno vidimo po društvenim mrežama. Kao da smo mi jedini u pravu i kao da je naš pogled na svijet jedini ispravan. A ima i onih koji misle da će se uzdići ponižavajući druge, pa onda ne štede ni riječi, ni epiteta kako bi druge prikazali u što gore m svjetlu.

Netko od prijatelja mi je svojedobno poslao jednu zanimljivu priču o filozofu Sokratu. Nisam uspio doznati tko je autor i ne znam koliko je istinita, ali je i te kako poučna. „Kako je Sokrat slovio za mudraca, jednog dana ga potraži neki čovjek i reče: ‘Znaš li što sam sve čuo o tvome prijatelju?’ ‘Trenutak’, odgovori Sokrat, ‘prije nego što mi ispričaš, volio bih da prođeš jedan brzi test. Jesi li to što mi želiš reći prosijao kroz tri sita?’. ‘Tri sita?’ ‘Da’, odgovori Sokrat, ‘prije nego što ispričaš neke stvari o drugome, dobro je uzeti malo vremena i prosijati ono što želiš reći. To nazivam test od tri sita! Prvo je sito ISTINE. Jesi li provjerio da li je istina ono što mi želiš ispričati?’ ‘Ne, pa i nisam. Nisam vidio, samo sam čuo kako pričaju.’ ‘Dobro! Ne znaš da li je to istina. Probajmo ponovno: pokušajmo prosijati drugačije, sad ćemo uzeti sito DOBROTE. Ono što mi želiš ispričati o prijatelju, je li nešto dobro?’ ‘Ne, baš suprotno! Čuo sam kako se tvoj prijatelj loše ponio.’ ‘Dakle’, nastavi Sokrat, ‘želiš mi ispričati loše stvari o prijatelju, a nisi siguran jesu li istinite. To i nije baš ohrabrujuće! Još uvijek možeš proći test, jer je ostalo još sito KORISTI. Je li korisno da mi ispričaš sve što je moj prijatelj učinio?’ ‘Korisno? Pa i ne, ne vjerujem da bi ti to moglo koristiti.’ ‘Dakle’, zaključio Sokrat, ‘ono što mi želiš ispričati nije istina, ni dobro, ni korisno. Pa zašto bi mi onda pričao? Ne želim ništa znati od onoga što si mi htio ispričati, i tebi će biti bolje da sve to zaboraviš.’“

Uistinu, pazimo li što čitamo, što pišemo i što govorimo o svojim bližnjima? Je li sve to istinito, dobro i korisno? Kad otvaramo internetske portale, koji nas privlače atraktivnim i često pretjeranim naslovima, kako bi im „klikajući“ podizali čitanost i zaradu, zapitajmo se – ne koliko imaju „klikova“, nego vjerujem li onome što je objavljeno? Ulijeva li mi povjerenje autor? Kakva su moja ranija iskustva s tim portalom? Smatram li važnim i relevantnim ono što je objavljeno? Je li korisno ono što je objavljeno? Jesam li to već negdje vidio ili je izvorna informacija? Je li informacija napisana profesionalno, pošteno i uravnoteženo? Mogu li im stvarno vjerovati ili ću još negdje provjeriti te činjenice? Ono što čitamo i gledamo, također nas određuje i utječe na naš identitet. Zato imamo pravo biti kritični i visoko postavljati svoje kriterije.

S druge strane, iako mislimo da znamo komunicirati, komunikaciju treba učiti cijeli život i iznova se prilagođavati svakoj novoj situaciji. A na tom putu imamo sjajnu učiteljicu – Gospu, koja nas punih 35 godina u Međugorju uči jasnoći u iznošenju vlastitih poruka, odgovornosti, slušanju, strpljivosti i skromnosti... Ona nikome ne nameće svoja stajališta iako govori o vječnim istinama, ona ne docira već potiče na dijalog, ona ne poručuje da moramo već da bi to bilo dobro za nas, ona ima strpljenja i s teškim sugovornicima... Kad bismo barem dio takve komunikacije unijeli u naše živote, svijet oko nas bi bio sasvim drugačiji.

GOSPA OD ZEČEVA

Neizmerna je ljubav puka prema kipu Gospe od Zečeva koji se štuje u Ninu. Blažena Djevica Marija po kipu Gospe od Zečeva učinila je mnogim pravim štovateljima dobra djela: utjehu nevoljnome, lijek nemoćnome, sužnju izbavljenje... Zato puk kaže da svaki bogoljubni kršćanin može pristupiti ovoj Presvetoj Djevici i Majci Isusa Krista i primiti sve koristi Njezine zaštite.

FRA KARLO
LOVRIĆ

GOSPA OD ZEČEVA SVETKOVINA JE MAJCI BOŽJOJ POVEZANA UZ NAJSTARIJI HRVATSKI KRŠĆANSKI GRAD NIN.

Obnovljenu justijansku baziliku iz vremena doseljavanja Hrvati su prihvatili i pretvorili u **Gospinu baziliku**. Iz te su crkve najstarijeg i najznačajnijeg hrvatskog središta proširivali i produbljivali marijanski kult – štovanje Bogorodice u čitavoj Ninskoj biskupiji. Dublje i veće štovanje Blažene Djevice Marije vezuje se uz svetište – crkvu Gospe od Zečeva od vremena ukazanja sve do danas.

ZEČEVO

Otočić Zečevo udaljen je od Nina pet milja morem, odnosno 13 kilometara kopnom. Redovnici pustinjaci koji su obitavali na otočiću Zečevo dali su mu ime Pustinja, a po Gospi Otok

Gospe od Zečeva. Prvi pisani spomeni o tome datiraju iz 1335. godine.

Najeзде Turaka u ove krajeve započele su 1468. do 1500. godine. I baš te 1500. godine Turci u svom pohodu na Zadar bivaju junački suzbijeni. Ista ih sudbina snašla i u pohodu na Nin. Ipak, osvetili su se na ninskom najdražem milinju, Gospi od Zečeva. U svome gnjevu zbog neuspjelih navala na Zadar i Nin zapalili su crkvu i samostan, poubijali redovnike pustinjake i odnijeli Gospin kip. Kako je poslije toga Gospin kip vraćen, čudesnim načinom prema legendi ili otkupninom od Ninjana, nije utvrđeno.

Ninski biskup Juraj Divnić (1440.-1530.) uz pomoć bogoljubnih kršćana sagradio je opet crkvicu na čast Gospe od Zečeva. Sam Bog je proslavio čudesnim načinom kip Gospe od Zečeva i to UKAZANJEM.

Predaja o Gospi od Zečeva

U Jasenovu, sada razorenu selu, koje se nalazilo u vrskom polju, živjela je bogoljubna i mlada udovica Jelena, pok. Marina Grubišića. U noći 9. travnja 1516. godine Jeleni se u njezinoj kući ukazao redovnik (fratar). Naredio joj je da treba poći u crkvu Gospe od Zečeva gdje će joj biti navješteno što ima proglasiti da se učini u Gospinu čast, kako Bog ne bi poslao bičeve svoje na kršćane. Jelena iz straha da joj se svijet ne naruga i da je ne proglašaju sanjalicom nije izvršila redovnikovu naredbu. Udovici Jeleni se nakon toga ukazala sama Gospa tijekom više noći, okrvavljenih koljena.

Nakon desetog dana od prvog ukazanja redovnik se ponovno ukazao udovici Jeleni s istim porukama. Ona se opet prestrašila. Tada se 21. travnja, u ponedjeljak, Jeleni ukazala Gospa u bijelim haljinama. Stojeći nad jednim trsovim panjem, reći će udovici Jeleni ovako: „Ja sam ostavila potpuno praštanje grijeha u crkvi na Zečevu svakog ponedjeljka. Ali zato valja postiti jedan ponedjeljak o kruhu i vodi i slaviti misu u crkvi sv. Jakova, u kojoj mi je drago da me štujete, kao u crkvi u Zečevu.“ To je rekla Bl. Djevica i nestala ispred Jeleninih očiju. Nakon toga u prvu nedjelju po Križima (Spasovu), 4. svibnja 1516. godine, Jelena je u večernjim satima molila pred kipom da joj Gospa dade potvrdu čudnog ukazanja. Iznenada je Jelena vidjela kako najprije iz desnog oka na kipu Gospe od Zečeva, pa potom i iz lijevog, rone suze. Puno je svjedoka vidjelo to isto. Uslijed čudesnih događanja, potvrđenih od više svjedoka, priznavajući bez imalo sumnje da je Blažena Djevica Marija izabrala otočić Zečevo za mjesto gdje joj je ugodno biti časćenom, biskup Juraj Divnić je na 5. svibnja ustanovio svetkovinu: Prikazanje Gospe od Zečeva. Djevica Marija se tri puta ukazala pobožnoj udovici Jeleni pozivajući ljude na zauzetiji kršćanski život, u protivnom će ih snaći teška kazna.

Crkva sv. Marije, Gospe od Zečeva

Nalazi se desetak kilometara izvan Nina, na otočiću Zečevo, na području župe Vrsi. Sagradili su je u 14. stoljeću pustinjaci, čuvari crkve i samostana.

Kip Gospe od Zečeva

Godine 1570. grad Nin je bio spaljen da ne padne u ruke Turcima i da se na taj način spasi grad Zadar. Kao da je Bog htio da počasti Nin i da se iz tog pepela podigne na nov život te da iza pretrpjele pokore bude dostojan primiti u svoje krilo kip Gospe od Zečeva, koji se do tada štovao na otočiću Zečevo. Odlukom biskupije, a zbog čestih navala neprijatelja na otočić, kip Gospe od Zečeva je 1587. godine prenesen u Nin i postavljen u kapelicu crkve koja je već bila posvećena u čast sv. Ambrozija i pripadala je benediktinskom samostanu u Ninu. Do druge polovice 17. stoljeća nije poznato da se kip Gospe od Zečeva prenosio iz Nina na otočić Zečevo. Najvjerojatnije je za to povod bila zločubna 1646. godina, kada je Nin za krvava Kandijskog rata (1645.-1669.) po drugi put spaljen do temelja kako ne bi pao u ruke Turcima. Prije samog spaljivanja grada, 16. travnja, moći rimskih svetaca, zlato, srebro, knjige, a nadalje Gospin kip, bili su preneseni u Zadar. Kip Gospe od Zečeva bio je izložen na oltaru zadarske stolne crkve sv. Stošije. God. 1673. stolna crkva u Ninu je popravljena i već sljedeće 1674. godine Ninjani su svoju milu Gospu prenijeli iz Zadra u Nin.

Vrijedan drveni lik Marijin odjeven je u haljinu i plašt. Gospa drži božansko Dijete na rukama. I Majka i Dijete nose na glavama visoke zlatne krunice.

Blagdan Gospe od Zečeva slavio se prvog ponedjeljka prije blagdana Spasova misnim slavljinama u ninskoj župnoj crkvi Sv. Anselma, a 5. svibnja i 5. kolovoza svake godine se hodočasti na **Gospin otok**. U današnjem vremenu, Ninjani i gosti časte Gospu od Zečeva svake godine drugog ponedjeljka u svibnju.

Morska procesija

Da zahvale Gospi na ponovnoj obnovi Nina iz zgarišta, svake godine u svibnju obnavlja se prenošenje Gospinog kipa na otočić Zečevo, gdje se u crkvi vrši služba Božja te se u popodnevним satima Gospin kip opet prenosi u Nin.

Prema pisanim vrelima veliki broj brodice, malih i velikih, iz Vinjerca, Starigrada, Ražanca, najviše s otoka Paga, Privlake, Vira i drugih obalnih krajeva ukrašenih zastavama usred ninskog zaljeva dočekivali bi brod koji je prenosio milu Gospu te su je pratili do otočića Zečeva.

Stoga, evo i pjesme jednog Ninjana (Olujom do Gospe) i njegovog doživljaja otočića i Gospe od Zečeva, te opis odlaska na otočić kao simbola vjere, ufanja i nade u Gospin kip.

Preuzeto sa: www.nin-dejanovic.com; zupe.zadarskanadabiskupija.hr, sh.wikipedia.org; www.zadar.hr

FRA ANTONIO
ŠAKOTA

Nakon priče o Kafarnaumu, i ovaj mjesec ćemo ostati uz obalu Galilejskoga jezera. Tako ga se naziva zbog samoga položaja. U Bibliji za nj nalazimo i druge nazive, kao što su Tiberijadsko – po gradu Tiberijadi, koji je postao središte židovstva nakon pada Jeruzalema; Genezaretsko – po obližnjem mjestu Ginnosar. Doduše, neki ovaj naziv izvode i iz riječi 'gan' (vrt), aludirajući zbog ljepote samoga mjesta na edenski vrt; Kinneret – ovo jezero dugo 21 km, široko 13 km i duboko 45 m gledano iz ptičje perspektive ima oblik lire, na hebrejskom 'kinnor'. Očito, radi se o mjestu iznimne ljepote i bogatstva, od vegetacije, poznatih gradova – Kafarnauma, Tiberijade, Magdale, Korozaina, Hiposa, Betsaide i drugih koje vode ovoga jezera gotovo i umivaju, preko prirodnih fenomena u obliku onih oluja za koje znamo da ih je sam Isus smirivao (Mt 8,23-27), pa sve do svih onih ostalih biblijskih sjećanja vezanih uz samo jezero i obližnja mjesta. Jedno takvo mjesto je Tabga. Ono dolazi od grčke riječi 'heptapegon', što znači sedam izvora. Zato ga Židovi nazivaju En-Ševa. O njemu piše i hodočasnica Egerija: „Nedaleko od Kafarnauma vide se kamene stube na kojima je stajao Gospodin. Tamo uz more (Galilejsko) je ravnica s dosta trave i palmi, a uz to se nalazi 7 izvora koji daju obilje vode. Na toj ravnici je Gospodin s pet kruhova i dvije ribe nahranio narod. Kamen, na koji je Gospodin položio kruh, postao je oltar. Napokon, na obližnjem brežuljku nalazi se špilja nad kojom je Gospodin izrekao blaženstva.“ Doista, čitajući ovaj kratki odlomak iz njezina putopisa, oni koji su već bili u Sv. zemlji uočavaju da se na tom mjestu do danas gotovo ništa nije promijenilo. Međutim, mjesto je, nešto slično kao s Kafarnaumom, ponovno otkriveno koncem 19. i u prvoj polovici prošloga stoljeća. Sva tri svetišta su, poput mnogih drugih u Sv. zemlji, pretrpjela perzijsko razaranja 614 g. i nakon toga jednostavno pala u zaborav, iako se kroz povijest znalo na njih i hodočastiti. U tom razdoblju šutnje majka zemlja pod sobom je brižno čuvala uspomenu na čudesne događaje koji su se ovdje zbili.

Crkva Umnažanja kruhova

Onaj kamen na koji je Gospodin položio kruh postao je oltar, crkva, kako nam prenosi Egerija. Sagrađena je u 4. stoljeću i proširena u 5. stoljeću. U njoj možemo vidjeti predivne mozaike na kojima je najvećim dijelom prikazana flora i fauna samoga područja. Godine 1932. crkva i mozaici su otkriveni, a '82. obnovljeni. Takav način izrade motiva na mozaicima posljedica je egipatskog utjecaja. Uspomena na ovo divno mjesto danas brižno čuvaju njemački benediktinci. Središte ove lijepe trobrodne bizantske crkve jest oltar ispod kojega se nalazi poznata mensa, a

pred njom motiv umnažanja kruhova i dviju riba u mozaiku, što ujedno predstavlja i najpoznatiji motiv izrađen u mozaiku u Sv. zemlji. Ono što upada u oči jest da se u košarici nalaze 4 kruha. Umjetnik nije zaboravio staviti peti kruh, nego smo pozvani taj peti kruh pronaći u oltaru, gdje se i nama danas Isus daruje, dijeleći duhovno izgladnjelom narodu samoga sebe u euharistiji. U Novom zavjetu imamo više puta opisano čudo umnažanja kruha. U Mateja i Marka opisano je dva puta (Mt 14,13-21; Mk 6,30-44 – prvo umnažanje. Mt 15,32-39; Mk 8,1-10 – drugo

umnažanje), a u Luke i Ivana jednom (Lk 7,10-17; Iv 6,21-24). Držeći se Mateja i Marka, možemo vrlo lako uočiti teološku razliku. U prvom čudu koje se dogodilo s ovu stranu Jordana, gdje žive Židovi, preostalo je dvanaest košarica, kao simbol 12 plemena Izraelovih. U drugom čudu, koje se dogodilo s onu stranu Jordana, gdje žive pogani, preostalo je sedam košarica, simbol poganskoga svijeta koji je također pozvan biti dionikom Kristove Crkve, što je poziv i svima nama danas kako bismo radosnu vijest hrabro navijestali svima, a ne nekima.

Crkva Blaženstava

Na pola puta između crkve Umnažanja kruhova i Petrova primata nalazi se brežuljak na kojemu je sagrađeno prvo svetište kao uspomena na osam blaženstava, što ga spominje Egerija. U prvoj polovini prošloga stoljeća mjesto su iskopali franjevci i otkrili to prvo svetište. Istovremeno se počelo na vrhu toga brdašca, odakle se pruža prekrasan pogled na Jezero i Kafarnaum, graditi novo svetište blaženstava, pod vodstvom A. Barluzzija. Crkva je građena u svjetlu broja osam: po sebi je osmerokutna te je na svakoj strani napisano po jedno blaženstvo, ima osam prozora s vratima, osmerokutno svetohranište, osam lukova.

Čitatelja Novog zavjeta može zbuniti određena razlika u broju navedenih blaženstava kod Mateja i Luke, kao i samoga mjesta na kojemu su izgovorena, od Matejeve gore do Lukine ravnice. Opet se nalazimo pred teološkim motivima uvjetovanih onima kojima su isti spisi namijenjeni. Matej piše Židovima te u njegovu evanđelju dominira gora, a Isus je prikazan kao novi Mojsije. Luka, naprotiv, dolazi iz poganskoga svijeta, te ne pridaje toliku važnost topografiji. Ono što je, pak, najvažnije jest slijediti Isusov program blaženstava i čitave besjede na gori (Mt 5-7).

Crkva Petrova prvenstva

Treće svetište u Tabgi je crkva Petrova prvenstva, gdje se nalaze one kamene stube na kojima je stajao Gospodin i pripremio doručak svojim učenicima, kako nam opisuje Egerija, vidljivi i danas na južnoj strani crkve izgrađene bazaltnim kamenom. Unutar nje se također nalazi i kamena mensa pod oltarom, koja još jasnije u pamet doziva onaj čudesni događaj trećega ukazanja Uskrsloga svojim učenicima i ponovna učvršćenja Šimuna Petra kao prvoga među apostolima, na što nas podsjeća i jedan brončani kip pokraj same crkve (Iv 21).

Prisjetimo se, apostoli su pošli ribariti. U najbolje moguće vrijeme, u noći, kako bi već u ranu zoru mogli na kafarnaumskoj tržnici iste ribe i prodati te od njih živjeti. Ali, bijahu bez Isusa, oslonjeni na vlastite snage. A bez Isusa ipak ne možemo učiniti ništa (usp. Iv 15,5). Slušajući Isusovu riječ, bacili su mrežu na desnu stranu (usp. Iv 21,6), jer je voda izvirala ispod desne strane Hrama i kuda god ovaj potok prolazio, oživi sve živo što se miče, kako nas podsjeća prorok (usp. Ez 47,1,9). Znamo da je Isus novi hram, iz čijeg je probodena boka potekla krv i voda, simbol naših sakramenata, bez kojih ostajemo neplodni i suhi u svom životu. Učenik koji je Isusa ljubio, prvi ga je prepoznao (usp. Iv

se o povjerenju mu stadi. U našem prijevodu Isusova tri poziva glase: „Pasi jaganjce moje“ – „Pasi ovce moje“ – „Pasi ovce moje“. Vidimo da se samo u prvom slučaju spominju jaganjci, dok se kasnije prelazi na malo odraslije ovce. Kako glasi grčki tekst? Dakako, ne ću pisati grčkim slovima. „Boske ta arnia mou“ – „Podaj jesti mojim jaganjcima“; „Poimaine ta probatia mou“ – „Vodi ovčice moje“; „Boske ta probata mou“ – „Podaj jesti mojim ovcama“. Riječi „boske“ i „poimaine“, koje smo preveli s „pasi“, namjerno sam stavio u kurziv. Isto tako i riječ „probatia“, koja se u nekim varijantama pojavljuje na ovom mjestu i ne označava ovce nego ovčice, jer je deminutiv od „probata“ (ovce). Nadam se da se još uvijek pratimo.

I riječ „boske“ i „poimaine“ označavaju ulogu pastira koji izvodi svoje ovce na pašu. Međutim, razlika između tih dviju riječi sastoji se u tomu što prva specifično označava davanje hrane, a druga vodstvo. Ako se slažemo, vodstvo je nekad teže i važnije od pukog davanja hrane. Premda drugo ne isključuje prvo. Nadalje, ako se od Petra traži vodstvo onih koji nisu ni jaganjci ni ovce, nego onih koji iz prvog rastom prelaze u drugo stanje, dolazimo do vrlo zanimljiva zaključka. Ako jaganjce, ovčice i ovce personificiramo, onda Isus od Petra, ali i od nas traži posebnu pažnju prema onima koji su na prijelazu, lomljivi, krhki, slabi, u traženju smisla života, u razdoblju kada kosti znaju rasti munjevitom brzinom te ih pritom i osjećaju ne samo za promjena vremena, kada su obasuti raznorodnim informacijama sa svih strana, izloženi najjačim burama i olujama života, a pritom još uvijek u nemogućnosti sami razviti odgovarajuće mehanizme koji se stječu mudrošću životnoga iskustva koja bi ih očuvala od istih zavrzlama. Pojednostavljeno, treba mi netko. Treba mi vodstvo. Nije me dovoljno nahraniti. Kada sam bio beba, majčino mlijeko bi utišalo moj vrisak. Ni u starijoj dobi ne mogu sam, ali bih tada već i sam trebao nekoga usmjeravati stazama istine. Međutim, kada sam u prijelaznim razdobljima života, a dobro znamo koja su to razdoblja, potrebni su mi voditelji. Neka nam dobri Bog, zagovorom sv. Petra, uistinu podari snage i ljubavi kako bismo u ovoj istoj ljubavi rasli i u njoj učvršćivali one koji su nam povjereni.

MILE MAMIĆ

O RIJEČI GRIJEH, NJEZINIM OBLICIMA I IZVEDENICAMA

POSTOJI GRIJEH KAO MORALNO ZLO. ON RAZARA ČOVJEKA IZNUTRA I NARUŠAVA NJEGOVE ODNOSNE PREMA LJUDIMA I BOGU. Navikli smo *grijehe* promatrati kao čin, *djelo*, činjenje zla. Svaki put u početku svete mise osobno priznajemo svemogućem Bogu, braći (i sestrama) da sagriješismo „vrlo mnogo mišlju, riječju, djelom i propustom“. Kad tako promatramo grijeh, a trebalo bi ga tako promatrati, njega ima znatno više nego što mislimo. Možda bi svijet bio puno ljepši bez grijeha. Kad grijeha ne bi bilo, ne bi bilo ni njemu odgovarajućega pojma ni naziva koji ga označuje, pa ni množine od imenice *grijehe*, koja nam zadaje dosta teškoća. Pri takvoj idealizaciji svijeta lako zaboravimo da bi to bio svijet bez Krista, barem onakva Krista kakav nam je kao grješnicima došao. Na to nas je upozorio sveti Augustin svojim hvalospjevom grijehu. Postoji dakle *grijehe* kao moralnoteološki, crkveni, religijski pojam i naziv, ali i kao općeuporabna riječ. *Grijehe* je u najširem značenju kršenje zakona, činjenje nepravde, zla. Sve se to umnogostručuje kad se *grijehe* promatra na one četiri spomenute razine. Sve se to može i ponavljati. Stoga je normalno da riječ *grijehe* ima i množinu. U vezi s riječju *grijehe* i njezinim oblicima i izvedenicama ima dosta jezičnih i pravopisnih zanimljivosti. U starijem hrvatskom jeziku prije prihvaćanja (i)jekavice veći dio Hrvata štokavaca govorio je *grij* jer u svom fonološkom sustavu nisu imali glasa h. Tako je naš pjesnik, fratar, mučenik fra Filip Grabovac napisao pjesmu *Od naravi i čudi rvacke*. U tim se je područjima h zamjenjivalo sa j (*grij*), sa v (uvo) ili se ispuštalo (*dođo* umjesto *dođoh*). Mnogi i danas kažu: ADEZE umjesto HADEZE. Takvi su malo žešći Hrvati. Oni bi sve dali za Rvacku, a Rvacku ni za što. Mnogi su i dali život svoj da bi ona živjela. Hrvati kajkavci uglavnom imaju *greh*, a čakavci *grih*. Kad smo prihvatili (i)jekavicu, svi imamo u književnom jeziku *grijehe*. Kako je u množini? To je vrlo zamršeno pitanje. Većina jednosložnih imenica muškoga roda ima dugu množinu (npr: zvuk – zvukovi, glas – glasovi, grad – gradovi, sin – sinovi, brijeg – bregovi...). Mnoge mogu imati usporedo i kraći množinski lik, kratku množinu, ali je ona obično stilski obilježena, rjeđa, pjesnička (npr. *zvuci*, *glasovi*...). Neke imaju samo kratku. Stoga je to zamršeno pitanje odavno mučilo naše gramatičare, posebno neštakavce (jer kajkavci ni čakavci nemaju duge množine nego samo kratku). Tako npr. izvorni čakavac Antun Mažuranić lijepo savjetuje u svojoj gramatici da treba iz običaja naučiti koje imenice imaju dugu množinu. Nama danas osim toga Mažuranićeva prilično problematičnoga „običaj“ stoji na raspolaganju i nekoliko rječnika i jezičnih savjetnika. Na žalost, ni ti rječnici ni jezični savjetnici nisu puno pouzdaniji od spomenutoga običaja. Prema Akademijinu Rječniku riječ *grijehe* osim kratke množine *grijesi* može imati i dugu množinu – *grehovi* (j ispada iza r kao i u *bregovi*). Rječnik Matice hrvatske donosi množinu *grijesi* i *grijevovi*. Kad znademo u kakvim je uvjetima taj rječnik rađen, postavljamo

se ozbiljno pitanje vrijedi li to doista i za hrvatski književni jezik. Veliki Hrvatski jezični savjetnik izričito se protivio množini *grijevovi* i navodi *grijesi/grehovi* kao pravilne. Ništa ne kaže o mogućem obliku *grijevovi*.

Kad bi imenica *grijehe* u hrvatskom književnom jeziku imala dugu množinu, doista ima razloga za lik *grijevovi*, *grijevovi*, pa možda i *grehovi*. Ali ona u hrvatskome jeziku duge množine nema. U to se možemo uvjeriti iz svih biblijskih i liturgijskih tekstova, gdje je ta imenica vrlo česta. Ni hrvatskih književnih potvrda od imenice *grijehe* za dugu množinu u bilo kojem mogućem liku teško bi se našlo. U spomenute je rječnike ušla duga množina te riječi jer je uzeto u obzir i stanje u srpskom jeziku, gdje je sasvim normalna od te imenice duga množina. Dakle, množina od imenice *grijehe* u hrvatskome je književnom jeziku samo *grijesi*, bilo u moralnoteološkome smislu ili općenito.

Koliko slogova ima riječ *grijehe*? Po načelu *Koliko samoglasnika toliko slogova* mogli bismo lako pomisliti da riječ ima dva sloga. Ali kad je u pitanju ije (*jat*), to pravilo ne vrijedi jer je „*jat*“ u hrvatskome književnom izgovoru uglavnom jednosložan, pa je to jednosložna riječ.

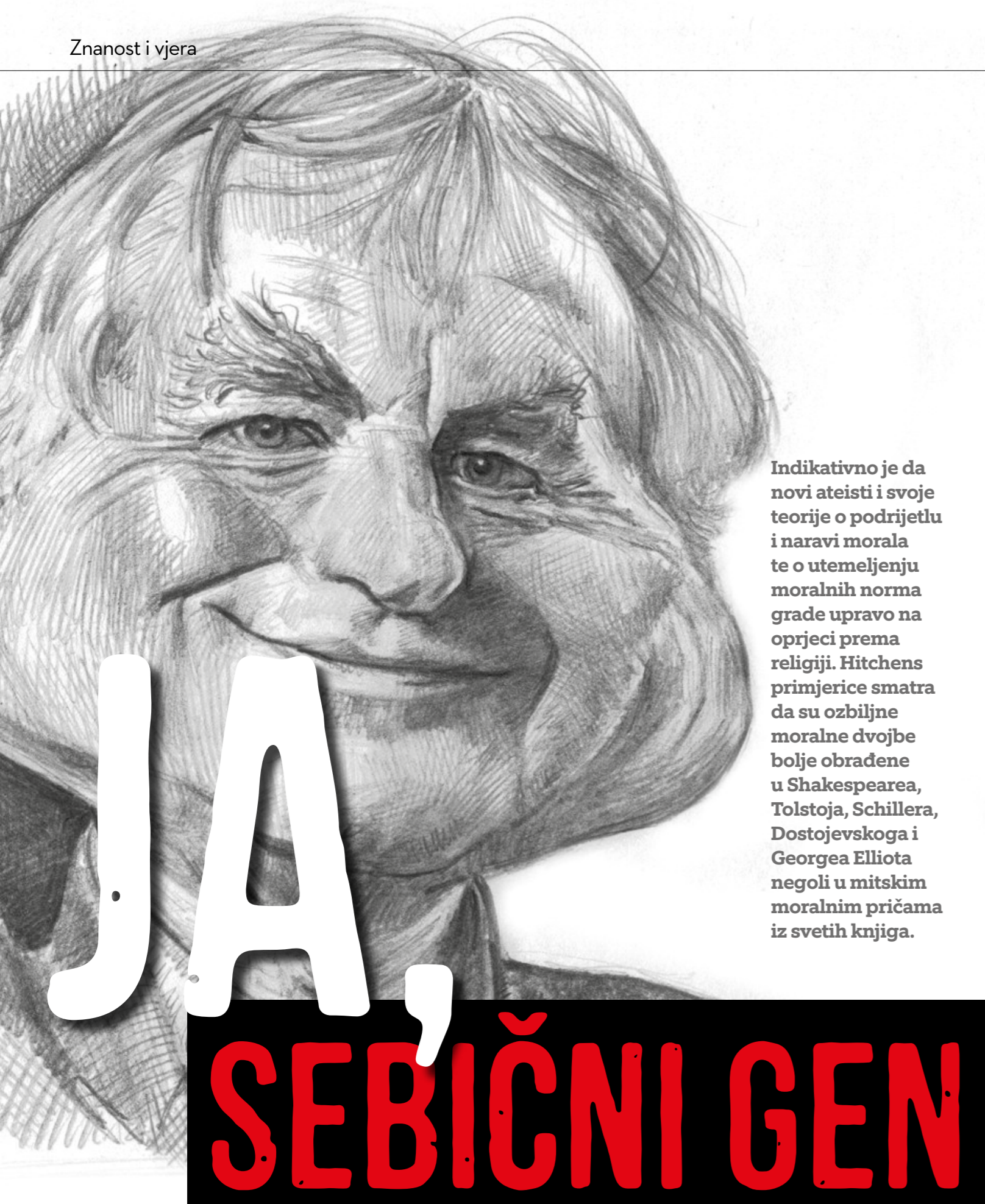
Riječ *grijehe* pojavljuje se u raznim svezama: *mali ili laki grijehe*, *veliki ili teški grijehe*, *smrtni grijehe*, *istočni grijehe*, *Adamov grijehe*, *grijesi protiv Duha Svetoga*, *sedam glavnih grijeha* itd.

Ima mnoštvo riječi u izravnoj ili neizravnoj tvorbenoj vezi s *grijehe*. Neke od njih zadržavaju dugu izgovor: *griješiti*, *pogriješiti*, *sagriješiti*. S njima pravopisnih teškoća nema: piše se *ije* kao u *grijehe*. Ali ako se *ije* ispred kojeg je još neki suglasnik u izgovoru skraćuje, to se onda očituje i u pisanju. Tu se hrvatski pravopisi ne slažu. Mnogi propisuju u takvu slučaju načelno je: *griješan*, *griješnost*, *griješnik*, *griješnica*, *bezgriješnost*, *pregriješka*, *griješota* itd. Neki propisuju samo e: *griješan*, *griješnost*, *griješnik*, *griješnica*, *bezgriješan*, *bezgriješnost*, *pregriješka*, *griješota*, što mnogi smatraju ekavizacijom hrvatskoga jezika. Želeći pomiriti jedno i drugo, neki pravopisi dopuštaju dvojnost, ali se i oni praktično opredjeljuju za to što smatraju boljim kad jedno ili drugo stavljaju na prvo mjesto. Vijeće za normu hrvatskoga jezika (koje je ministar Jovanović naprasno ukinuo, a kojega sam i ja bio članom) smatra likove sa *griješ-* boljim hrvatskom tradicijom i daje im načelnu prednost pred likovima sa *gri-*. Mislim da bi preporuku Vijeća trebalo prihvatiti.

U uskoj vezi s *grijevom* je *kajanje*, *pokajanje*, *skrušenje*, *ispovijed*, *pokora*, *obraćenje*, *oprostenje*, *otkupljenje*. U Godini Božjega milosrđa promotrit ćemo i te nazive i pojmove u nekoliko idućih priloga.

Sveti Ivan, apostol, lijepo opominje mlade kršćane: „Dječice moja, ovo vam pišem da ne griješite. Ako tko i sagriješiti, zagovornika imamo kod Oca – Isusa Krista Pravodnika. On je pomirnica za grijehe naše.“ (I. Iv 2,1-2). Taj ivanovski poziv i utjeha bitni je sadržaj mnogih Gospinih poruka u Međugorju. Slušajmo ih!

J.A.

SEBIČNI GEN

Indikativno je da novi ateisti i svoje teorije o podrijetlu i naravi morala te o utemeljenju moralnih norma grade upravo na oprjeci prema religiji. Hitchens primjerice smatra da su ozbiljne moralne dvojbe bolje obrađene u Shakespearea, Tolstoja, Schillera, Dostojevskoga i Georgea Elliota negoli u mitskim moralnim pričama iz svetih knjiga.

IVICA MUSIĆ

NAKON ŠTO MU JE ŽARKA SUNČANA ZRAKA PALA NA VJEĐE, NIETZSCHE JE JASNO SPOZNAO KOLIKO JE ILUZIJE ČOVJEKU POTREBNO ZA UDOBAN ŽIVOT. Sva se naime ljudska samoobmana natisnula u jednu jedinu riječ – Bog. Iz kojih predjela bitka dolazi, nije uspio odgonetnuti, ali jest njegove uvjete: *Sam Bog ne može postojati bez mudrih ljudi* – rekao je Luther, i to s dobrim razlogom, ali *Bog može još manje postojati bez nepametnih ljudi* – to nije rekao dobar Luther. Ipak, čovječanstvo se pomalo oslobađa prevelika Šaulova oklopa zvanoga glupost i radosno očekuje dan kada će pobjedonosno uskliknuti: *Commedia è finita!*

Tako je govorio prosvijećeni njemački majstor pisane riječi i ciničnih dosjetaka. Ne manjka međutim ni hrvatskih bogoosporavatelja vičnih peru i aforičnosti. *A bozi, gdje su bozi? Za nevolju ih samo ljudski stvori um!* – samopouzdan će proklamirati slavonski prozaist i pjesnik Josip Kozarac. Slavljeni hrvatski bard Miroslav Krleža tomu će ironično dodati:

Sve religije spadaju u prisilnu duhovnu gimnastiku za upokorenje neukih gomila.

Moralističke egzercicije za pokoru: Tko se kaje, taj se moli.

Tko se moli, taj vjeruje.

Tko vjeruje, taj kleči, a tko kleči, taj se klanja.

Klekni sine i pokaj se, znači: sklopi ruke na molitvu, oslobodi se od svake buntovne misli, predaj se na milost i nemilost, robuj, a drugo je naša briga.

Ipak, unatoč silnim naporima, ateizacija svijeta nije se odvijala onom dinamikom kako su se neki nadali pa su je najradikalniji nastojali požuriti smatrajući to vlastitim poslanjem i stvarju časti. S maljom

znanosti u rukama odlučili su religiji porazbijati sve prozore, a u Božji lijes zakucati posljednji čavao. Tako je na pragu dvadeset prvoga stoljeća stasao pokret ateističkih fundamentalista ili bojovnih bezbožnika koji drže da postoji uzročna povezanost između čovjekova intelektualnoga napretka i odumiranja vjere.

Doktrine što ih zasljepljujućom beskompromisnošću zastupaju paradigmatičke su za sve vjerske dželate. Među njima posebno mjesto zauzimaju sljedeće: Znanstveni pristup jedini je pravi pristup stvarnosti. Samo se evolucijom može protumačiti postanak i razviće života na Zemlji. Bog je puka iluzija koje se što prije treba osloboditi. Religiozne mogu biti samo neprosvijećene i primitivne osobe. Religiju nastoje očuvati oni koji žele držati masu u pokornosti i neznanju. Ovi stavovi doslovce su ikone, odnosno dogme „prosvijećenih“ ateista, a sve one počivaju na krajnje materijalističkome, bolje rečeno naturalističkome svjetonazoru koji je navodno zasnovan na čvrstim znanstvenim temeljima. Svakoga pak tko se usudi ponuditi alternativno tumačenje odmah se etiketira neobrazovanim, nazadnim, neintelligentnim i opasnim za društvo.

Kakve razmjere može imati mržnja, najzornije se očituje u tvrdnji da je religija zla. Za nove ateiste ona je mračnjačka, fundamentalistička, pogibeljna pojava koja raspiruje vjersku zasljepljenost, služi kršenju osnovnih ljudskih prava, potiče ratove, dovodi do zlostavljanja djece, potkopava razvoj znanosti, zavodi na pomisao kako je ona jedini temelj moralnosti itd.

Nije to prvi put u povijesti da se potencira sukob između znanosti i vjere, no novost je strateška žestina kojom se militaristički ateisti obrušavaju na svoje neistomišljenike te njihova masovna popularnost na početku novoga tisućljeća. O kolikoj je mržnji prema religiji riječ, možda najbolje ilustrira jedna rečenica Richarda Dawkinsa, zasigurno najistaknutijega predstavnika ovoga pokreta: *Pomodno je razbacivati se apokaliptičnim prognozama o prijetnjama koje čovječanstvu donose virus side, „bolesti ludih krava“ i mnoge druge, ali mislim da možemo argumentirati tvrdnju da je 'vjera' jedno od najvećih zala na svijetu, usporedivo s virusom velikih boginja, ali teže iskorjenjivo. Vjera, temeljena na uvjerenjima, a ne na dokazima, glavni je porok svake religije.* Sam Harris pridodaje

kako se religija može poistovjetiti s nekom vrstom *duševne bolesti*, a Christopher Hitchens sve to začinja tvrdnjom kako je religija *ne samo amoralna nego i imoralna*. Svijet se mora probuditi iz duge noćne more zvane religija, vapi nobelovac Steven Weinberg. Slične stavove dijele i Daniel Dennett, Peter Atkins i mnogi drugi manje poznati suvremeni ateistički agitatori.

Pri kritiziranju religije spomenuti se mislitelji neprestano pozivaju na znanost i njezine neograničene mogućnosti. Smatraju oni kako će najcjeljenija ljudska djelatnost u dogledno vrijeme biti sposobna odgovoriti na sva pitanja te će bilo kakav drugi oblik tumačenja stvarnosti biti suvišan. „Znanstvena ortodoksija“ pretpostavlja dakle kraljevski put od prirodnih znanosti prema bezbožnosti. Nakupljanjem znanstvenih dokaza religiozni će pogled na svijet biti stjeran u kut gdje će najposlije zadobiti smrtonosni udarac. Tako će viktorijanski razum junački poraziti infantilnu vjeru.

Na tom se misaonome humusu hrani i krajnje sirova, djetinjasta verzija onoga što teologija i teistička filozofija tradicionalno tvrde. Fundamentalistički ateisti tako polaze od pretpostavke da su svi kršćani fideisti koji drže da je razum za vjeru sporedan. U tom će se duhu Dawkins s krležovskim cerekom unijeti u lice kršćanskomu vjerskom pokladu: *Vjera (uvjerenost bez dokaza) jest vrlina. Što su više tvoja uvjerenja lišena dokaza, to su tvoje vrline veće. Vrhunski vjernici koji uspijevaju vjerovati u nešto uistinu čudnovato, nešto što nema potporu niti je može imati, usprkos dokazima i razumu, osobito su obilato nagrađeni. (...) Postoje neke čudnovate pojave (kao što su Trojstvo, transupstancijacija, inkarnacija) za koje nam nije 'dano' da ih razumijemo. Nemoj niti pokušavati razumjeti neku od njih jer bi ih taj pokušaj mogao uništiti. Nauči kako da dostigneš ispunjenje time što ćeš to nazvati 'misterijem'. Iole upućenijemu poznavatelju teologije ovaj je hitac namijenjen samomu srcu kršćanskoga kreda tek smiješna karikatura nalik prolaznoj*

izraslini na licu vremena. Svojom otužnošću ona samo odaje dubinu autorova neznanja i gubitka svake ravnoteže.

Kakve razmjere može imati mržnja, najzornije se očituje u tvrdnji da je religija zla. Za nove ateiste ona je mračnjačka, fundamentalistička, pogibeljna pojava koja raspiruje vjersku zaslijepjenost, služi kršenju osnovnih ljudskih prava, potiče ratove, dovodi do zlostavljanja djece, potkopava razvoj znanosti, zavodi na pomisao kako je ona jedini temelj moralnosti itd. Bog na kojega se poziva jest sitničav, nepravedan, opsjednut time da sve nadzire, ništa ne oprašta, osvetoljubiv, krvoločan etnički čistač, ženomrzac, homofob, rasist, djecoubojica, genocidan, donositelj kuge, megaloman, sadomazohist, mušičavi pakosni silnik. U ovome riganju vatre kao da se čuje daleka jeka blasfemičnih povika francuskoga naturalističkog književnika Guya de Maupassanta: *Bog je, gospodine, krvnik. Svakog dana hoće mu se mrtvih (...) Od vremena do vremena priuštiti sebi ratove da bi vidio dvjesto tisuća vojnika gdje leže na tlima, smravljeni u krvi i blatu, prorešetani, polomljenih ruku i nogu, razbijenih glava, dok topovska tanad pada poput tuče.*

Prastara ideja Boga za Dawkinsa svoju postojanost i žilavost može zahvaliti velikoj psihološkoj privlačnosti. U njoj se naime krije potencijalni odgovor na duboka i uznemirujuća pitanja o životu. Osim toga ona implicira zamisao da se nepravde ovoga svijeta mogu ispraviti na drugom svijetu. Također čovjeka štiti od vlastitih grijeha. Slikovito, nalik je placebo u medicini: nije ništa manje učinkovita samo zato što je izmišljena. To su glavni razlozi zbog kojih ova zarazna sila cvjeta na plodnu tlu ljudske kulture. Posljedice su međutim kobne: opaki se virus neumoljivo širi kroz cijelu svjetsku populaciju.

Indikativno je da novi ateisti i svoje teorije o podrijetlu i naravi morala te o utemeljenju moralnih norma grade upravo na oprjeci prema religiji. Hitchens primjerice smatra da su ozbiljne moralne dvojbe bolje obrađene u Shakespearea, Tolstoja, Schillera, Dostojevskoga i Georgea Eliota negoli u mitskim moralnim pričama iz svetih knjiga.

Tvrđi on da Shakespeare ima više moralnih vrhunaca od Talmuda, Kurana ili bilo kojega drugoga izvješća o strašnim sukobima plemenâ iz željeznoga doba. Stoga je posve razborito zaključiti da se moralno može živjeti i bez religije. Štoviše, religija je od mnogih učinila moralne nakaze koje sebi dopuštaju ono nad čim bi se zamislili i „voditelji bordela“ ili „etnički čistači“.

Sljedeći istu misao matricu, pri govoru o moralu Dawkins polazi od tvrdnje kako svemir nema dizajn, nema svrhe, nema dobra ni zla, ničega osim slijepe nemilosrdne ravnodušnosti. Ljudski osjećaj za dobro i zlo po njegovu se mišljenju može protumačiti iz naše evoluirajuće prošlosti makar se na prvi pogled darvinistička ideja o prirodnome odabiru čini nepri-

Unatoč silnim naporima, ateizacija svijeta nije se odvijala onom dinamikom kako su se neki nadali pa su je najradikalniji nastojali požuriti smatrajući to vlastitim poslanjem i stvarju časti. S maljom znanosti u rukama odlučili su religiji porazbijati sve prozore, a u Božji lijes zakucati posljednji čavao. Tako je na pragu dvadeset prvoga stoljeća stasao pokret ateističkih fundamentalista ili bojovnih bezbožnika koji drže da postoji uzročna povezanost između čovjekova intelektualnoga napretka i odumiranja vjere.

kladnom za objašnjenje dobre kakovu posjedujemo ili naših osjećaja moralnosti, pristojnosti, empatije i sućuti. Prirodna selekcija lako može objasniti glad, strah i spolnu požudu, koji svi izravno pridonose našem opstanku ili očuvanju gena. No što je s dubokom sućuti koju osjećamo kada vidimo uplakano siroče, staru udovicu u očaju zbog samoće ili životinju kako cvili od boli? Što u nama izaziva onu silnu potrebu da pošaljemo anonimnu svotu novca ili odjeću žrtvama tsunamija na drugoj strani svijeta, koje nikad ne ćemo susresti i koje gotovo sigurno ne će uzvratiti istom mjerom? Odakle nastaje Samaritanac u nama?

Za odgovor na ova pitanja Dawkins poseže za čudnovatom teorijom o takozvanome sebičnom genu. Pojam sebičnost, poučava on, treba vezivati za gen kao jedinicu u hijerarhiji života koja preživljava i prolazi kroz filtar prirodne selekcije, ali ne i za organizam, skupinu, vrstu ili ekosustav. Gen, kao oblik informacije, preživljava ili ne preživljava kroz mnogo naraštaja, što nije slučaj s organizmom, skupinom ili vrstom. Začudo, ali postoje ne osobito rijetke okolnosti u kojima geni osiguravaju vlastiti sebični opstanak tako što utječu na organizme, koji su zapravo samo „strojevi za preživljavanje“ što su ih stvorili geni, da se ponašaju altruistično. No i onda kada se čini da je posrijedi ispravno, pravavno, dobro, moralno ponašanje, zapravo je riječ o prikrivenju egoizmu, čak i kada toga nismo svjesni.

Genijalno li su *amici humani gen-ris* (prijatelji ljudskoga roda) pridonijeli čovjekovu uzdignuću! Sveli su ga na marionetu moćnih gena koji se s njim poigravaju na plitkoj površini svijesti. Time su ga u ime slobode zatvorili u čvrsti kavez determinističkih zakona prirode kao što je to slučaj sa životinjama. Eto u kojoj se radionici klešu nadgrobne ploče Bogu i ljudskom dostojanstvu. Iz te su jazbine izmiljali mnogi pamfleti i provokativni natpisi poput onih na autobusima što su se vozili ulicama Londona i Barcelone: *Vjerojatno nema Boga. Sada se prestanite brinuti i uživajte u svojemu životu.*

Je li u pravu Montaigne koji kaže da smo svi mi bogatiji nego što mislimo ili pak Sokrat koji tvrdi da većina ljudi kroz život hoda poput mjesečara? Pitajmo sebični gen!

Tjedni molitveni program

ljetni raspored (od 1. lipnja do 31. kolovoza)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Misa na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Krunica
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice Euharistijsko klanjanje
22 - 23 h

NEDJELJA I BLAGDANI

7. 8, 11 i 19 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ZA HRVATSKE HODOČASNIKE

Svakoga dana od 1. srpnja do 31. kolovoza
13 h sv. misa na hrvatskom jeziku

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Petak, 15. 7. 2016.

od dana: Iz 38,1-6.21-22.7-8; Iz 38,10-12.16; Mt 12,1-8

Subota, 16. 7. 2016.

Mih 2,1-5; Ps 10,1-4.7-8.14; Mt 12,14-21

Nedjelja, 17. 7. 2016.

Post 18,1-10a; Ps 15,2-4.5ab; Kol 1,24-28; Lk 10,38-42

Ponedjeljak, 18. 7. 2016.

Mih 6,1-4.6-8; Ps 50,5-6.8-9.16b-17.21.23; Mt 12,38-42

Utorak, 19. 7. 2016.

Mih 7,14-15.18-20; Ps 85,2-8; Mt 12,46-50

Srijeda, 20. 7. 2016.

Jr 1,1.4-10; Ps 71,1-6b.15ab.17; Mt 13,1-9

Četvrtak, 21. 7. 2016.

Jr 2,1-3.7-8.12-13; Ps 36,6-7ab.8-11; Mt 13,10-17

Petak, 22. 7. 2016.

vl.: Pj 3,1-4a (ili: 2Kor 5,14-17); Ps 63,2-6.8-9; Iv 20,1-2.11-18

Subota, 23. 7. 2016.

vl.: Gal 2,19-20; Ps 34,2-11; Iv 15,1-8

Nedjelja, 24. 7. 2016.

Post 18,20-32; Ps 138,1-3.6-8; Kol 2,12-14; Lk 11,1-13

Ponedjeljak, 25. 7. 2016.

SV. JAKOV APOSTOL
vl.: 2Kor 4,7-15; Ps 126,1-6; Mt 20,20-28

Utorak, 26. 7. 2016.

od dana: Jr 14,17-22; Ps 79,8-9.11.13; Mt 13,36-43

Srijeda, 27. 7. 2016.

Jr 15,10.16-21; Ps 59,2-5a.10-11.17-18; Mt 13,44-46

Četvrtak, 28. 7. 2016.

Jr 18,1-6; Ps 146,1b-6b; Mt 13,47-53

Petak, 29. 7. 2016.

vl.: 1Iv 4,7-16; Ps 34,2-11; Iv 11,19-27 (ili: Lk 10,38-42)

Subota, 30. 7. 2016.

Jr 26,11-16.24; Ps 69,15-16.30-31.33-34; Mt 14,1-12

Nedjelja, 31. 7. 2016.

Prop 1,2; 2,21-23; Ps 90,3-6.12-14.17; Kol 3,1-5.9-11; Lk 12,13-21

Ponedjeljak, 1. 8. 2016.

od dana: Jr 28,1-17; Ps 119,29.43.79-80.95.102; Mt 14,13-21

Utorak, 2. 8. 2016.

Jr 30,1-2.12-15.18-22; Ps 102,16-21.29.22-23; Mt 14,22-36

Srijeda, 3. 8. 2016.

od dana: Jr 31,1-7; Otpj. pj.: Jr 31,10-13; Mt 15,21-28

Četvrtak, 4. 8. 2016.

od dana: Jr 31,31-34; Ps 51,12-15.18-19; Mt 16,13-23

Petak, 5. 8. 2016.

Nah 2,1.3; 3,1-3.6-7; Otpj. pj.: Pnz 32,35c-36.39.41; Mt 16,24-28

Subota, 6. 8. 2016.

vl.: Dn 7,9-10.13-14 (ili: 2Pt 1,16-19); Ps 97,1-2.5-6.9; Lk 9,28b-36

Nedjelja, 7. 8. 2016.

Mudr 18,6-9; Ps 33,1.12.18-20.22; Heb 11,1-2.8-19; Lk 12,32-48

Ponedjeljak, 8. 8. 2016.

od dana: Ez 1,2-5.24-28c; Ps 148,1-2.11-14; Mt 17,22-27

Utorak, 9. 8. 2016.

vl. (iz Zajedn. slavlja djevica): Hoš 2,16b.17b.21-22; Ps 45,11-12.14-17; Mt 25,1-13

Srijeda, 10. 8. 2016.

vl.: 2Kor 9,6-10; Ps 112,1-2.5-9; Iv 12,24-26

Četvrtak, 11. 8. 2016.

od dana: Ez 12,1-12; Ps 78,56-59.61-62; Mt 18,21 - 19,1

Petak, 12. 8. 2016.

Ez 16,1-15.60.63; Otpj. pj.: Iz 12,2-3.4b-6; Mt 19,3-12

Subota, 13. 8. 2016.

od dana: Sef 3,1-2.9-13; Ps 34,2-3.6-7.17-19.23; Mt 21,28-32

Nedjelja, 14. 8. 2016.

Jr 38,4-6.8-10; Ps 40,2-4.18; Heb 12,1-4; Lk 12,49-53

Ponedjeljak, 15. 8. 2016.

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
Otk 11,19a; 12,1-6a.10ab; Ps 45,10b-12b.16; 1Kor 15,20-27a; Lk 1,39-56

18 GODINA S VAMA

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog Centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo

Tel.: ++387 36 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552

E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu:

www.radio-medjugorje.com

Jajce 87,8 Mhz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split, Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo i Srednja Bosna** 96,1 Mhz, **Bugojno, Uskoplje i okolica** 101,8 Mhz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 Mhz, **Žepče, Tuzla, Usora, Posavina** 100,1 Mhz, **Dolina Neretve i Južna Hercegovina** 98,3 Mhz, **Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina** 104,7 Mhz, **Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska** 107,8 Mhz

Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

fra Ante Vučković

Gledaj, tvoja majka!

DUHOVNE VJEŽBE
MLADIFEST MEĐUGORJE

Pred nama je tekst o Mariji iz pera fra Ante Vučkovića, čovjeka koji Mariju promatra iz perspektive biblijskih tekstova i nastoji je približiti čovjeku današnjeg vremena. Prvotno su ti tekstovi bili upućeni mladima koji su sudjelovali na Mladifestu u Međugorju, no svatko se u njima može pronaći kao adresant. Iako je ljetna žega pridonosila argumentima da se pronađu neki „prikladniji“ sadržaji, na kateheze, koje je fra Ante držao na Mladifestu, mladi su dolazili u velikom broju i otvorena srca upijali svaku riječ.

Nakon ne tako dugog vremenskog odmaka ti tekstovi pronašli su novu formu – knjigu koju imate u ruci. Iskreno se nadamo da će vas napisani redci sve dublje voditi prema Marijinu srcu i da će vam pomoći da je još bolje upoznate. Uvjereni smo da ćete dugo i brižno piščevo meditiranje nad Marijinim likom, te živahnost njegove izrečene riječi pred mladima tijekom Mladifesta osjetiti i vi, poštovani čitatelji, dok budete čitali redke koji su pred vama.

(Iz predgovora, fra Marinko Šakota)

www.emedjugorje.com

**Knjigu možete naći u suvenirnici
Informativnog centra MIR Međugorje.**

NOVO